

WESTERN ROMAN
LASSO

cijena 13.000 đ broj 833

YU ISSN 0353-2399

9 770353 239006

J. Mark

PROKLETI NOVAC

I. Mark

PROKLETI NOVAC

**VJESNIKOVA
PRESS
AGENCIJA**

Glavni i odgovorni urednik: Milivoj Pašiček

Izdavač: NIŠPRO VJESNIK (v. d. predsjednika RO NIŠPRO Vjesnik
Vladimir Slijepčević)

– OOUR Informativno-revijalna izdanja (direktor Božidar Radman).

Predsjedavajući Savjeta: dr. Ivan Krtalić

Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i
jedinstva 4

Telefoni: 041/526-099, 515-555 i 519-555

Telex: 21 121 YU VSK

Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.), Marija Jurela (ured-
nica), Pavle Lugarić (zamjenik gl. i odg. urednika), Milivoj Pašiček, Bi-
serka Pupavac (pomoćnik gl. i odg. urednika)

Tisak: OOUR Štamparska proizvodnja

Urednik: Ana Hrastović

Grafički urednik: Ivica Bartolić

J. Mark: Prokleti novac

Copyright: VPA

Recenzija: Božidar Stančić

**Laso broj 833 izlazi 29. 9. 1989.
u nakladi od 60.000 primjeraka**

I

Pričekali smo dok neka starija žena nije završila kupovanje, a onda Ben gurne prodavaču pod nos podulji spisak s popisom potrepština. Čovjek je nešto promumljao i izgubi se među gomilom raznovrsne naslagane robe.

Prije toga je zapiskutao smiješnim glasićem:

– Dovidjenja, gospodo Blacklow, i dodite opet.

Ben ga tako mrko pogleda da je čovjeku prisjeo svaki dalji razgovor s dvojicom neznanaca. Kad je već stigla do izlaza iz prodavaonice, žena se okrene, po svemu sudeći da bi još nešto rekla, no ja sam postao toliko nestrpljiv da sam hitro prišao vratima i otvorio ih. Ona je očito pogrešno protumačila moj potez, jer mi se ljubazno nasmiješi, a onda zakrešti:

– Drago mi je što još ima pristojnih momaka. Hvala vam!

– Nema na čemu, gospodo. Moja sirota majka se trudila da me što bolje odgoji.

– Vidim da joj je to pošlo za rukom. Danas je prava rijetkost sresti pravoga kavalira.

Više ništa nisam rekao, jer sam se uplašio da će opet razvezati razgo-

vor. Na svu sreću, ona se već okrenula i izišla iz prodavaonice.

Olakšano sam odahnuo i pogledao Bena. On mi veselo namigne i pokaže na prodavača koji se sav zapuhan vraćao pogrbljen pod gomilom paketa. Bilo mi je jasno da je Ben naručio beskrajno mnogo stvari koje nam uopće nisu bile potrebne. To je vjerojatno učinio zato da bi što više nečim zaokupio prodavača.

Čovjek uz tresak odloži stvari na tezgu, a zatim obriše znoj s čela i zadihano upita:

– Želite li još nešto?

– Ne, hvala. To bi za danas bilo sve – ljubazno odgovori Ben.

Onda mu vragolasti smiješak preleti preko lica.

– Zapravo, želimo još jednu sitnicu – dodao je

– A što to? – mrzovoljno upita prodavač i zijevne.

– Tvoj novac, tatice gotovo nježno prošapće Ben.

Jadan čovjek bio je tako zatečen da je zaboravio zatvoriti usta. Neodoljivo me podsjećao na veliku ribu koja se odjednom našla na suhom.

Iznenadeno nas je gledao, a onda

vjerojatno pomisli da se ipak šali-mo.

– Nimalo mi nije do šale, momci. Današnji dan mi je bio naporan – nesigurno izgovori i kiselo se nasmiješi.

– Nije ni nama stalo do toga, tati-ce. I zato, bez gluposti! – zareži Ben i u ruci mu se odjednom stvori revolver.

Kad je ugledao cijev koju je Ben prijeteći uperio u njegov trbuh, čovjek još više problijedi. Pomislio sam da će se onesvijestiti. Ipak se s mukom okrene i nesigurno se odvuče do željezne blagajne. Dok je otvorio ladicu, začuo se metalni zvuk.

Ben je pažljivo promatrao trgovca. Znao sam da neće oklijevati. Na najmanji znak opasnosti napunit će starčića mecima. I ja sam bio napet. Nadao sam se da se tako nešto ipak neće dogoditi, jer to bi otežalo naš položaj: uz oružanu pljačku još bismo sebi na vrat natovarili i ubojstvo.

Na svu sreću, ono najgore nije bilo potrebno. Prodavač uzme iz blagajne svežanj novčanica i drhtavim ga rukama pruži Benu. Ovaj ga uzme lijevom rukom, a revolver u njegovoj desnoj ruci još je bio upe-ren u prodavača.

– I kovanice – kratko zapovijedi Ben.

Prodavač se poslušno okrene i iz željezne blagajne uzme gomilu kovanog novca. Istrese ga u papirnatu vrećicu i spusti je na tezgu.

– Očito je i tebe mamica lijepo odgajala. Zbog toga si vjerojatno i doživio tako duboku starost – nas-mijulji se moj ortak i još doda: – A sad se okreni i stavi ruke na glavu.

Čovjek ga je odmah poslušao.

– Rekao si da ti je današnji dan bio naporan.

Zbog toga bi bilo i za tebe i za nas

najbolje da malo odspavaš.

Dok je to govorio, Ben hitro okrene revolver u ruci, zamahne i iz sve snage udari drškom starčića po glavi. Čovjek se skljoka kao gromom ošinut.

– To bi bilo sve za danas, gospo-do – svečano se nakloni Ben.

Zatim se okrene prema meni i re-če:

– Bilo je lakše nego što smo pretpostavljali, zar ne? Što ti kažeš?

Ja sam samo kimnuo glavom. Prokleta mi se žurilo da se još prije udaljimo s tog mjesta, svakako prije nego što netko naide. No činilo se da Ben nije dijelio moje mišljenje. Jednim brzim skokom prebaci se preko tezge i sagne se kao da nešto traži. Uskoro se ponovo uspravi.

Lice mu je blistalo zadovoljnim izrazom, a u desnoj je ruci držao platnenu vrećicu. Revolver je spremio u korice, pa je mogao trpati u vreću stvari koje su bile na tezgi. Priskočio sam i pomogao mu, želeći da što prije odemo iz prodavaonice.

– Mogli bismo požuriti, Bene. Već smo dugo ovdje. Osim ako ne želiš ovdje prenoćiti – mrzovoljno sam procijedio kroz zube, sve ner-vozniji.

– Samo bez žurbe, stari! Pozna-vao sam neke koji su isto tako žurili, ali nisu stigli dalje od Boot Hilla, to jest groblja. Mislim da ti ne bi želio to doživjeti.

– Svakako da ne bih. Ali to bi se moglo vrlo lako i nama dogoditi, ako ne požurimo.

– Žurba nije nikad odviše pamet-na stvar – poučno napomene Ben.

Uskoro smo potrpali stvari u vreću, Ben je podigne i prebaci preko ramena. Ja sam pobrao vrećicu s novcem i strpao je u košulju. Krenuo sam prvi, a on me slijedio. Izišli smo iz prodavaonice. Pričekao sam

da Ben natovari stvari na rezervnog konja, kojega smo zbog ove prilike nabavili, a zatim sam i ja htio uzjahati svoga konja. No tada opazih da mi se približava neki dječčić. Zastao je pred vratima prodavaonice i htio ući.

— Prodavaonica je za danas zatvorena, momče — dobacih mu.

Začudeno me pogleda, a onda, očito razočaran, zacvili plačnim glasom:

— Što ću sada učiniti? Otac me poslao po viski. Ako dođem praznih ruku, dobit ću batina. On ne može bez viskija ni pola dana.

— Bolje očitto nisi ni zaslužio, jer će zbog tebe morati provesti jednu »suhu« večer. Sigurno si se putem negdje zaigrao.

— Nisam, gospodine!

— Možda me lažeš, momčiću!

— Ne lažem, majke mi!

A onda ugledah salun, koji se nalazio točno preko puta prodavaonice, s druge strane široke prašnjave ulice.

— No čini se da ipak nije sve izgubljeno — rekoh i nasmiješih se. — Viski možeš dobiti i u salunu. Pođi onamo, brzo, da i tamo ne naiđeš na zatvorena vrata. Trkom!

Dječak živne i veselo pretrči cestu.

Palo mi je na um da bi još neka zakašnjela mušterija mogla posjetiti prodavaonicu. Zbog toga sam odlučio da to spriječim.

Ponovo sam ušao u radnju i okrenuo ploču što je bila obješena na vratima. Na njoj je krupnim slovima bilo napisano: ZATVORENO.

— Nije loše! Tko bi rekao da ima u tebi tolike dosjetljivosti! — pohvali me Ben.

Odvezao sam uzde i uzjahao svoga kulaša.

Ravnodušno smo se zaputili niz

ulicu, iako bih ja, da je bilo po mome, ošinio konja i što prije se izgubio iz gradića.

Dok smo prolazili kraj šerifovog ureda, sledio sam se kad sam spazio nekog dugajliju koji se njihao u stolici. No on je, čini se, bio zaokupljen čačkanjem zuba nakon obilne večere, jer nas je samo kratko i nezainteresirano pogledao.

Ben je bio tako drzak da ga je čak pozdravio prinesavši ruku obodu šešira. Predstavnik zakona se nije ni udostojio uzvratiti pozdrav. Prezirno nas odmjeri, pa se zagleda niz ulicu.

II

Jahali smo dosta dugo šutke, a onda se konačno oglasi Ben.

— Zar ti nisam rekao da se i ovako može sasvim dobro živjeti? — pobjedonosno se nasmijuljio kad smo odmakli dvadesetak kilometara od gradića kojemu nisam zapamtio ni ime.

Noć se već bila uveliko spustila, no mi smo jahali i dalje. Željeli smo se što više udaljiti, zato da nas potjera ne može doći, iako smo sumnjali da će netko krenuti za nama.

Kad smo prebrojili plijen, ustanovili smo da je bio prilično mršav — samo sto osamnaest dolara. Nismo vjerovali da će se zbog te tričave svote šerif odlučiti da se liši udobnog života i krene u potjeru za dvojicom skitnica.

No za nas je i ta sitna svotica bila pravo bogatstvo, jer dotad u džepovima nismo imali ni centa.

Uskoro je počela rominjati kišica. Iako u blizini nije bilo nikakvoga pogodnog mjesta gdje bismo se mogli skloniti, to nas je razveselilo, jer će kiša isprati naše tragove.

— ništa mi nisi odgovorio — pe-

ckajući me podsjeti Ben.

– Dobro, Bene, slažem se s tobom da se i ovako može živjeti, može se, dakako, samo je pitanje dokad – tmurno sam odgovorio tek poslije dulje šutnje.

– Što si time htio reći?

– Prije ili poslije sreća će nam okrenuti leđa, a onda će nas ščepati. Dobro znaš kako se u ovim krajevima odnose prema pljačkašima. Gotovo kao prema konjokradicama – podsjetio sam ga.

– Stalno kukaš i naričeš, kao kakva prokleta cmizdrava baba! Na kraju ćeš tim svojim cmizdrenjem odista dozvati nesreću – mrzovoljno promrmlja Ben.

Ništa nisam rekao, jer mu nisam želio dokraja pokvariti raspoloženje zbog večerašnjeg uspjeha. Sreća nas je ipak još služila.

Predložio sam da se zaustavimo, jer je odmor i nama i životinjama bio više nego potreban. Šutke je pristao. Sjehali smo i rasedlali konje. Noge smo im sapeli, tako da nisu mogli odlutati daleko, a istovremeno su mogli nesmetano pasti.

Zbog kiše nismo mogli zapaliti vatru, no to nas nije previše smetalo. U vreći je bilo svakakvih stvari koje su se mogle jesti i hladne.

Izvadio sam poveći komad šunke i kruh. Noževima smo rezali velike komade mesa i halapljivo ih gutali, a da ih nismo sasvim sažvakali. Život nas je navikao na svakojake stvari.

Pošto smo se najeli, smotali smo cigarete i u tišini pušili. Nakon nekog vremena Ben se promeškoli, pogleda me iskosa i oglasi se:

– Što nam drugo preostaje, Josh? Samo pljačka. Reci mi neki pametniji način kako možemo doći do love? Ja ga stvarno ne mogu izmisliti.

I dalje sam šutio, jer mu nisam

imao što reći. Znao sam, kao i on, da bismo bez pljačke bili osuđeni na propast. Crkli bismo od gladi, a da se nitko ne bi obazirao na nas. Uzalud smo pokušavali naći posao na nekom ranču, nigdje ga nismo mogli dobiti: ili bi prije nas već došli neki drugi momci i rančerima više nisu bili potrebni najamni radnici ili bi nas najurili bez ikakva objašnjenja kao da smo zaraženi. To se, nažalost, najčešće događalo. Bila je to prokleta loša godina za kauboje.

Ben popuši cigaretu do polovice, a onda nezadovoljno baci opušak, koji odleti u velikom luku, pa se ugasi na mokroj travi.

– Čini mi se da ipak imaš pravo – zabruna konačno promuklim glasom.

– Kako to misliš? – iznenađeno ga upitah.

Nisam shvaćao zbog čega je odjedanput promijenio mišljenje.

– Sve su to pobirci od kojih se nećemo obogatiti. Prije ili poslije će nas ščepati.

Kimnuo sam glavom, ali ništa nisam rekao, jer nisam mogao dokučiti na što je tim svojim riječima ciljao. No on je, kao da je znao što me muči, odmah nastavio:

– Trebalo bi učiniti nešto veliko, nešto što će nam barem neko vrijeme osigurati miran san.

– Na što misliš? – znatiželjno ga upitah.

– Još ni sam točno ne znam, ali sam siguran da odista nema više smisla stavljati život na kocku zbog šačice dolara, kao večeras.

Bilo mi je drago što se napokon složio sa mnom. I meni su se po glavi motale slične misli već neko vrijeme, ali sam šutio o njima.

Te večeri više nismo o tome razgovarali. Zavukli smo se u svoje vreće za spavanje i odmah zaspali.

Barem ja.

Ujutro mi je Ben svečanim glasom saopćio da je smislio kako da dodemo do više novca. Nije baš bilo originalno, ali ni meni ništa bolje nije padalo na um. Da ne duljim: njegov se plan sastojao u tome da opljačkamo banku u nekom većem gradu. Predložio je da krenemo u Kolorado. On je ondje rođen i dobro poznaje tamošnje običaje i navike. Što je još važnije, rekao je da poznaje tisuću skrovitih mjesta gdje bismo se mogli skloniti dok se ne smiri potjera za nama.

Srce mi je brže zakucalo, jer to je ipak bilo nešto drugo od napada na manje prodavaonice. To je već bila prava pljačka. Da, i meni je dosadio dotadašnji način života, bolje rečeno životarenja.

Kišica je prestala i granulo je sunce. To mi se učinilo dobrim predznakom za naš pothvat.

III

U Pueblo smo stigli nakon skoro mjesec dana napornog jahanja. No bili smo obilno opskrbljeni zaliha-ma hrane, pa nismo morali biti zabrinuti. Osim toga, pred sobom smo imali cilj koji nam se činio sve privlačnijim. Napokon smo se morali otarasiti bijede. Smiješio nam se raskošan život.

Nakon dugotrajnog života u divljini Pueblo nam se činio najljepšim gradom na svijetu.

Široke ulice s nizovima prekrasnih bijelih kuća djelovale su nam kao da su iz bajke. Promet u gradu bio je vrlo živ. Bilo je tu otmjениh kočija, ali i neuglednih seljačkih kola. Posebno su nas oduševile žene. Osjećao sam se kao da sam osvajač koji je upravo ušao u osvojeni grad.

No moje oduševljenje ubrzo je

splasnulo kad sam shvatio da nas nitko i ne gleda. Vjerojatno je to osjetio i Ben, jer se i on nekako pokunjio. A tko bi i gledao dvojicu skitnica, na kojima se već na prvi pogled vidjelo da su došli iz divljine. Odjeća je na nama visjela u dronjcima, bili smo prašnjavi od glave do pete, a lica su nam bila obrasla neurednim bradama.

Shvatio sam što nam valja činiti.

Pošto smo ostavili konje u konjušnici, predložio sam Benu da pronademo neki solidan, ali ne odviše preskup hotelčić, a zatim da malo dotjeramo svoju vanjstinu. Imali smo dovoljno novca, jer su nam zalihe hrane potrajale, pa usput nismo morali svraćati na neku farmu ili gradić kraj kojih smo prolazili da bismo se opskrbili hranom.

Nakon dugotrajnog traženja napokon smo na kraju grada pronašli smještaj. Hotel nije bio baš previše čist, a ni tako jeftin, no mi smo ipak bili zadovoljni što ćemo napokon moći spavati u krevetu.

Ben se iznenadio zbog gužve što je vladala u gradu. Inače ga se sjećao kao mirnog i tihog provincijskog gradića. Ljutito je nešto mrm-ljao u bradu kad nam je vlasnica hotela rekla da će nas soba stajati šest dolara na dan, i to bez doručka.

Njegovo nezadovoljstvo preraslo je u pravi bijes kad je žena tražila da platimo unaprijed. Prije nego što je dospio nešto reći, laktom sam ga ne baš previše nježno udario u rebra i on je zašutio. Izvadio sam iz džepa novac i platio za tri dana.

Kad smo poslije izišli na ulicu, objasnio sam mu da nema smisla da nam zbog neke beznačajne sitnice propadne cijeli pothvat.

Uskoro smo od brijača saznali zbog čega je takva gužva u gradu. Čovjek je očito bio veliki brbljavac,

pa je jedva čekao da naiđe neka žrtva kojoj će prenijeti posljednje novosti. Rekao nam je da se Pueblo potpuno promijenio otkako je u sjevernom području teritorija pronađeno zlato. Ljudi su navalili sa svih strana, nadajući se brznoj zaradi. Put ih je vodio kroz Pueblo, pa su i stanovnici grada imali od toga nemalo koristi.

Nismo se više htjeli raspitivati da mu ne postanemo sumnjivi, iako nismo mogli zatajiti zadovoljstvo pošto nam je sve to ispričao. To je bila samo voda na naš mlin, jer smo pretpostavljali da se u gradskoj banci nalazi više novca otkako je buknuła zlatna groznica.

Nakon toga smo posjetili prodavaonicu odjeće. S užitkom smo odbacili stare dronjke i zadovoljno se pogledali u zrcalo. U njima smo vidjeli potpuno nove ljude.

— I neka mi netko veli da odjeća ne mijenja ljude — veselo je Ben protumačio svoj novi izgled.

— Bogme, sada sam se i ja u to uvjerio — dodao sam, zadovoljan svojim izgledom.

Pošto smo tako uspješno obavili dotjeravanje svoje »ambalaže«, kako je to rekao Ben u šali, bilo je sasvim prirodno da to proslavimo u nekom od mnogih saluna. Poslije nekoliko čaša viskija složili smo se da doživljaj neće biti potpun ako dan ne završimo na doličan način.

Kad se konačno spustila noć, otišli smo u gradsku četvrt u kojoj se tek sa zalazom sunca budio život. Zastali smo ispred neke dvokatnice pred kojom je gorio crveni fenjer, a onda smo popravili šešire i hrabro ušli.

Dočekao nas je intimni ugođaj: prigušeno svjetlo i tridesetak djevojaka koje su sjedile po dvije ili tri u odjeljcima i međusobno bezbrižno

čavrljale i smijale se. Još je bilo prilično rano, pa smo zapazili samo nekoliko posjetilaca. To nam je odgovaralo, jer je mogućnost izbora bila veća.

Ben je mangupski zataknuo prste za opasač i odmjeravao djevojke kao stari lisac koji se odjednom našao u kokošinju punom mladih i sočnih kokica. Na kraju je odabrao neku crnku čije su obline za moj ukus bile ipak malo previše bujne, no znao sam da je on naklonjen takvom tipu žena, a o ukusima se, dakako, ne raspravlja.

Što se mene tiče, ja sam ipak više volio vitke djevojke, pa sam se odlučio za jednu plavušu koju sam ugleđao odmah čim smo ušli.

Prišao sam joj i sjeo pokraj nje.

Već sam bio zaboravio kad sam posljednji put razgovarao s nekom ženom. Zbog toga sam zbunjeno nešto promrmľjao, no ona me potpuno shvaćala. Ohrabrujuće mi se nasmiješila, pa mi je odmah poraslo samopouzdanje. Nema što, bila je pravi majstor svoga zanata.

Takva je, nešto kasnije, bila i u krevetu. Nakon tri sata osjećao sam se iscijeden i slomljen kao da je preko mene prešlo krdo bizona u ludoj jurnjavi, no bio je to istodobno i proketo slatki osjećaj, pun divne opuštenosti i lakoće.

Kad sam se vratio u hotel, Ben još nije bio stigao. Neko sam ga vrijeme čekao, ležeći otvorenih očiju, no uskoro me savladao umor i zaspao sam, čvrsto i duboko.

IV

Koliko sam dugo spavao, ne znam, no kad sam se probudio, Bena još nije bilo u sobi.

Zabrinuo sam se, moram priznati.

Dobro sam ga poznavao, znao sam da je nagle naravi, naprasit, pa je zbog toga često upadao u svade i neprilike. Obično nisam bio osobito vezan uz njega i smatrao sam da su te svade i neprilike njegova stvar: ako već želi da svojevolutno upada u neprilike, neka se sam izvlači iz njih.

No ovoga puta to više nije bila samo njegova stvar. U pitanju je bio zajednički plan, zajednički ulog. Brzo sam navukao čizme – naime, spavao sam u odjeći – a zatim sam sišao u prizemlje i upitao vlasnicu hotela je li kojim slučajem vidjela mog prijatelja.

– Ne nisam! – kratko je odgovorila i odmahнула glavom.

– Zaista niste? – ponovio sam ozbiljno.

– Ne, nisam! – odvrati ona na isti način. Nisam mogao prikriti razočaranje ali i gnjev. U meni je sve kipjelo.

Kako samo može biti neodgovoran? – bijesno sam promrmljao.

– Valjda zna što radi! – suho će žena.

– Nisam to rekao vama! – ljutito ću ja.

– Oh, oprostite onda.

A tada su se ulazna vrata bučno otvorila i na njima se pojavio Ben.

Sav je bio razdrljen, a oči su mi bile obrubljene velikim podočnjacima. Bilo mi je jasno da se jedva drži na nogama, no unatoč tome još je bio dobre volje.

– Kakva luda zabava! Trebalo je da to vidiš, Josh – zagalamio je i raspalio me kao maljem svojom ručetinom po ramenu.

– Gdje si bio dosad? – zarežao sam na njega, prodrnavši ga koliko sam najviše mogao.

– Pa valjda znaš gdje si me ostavio? – čudio se on, a onda me još

gluplje upita: – Kamo si se, dovraga, izgubio? Trebalo je da vidiš kakav je to bio urnebes! Takvo nešto ne događa se svakog dana!

Činilo se da nije uopće zapažao bijes na mom licu. Veselo se nasmiјao i lupio me po lijevom ramenu, tako da mi se učinilo da će mi i ono otpasti.

– Ha! Ha! Ha! – smijao se. Tko ti je kriv, stari moj, da si odabrao pogrešnu curu. Ova moja probudila bi i mrtvaca.

Smijao se kao da mu se pomutila pamet, ne zapažajući da sam se ja zacrvenio kao rajčica. Bilo mi je vraški neugodno jer je vlasnica hotela, očito stara pohotnica, s neskriivenom znatiželjom slušala naš razgovor.

Nimalo nježno zgrabio sam ga ispod ruke i gurnuo prema stubama.

– Razgovarat ćemo u našoj sobi – prijeteci sam prosiktao.

Začudo, nije se opirao. Poslušno je koračao pokraj mene, kao dijete koje je svjesno da je učinilo nešto što ne valja.

– Potrošio sam sav novac koji si mi dao, Josh – zacvilio je pokajničkim glasom.

Više se nisam mogao suzdržati. Zaurkao sam poput bijesnog psa, jer on je ludo potrošio svoj dio novca. Bilo mi je jasno da moramo brzo izvesti planirani pothvat, jer ćemo se inače naći na stotinu čuda.

No s Benom o tome nisam mogao razgovarati dok je u takvom stanju. Morao sam ga pustiti da se naspava, da se otriježni pa tek onda odlučno zahtijevati od njega da promijeni svoje ponašanje, jer inače nećemo ništa uspjeti postići.

S mukom je doteturio do sobe. Kad sam već pomislio da će se svaliti na krevet i zaspati, on mi je prire-

dio novo iznenađenje. Kao da je šašav, počeo je prevrtati po stvarima, sve dok nije pronašao svoju vreću za spavanje. Rasprostro ju je po krevetu, a zatim se uvukao u nju kao dojenče u pelene.

Suzdržao sam bijes i izišao iz sobe. Prije toga sam, dakako, zaključao vrata i uzeo ključ sa sobom. Sigurno je sigurno. Odlučio sam da više ništa ne propustim slučajnosti.

Budući da je već svanulo, nisam više legao. Pošto sam doručkovao, odšetao sam do glavne ulice i ušao u salun što se nalazio točno nasuprot banke koju smo kanili opljačkati. Stol kraj prozora bio je prazan, pa sam mogao nesmetano promatrati što se događa u zgradi preko puta, na kojoj se ponosno kočio natpis: PRVA BANKA KOLORADA.

Sa zadovoljstvom sam opazio da u zgradu neprestano ulaze i iz nje izlaze mnogi ljudi, tako da neće biti previše teško neopaženo ući u banku.

Tako sam sjedio skoro dva sata, a zatim sam izašao i ušetao u banku. U njoj je vrilo kao u košnici. Ljudi su strpljivo čekali u redovima ispred osam šaltera, na kojima su bile navučene rešetke. U njima su se nalazili samo maleni otvori kroz koje su službenici isplaćivali novac ili ga primali od stranaka.

No to me nije mnogo zanimalo, pa sam se odšetao dalje. Na kraju sam opazio ono zbog čega sam i došao. Zadovoljno sam se nasmiješio. Na kraju velike prostorije nalazila su se vrata čija je polovica bila izrađena od mlječnog stakla. Na vratima je krupnim slovima pisalo da je tu ured predsjednika banke. Još je dodano da je nezaposlenima ulaz strogo zabranjen.

Pred vratima je na stolici drijemao neki čovječuljak, koji je, čini se

bio zadužen i za sigurnost u banci.

Nisam bio toliko naivan, te povjervao da osim toga smiješnog čuvara u banci ne postoje druge osobe kojima je prvenstveni zadatak čuvati banku. U optičaju je bilo previše novca da bi bilo tako jednostavno dočepati ga se.

Pošto sam vidio sve što me je zanimalo, izišao sam iz banke i vratio se u hotel.

Ben se u međuvremenu razbudio, a koliko mi se činilo prilično se i otriježnio. Nešto je ljutito promrm-ljao ljuteći se što sam ga zaključao, ali sve u svemu, sad je bio sasvim drugi čovjek: s njim se moglo razgovarati.

Ukratko sam mu izložio svoj plan i ispričao mu sve što sam vidio. Rekao sam mu da po mom mišljenju ne bi trebalo predugo odgađati pljačku, jer se ne nalazimo u situaciji da to možemo sebi dopustiti.

Odmah se složio sa mnom. Pripalio je cigaretu, zamišljeno je otpuhnuo nekoliko dimova, a onda rekao:

– Možda je najbolje da to učinimo sutra, Josh.

– Tako baš i ja mislim – odmah sam prihvatio njegov mišljenje. – Sutra je petak, a to je dan kad rančeri i ostali lovaši dolaze u grad i podižu novac za svoje najamne radnike. Banka će sigurno biti krcata lovom.

Dogovorili smo se da zajednički još jednom odemo u banku i da zatim porazgovaramo o svim pojedinostima pljačke. Bilo mi je drago što je Ben postao opet stari Ben.

Ben na kojega se čovjek u svakom trenutku može osloniti.

V

Drugog dana ustali smo vrlo rano, iako smo napad na banku nam-

jeravali izvesti tek u kasne popodneve sate.

Nakon doručka otišli smo do gradske konjušnice i preuzeli svoje konje. Životinje su izgledale odmorne. To je bilo vrlo dobro, jer ih je očekivao naporan put.

Raspoloženje nam je malo pomutilo činjenica kad smo shvatili da više nemamo dovoljno novca da platimo boravak i prehranu za konje.

Na kraju smo vlasniku konjušnice prodali rezervnoga konja, ali samo za trideset dolara. Zelenaš je zadovoljno trljao rukama, ne skrivajući pred nama da nas je temeljito operušao. Benu je ponovo uskipjela krv, ali ja sam ga uspio malo primiti kad sam mu rekao da ćemo uskoro biti dovoljno bogati da svaki od nas kupi cijelo stado čistokrvnih konja.

– Ne volim da me netko vuče za nos, pogotovu ovakav gradski ucjenitelj – mumljao je on dok smo izlazili iz štale.

– Ponekad je pametnije stisnuti zube – rekao sam mu.

I gutati govna, je li?

– Makar i to, Bene! Pogotovu kad si u govnama.

– Eh, ti i ta tvoja mudrijašenja!

Izjahali smo izvan grada i dogovorili se kamo ćemo krenuti poslije pljačke.

Pljačku smo razradili do najsitnije pojedinosti, jer ništa nismo željeli prepustiti slučajnosti: znao sam iz iskustva da to nije dobro.

Nakon toga opet smo se vratili u hotel. Vlasnici hotela smo rekli da sutra ujutro odlazimo. Platili smo za sljedeću noć, iako smo znali da ćemo se drugog dana nalaziti daleko od Puebla. Barem smo se tako nadali. To smo učinili iz jednostavnog razloga da sumnja ne padne na

nas. Tako ćemo barem otežati potragu.

Ostatak dana proveli smo u sobi, čisteći i podmazujući oružje.

Izišli smo tek oko pet poslije podne. Za ostatak novca, kojim smo još raspolagali nakon prodaje konja, priuštili smo si obilan ručak. Ionaako zacijelo nećemo još dugo moći staviti nešto toplo u usta.

Nešto prije šest sati poslije podne ušli smo u banku. Najprije sam ušao u zgradu ja, a nekoliko minuta nakon mene Ben. Nismo htjeli privući pažnju čuvara, pa smo dojahali svaki sa suprotnoga kraja ulice.

Privezao sam konja za drvenu ogradu, a zatim sa sedla skinuo veliku kožnu torbu. Prebacio sam je preko ramena i smireno, kao da mi se nikamo ne žuri, ušao u banku. U njoj je bila gužva kao što sam i očekivao.

Prošao sam kraj naoružanog stražara. Sumnjičavo me pogledao. Vjerojatno mu je pažnju privukla moja velika torba.

Ljubazno sam mu kimnuo i pritom se nasmiješio. On mi je uzvratio pozdrav, iako sam shvatio da time sve njegove sumnje nisu raspršene. No očito je smatrao da nije potrebno zaustavljati me.

Kad sam se neprimjetno okrenuo, ugledao sam Bena. On se sigurnim korakom odmah zaputio prema dijelu prostorije u kojem se nalazio ured predsjednika banke. Još jedanput sam provjerio je li nas netko promatra, no ništa sumnjivo nisam zapazio pa sam se i zaputio za Benom.

Ben je već bio pokucao na vrata. Vidio sam kako je nekoliko trenutaka oklijevao, a zatim pritisnuo kvačku i otvorio vrata.

Odnekud se odjedanput stvorio onaj čovječuljak kojega sam pret-

hodnog dana vidio pred vratima. Sumnjičavo me odmjerio pa zarežao:

– Što ovdje tražite?

– Kome se to obraćate? – pravio sam se iznenađen.

– – Vama!

Glas mu je zvučao preduboko za tako malog čovjeka. Vjerojatno je uživao u vlastitoj ulozi i sam je sebi izgledao važan. Ima toga u životu.

– Trebao bih predsjednika – odbrusio sam kratko i nimalo ljubazno, namrštivši čelo.

– Zašto? – upita on jednako nabusito.

– Moja stvar! – mirno, ali odlučno sam odsjekao i ošinio ga teškim pogledom.

Učinilo mi se da je htio još nešto reći, ali se ipak predomislio. Vjerojatnije je pomislio da je pametnije da ne izaziva moju srdžbu, jer se lako moglo dogoditi da ja budem neka važna i utjecajna stranka. Na kraju krajeva, tome u prilog govorili su moje samouvjereno držanje i velika kožnata torba koju sam držao u ruci.

– Gospodin Buckster mi je naredio da nikoga ne puštam k njemu jer je danas vrlo zauzet.

Glas mu više nije zvučao tako sigurno kao prije nekoliko trenutaka.

– Ne morate time razbijati glavu. Siguran sam da će se obradovati kad me ugleda.

Smatrao sam da više ne moram gubiti vrijeme na razgovore s tim smiješnim čovječuljkom. Gurnuo sam vrata i našao se u raskošno uređenoj sobi.

Učinilo mi se da sam stigao u pravo vrijeme. Ben se upravo prepirao s nekim sredovječnim muškarcem odjevenim u sive hlače i plavi kaput.

– Već sam vam rekao da gospo-

din Buckster ima pametnijeg posla nego da s vama gubi vrijeme – govorio je taj čovjek. – Zbog čega jednostavno o tome ne porazgovarate s nekim od naših šefova odjela, pod čiju nadležnost ulazi i to što želite.

Čovjek je na trenutak zastao kad me je ugledao, a onda je još više porcrvenio i zaurlao:

– Koga sad vruga još i vi želite?

– Želio bih razgovarati s gospodinom Bucksterom, kao i moj prijatelj – mirno sam odgovorio.

Poskočio je, otvorio usta da još nešto kaže, ali kad je ugledao kolt u mojoj ruci, naglo se smirio.

– Što ovo treba da znači? – jedva je promucalo kad se malo oporavio od prvog iznenađenja.

– Pljačka, prijatelju, pljačka – nacerio se Ben.

– Pljačka? – zaječio je čovjek i problijedio.

– Dobro si čuo. A sad nas lijepo odvedi do svog predsjednika – rekao sam, polako gubeći živce. – Mi nemamo mnogo vremena da čekamo.

– Hajde! Ustani i podi! Diži tu svoju guzicu! – oštro će Ben.

Ustao je i posrćući prišao velikim vratima, koja su bila presvučena u tamnosmeđi baršun. Htio je pokućati, no Ben, koji je u međuvremenu također već bio izvukao revolver, pritisnuo je kvaku i ušao u sobu.

Ispred sebe sam gurnuo čovjeka u plavom kaputu, a zatim i sâm ušao.

– Kako su ovi ljudi dospjeli ova-
mo, Nolane? – začuo sam piskavi glas.

Odmah zatim sam ugledao nekoga suhonjavog i visokog čovjeka. Upravo se dizao iza stola. Učinilo mi se kao da se to njegovo dizanje nikad neće završiti, no on se ipak napokon uspravio. Bio je zacijelo vi-

ši od dva metra, no zbog svoga mršavog tijela izgledao je još viši.

Muškarac u plavom kaputu samo je nemoćno slegnuo ramenima.

— Ostavimo nevažne pojedinosti, Bucksteru! Možete o tome poslije na miru porazgovarati. Sada nas zanima nešto sasvim drugo — osorno ga je prekinuo Ben.

— Pretpostavljam da vas zanima moj novac.

— Odgovor je točan. Vidim da ste odmah shvatili što nas muči. Nije ni čudo što ste postali predsjednik ovako lijepe ustanove — rekao je Ben.

— Zamisao vam je dobra, samo zbilja ne znam kako ćete je provesti u djelo — mirno je rekao Buckster. Moramo priznati, Ben i ja bili smo iznenađeni. Pokazalo se da je Buckster nesumnjivo imao konjske živce.

Ben se prvi snašao. Na licu mu je zatitrao pobjedonosni smiješak.

— Ne morate time razbijati glavu. To je ionako naš problem.

— Kako mislite neopaženo iznijeti novac kraj dvadesetak mojih službenika i petorice čuvara? — mirno je upitao Buckster, kao da raspravlja o nekoj sasvim nevažnoj stvarčici.

Osjetio sam kako su mi se dlanovi iznenada oznojili. Taj Buckster me je ozbiljno počeo uznemiravati.

— Rekao sam vam da je to naš problem. Na vama je jedino to da nam osigurate pedeset tisuća dolara — izderao se Ben, koji se vjerojatno osjećao slično kao i ja.

— Pedeset tisuća? — izbečio je bankar oči, a ja sam veselo pomislio da smo ga napokon načeli.

— Točno toliko, ni centa manje — potvrdio sam Benove riječi.

— To će biti prilično teško skupiti — oklijevajući je rekao Buckster po-

što je nekoliko trenutaka razmišljao.

— Uvjeren sam da u ovom trenutku u vašim trezorima držite najmanje dvostruki iznos od onoga koji tražimo, no mi smo skromni, pa ćemo se zadovoljiti samo sa pedeset tisuća — objasnio je Ben s neobičnom mirnoćom.

— I što bih ja morao učiniti? — upitao je Buckster.

— Ništa osobito. Od vas tražimo jedino to da pošaljete ovoga čovjeka u trezor po novac — umiješao sam se i ja u razgovor i pokazao na Nolana.

Buckster je shvatio da mu ne preostaje ništa drugo nego da učini onako kako smo od njega tražili. Uzdahnuo je i na komadiću papira nešto napisao, a zatim ga pružio svom pomoćniku.

— Učinite kako traže, Nolane. Ovdje sam vam napisao da mi je hitno potreban taj iznos gotovine. To će Dillighanu biti dovoljno, pa vas neće gnjaviti nepotrebnim pitanjima.

Nesvjesno sam mu se počeo diviti. Pa taj je Buckster očito bio čovjek od najtvrdjeg materijala kad je unatoč svemu uspio zadržati hladnokrvnost. U svakom slučaju, ne bih se želio nalaziti u njegovoj koži.

— Samo bez gluposti, Nolane! U pitanju je moja glava — podsjetio je Buckster čovjeka u plavom kaputu.

— Budite bez brige, gospodine — brzo je odgovorio činovnik.

Onda je shvatio da njegove riječi nisu nimalo umjesne za tu prigodu i pocrvenio je poput paprike, pa izletio iz prostorije.

Čekanje nije bilo nimalo ugodno. Iako smo pretpostavljali da se Nolan neće usuditi poduzeti nešto na svoju ruku, ipak u to nismo bili sasvim sigurni.

Ben se nestrpljivo meškoljio na

stolcu, a ja sam često rupcem brisao znoj s čela.

Jedino je Buckster bio miran. Činilo se kao da nije nimalo zabrinut. U to bih čak povjerovao da ga nije odavalo titranje mišića na lijevoj strani nosa. To mi je dovoljno govorilo o tome da i njemu nije svejedno što se oko njega događa.

Nakon petnaestak minuta, koje su mi izgledale duge kao cijela vječnost, začuo sam kako se otvaraju vrata. Poskočio sam kao da me netko ubo iglom i zategao kokot na revolveru.

Ben je munjevito reagirao. U dva hitra skoka našao se kraj vrata, prijeteci stegao svoj kolt.

No uskoro se pokazalo da je naša bojazan bila nepotrebna: ugledali smo bolesno žuto Nolanovo lice. U ruci je držao platnenu vreću i bez riječi je stavio na stol ispred svog šefa.

– Je li to cijeli iznos? – hladno je upitao Buckster.

– Da, gospodine, točno pedeset tisuća – uzdahnuo je Nolan.

– Izbrojili ste?

– Jesmo!

Činilo se da mu je još veća muka pri pomisli da će uskoro sav taj novac pripasti dvojici protuha koji su stajali pred njim i bezobrazno se cerekali.

Buckster je odvezao kožnatu vrpču kojom je vreća bila svezana, a zatim nas upitao:

– Želite li prebrojiti?

– Imamo potpuno povjerenje u vaše službenike, pa to neće biti potrebno. Osim toga, ionako nam se žuri – odvratio sam, smiješeći se.

No Ben je ipak, za svaki slučaj, gurnuo nos u vreću. Očito je bio zadovoljan, jer se blaženo nasmiješio, a zatim je ponovo svezao vreću.

Šuteći sam je uzeo i kimnuo

svom ortaku. Prethodno smo se dogovorili da ću ja uzeti novac i izići iz banke, a on je morao još neko vrijeme ostati i osigurati mi odstupnicu. Prebacio sam svežnjeve novčanica iz vreće u torbu, a zatim sam se naklonio Bucksteru i Nolanu.

– Bio je pravi užitak surađivati s vama, gospodo – izrekao sam uobičajenu rečenicu kojom smo se Ben i ja rado koristili u takvim prilikama.

Zatim sam stavio kolt u korice i izišao iz prostorije.

Čovječuljak mi se sada ljubazno smijuljio i promrmljao:

– Doviđenja, gospodine.

Promrmljao sam nešto što je trebalo da glasi kao pozdrav, a zapravo sam pomislio da se više nikad nećemo sresti, barem ne na ovom svijetu.

Nitko mi nije pravio smetnje, niti me pokušao zaustaviti dok sam izlazio iz banke, pa sam morao priznati da je Ben odista imao pravo kad je tvrdio da je lakše domoći se krupnijeg plijena nego zgrabiti nešto sitnije. Što je veći cilj, to imaš manje poteškoća.

Potrebno je samo sve dobro isplanirati. I smiono krenuti u napad, kao da ideš leći sa ženom u krevet.

Izišavši iz banke, privezao sam torbu za sedlo na svom konju, a zatim odvezao uzdu. To sam učinio i s uzdom Benova konja, a onda sam je opet samo labavo svezao, tako da se malo jačim trzajem mogla osloboditi.

Ne gubeći više ni trenutka, pojačao sam svoga kulaša i lagano se zaputio niz ulicu. Kad sam odmakao pedesetak metara, zastao sam i okrenuo se da provjerim je li i Ben već bio izišao.

No Bena još nije bilo. Osjećao sam se kao na žeravici. Nadao sam

se da sada na kraju nije nešto pokvarilo naš tako dobro zamišljen plan, kad se sve dotad dobro odvijalo. Činilo mi se da me svi promatraju i kao da mi na čelu piše da sam netom opljačkao banku. No to vjerojatno nije bilo tako, jer ako me je netko i pogledao, učinio je to letimično i nezainteresirano.

Napokon sam ih ugledao na izlazu iz banke: prvi je izašao Buckster, a odmah za njim i Ben.

Moj je ortak preko ruke prebacio svoj kratki kaput, pa se nije vidjelo da u ruci drži revolver, no bankar je vjerojatno na ledima osjećao metalnu cijev.

Nolana nisam vidio. Pretpostavio sam da je Ben smatrao kako njega nije potrebno voditi sa sobom, jer mu je predsjednik banke bio sasvim dovoljna zaštita. Njegov pomoćnik očito se neće usuditi poduzeti nešto što bi moglo ugroziti život njegovom šefu.

A onda se sve naglo i neočekivano preokrenulo. Odigralo se tako munjevito da sam jedva shvatio što se zapravo događa, kako se to moglo dogoditi.

Odnekud se iznenada pojavio čovjek s blještavom zvijezdom pričvršćenom na ovratniku kratkoga kožnatoga kaputa. Prešao je cestu i prišao Benu i Bucksteru. Rukovao se s bankarom, a zatim upitno pogledao Bena.

Razmišljao sam bi li bilo pametno da se vratim i pokušam nekako pomoći Benu da se izvuče iz neugodne situacije u koju je iznenada upao. Dobro sam poznao njegovu prokleta naglu narav, pa sam se po-
bojao da na kraju sve ne upropasti.

No prije nego što sam se pomakao, vidio sam da je bankar nešto rekao, a zatim je predstavnik zakona pružio prema Benu ruku kao da

se i s njim želi rukovati. Ovaj se očito pretvarao kao da ne zapaza ruku, već je samo kimnuo.

Ali se Buckster iznenada bacio u stranu, otkotrljao nekoliko metara dalje i hitro se zavukao pod drveni nogostup. To je učinio tako spretno kao da je cijeli život samo to vježbao.

Ben je, po svemu sudeći, bio zatečen još više nego ja. No to je trajalo samo nekoliko sekunda, a onda je odbacio kaputić i revolver se jasno vidio u njegovoj ruci. Čuvar zakona je posegnuo za svojim oružjem, ali je Ben već povukao okidač.

Revolver je zagrmio i čovjek sa zvijezdom ispustio je dršku oružja koje je tek napola izvukao iz korica. Primio se za prsa, a zatim se zanjihao i srušio na zemlju.

Ben je ispalio još nekoliko metaka nasumce u nogostup, no s mjesta na kojemu sam stajao jasno sam mogao vidjeti da nije pogodio bankara, jer se ovaj u međuvremenu otkotrljao još nekoliko metara dalje.

Okrenuo sam konja da priskočim Benu u pomoć, ali za to je već bilo prekasno.

Ulica je odmah opustjela.

Ljudi su u panici potražili najbliže sklonište pred mecima. Uglavnom su utrčali u prodavaonice ili kuće čija su vrata bila otvorena. Nekoliko ih je potražilo spas na sličan način kao i Buckster: zavukli su se pod nogostup koji im je pružao kakvu-takvu zaštitu.

Neki stariji čovjek uskočio je u praznu bačvu što se nalazila pred nekom prodavaonicom. Nogu su mu virile iz bačve, pa je prizor bio smiješan, no meni baš nije bilo do smijeha jer sam grčevito razmišljao o tome kako da se Ben i ja izvučemo iz svega toga.

Iz banke su istrčala trojica mu-

škaraca; po svemu sudeći, to su bili čuvari. U rukama su držali revolve-re, no Ben je već opalio.

Jedan od trojice se uhvatio za desno rame, a druga dvojica su se bacila na Bena. Mogli su ga vrlo lako ubiti, no oni su ga vjerojatno željeli uhvatiti živoga.

Ben se odupirao pokušavajući se osloboditi njihova čvrstog stiska, ali sve je ostalo samo na pokušajima. Okrenuo se kao da nekoga traži, a ja sam znao da traži mene. Iz banke je izjurilo još nekoliko muškaraca i sada sam znao da je naša prva pljačka banke neslavno završila.

Okrenuo sam konja i potjerao ga u susjednu ulicu. Prisilio sam se da to učinim mirno, kako ne bih na sebe privukao ničiju pažnju. Sa svih je strana ponovo prokuljala gomila ljudi i potrčala prema mjestu gdje se Ben još pokušavao otrgnuti iz ruku čuvara banke.

Znao sam da nema nikakvih izgleda.

U ustima sam osjećao gorak okus, ali više zbilja nisam ništa mogao napraviti za svoga prijatelja. Pretpostavljao sam da ga čuvari nisu odmah ubili samo zato da ga poslije mogu po zakonu objesiti i time obeshrabrili sve one kojima su se takve misli o pljački vrzle po glavi.

U prvom trenutku sam se želio što prije udaljiti iz grada, no odmah zatim sam shvatio da to ne bi bilo pametno, jer zacijelo ne bih daleko stigao. U tako velikom gradu kakav je bio Pueblo vjerojatno ne bi bilo teško okupiti dovoljno ljudi za potjeru. Zbog toga sam odlučio vratiti se u hotel u kojemu smo Ben i ja odsjeli i tamo se pritajiti neko vrijeme. Sada sam imao dovoljno novca, pa sam to mogao sebi dopustiti. Iako je to na prvi pogled bila luda ideja, učinilo mi se da ću u Pueblu biti si-

gurniji nego izvan grada.

Najprije sam odjahao do konjušnice i tamo ostavio konja, a zatim odšetao do hotela koji se nalazio nekoliko uličica dalje.

Jedva sam nosio bisage, pušku i torbu s opljačkanim novcem, ali mi je još teže bilo misliti na to što se u tom trenutku događalo s Benom. Bijesno sam pljunuo, a zatim ušao u hotel. U tom trenutku bilo mi je stalo samo do toga da se pošteno naspavam.

VI

Ujutro sam se probudio tek oko jedanaest sati. Umio sam se, pa sišao u blagovaonicu, iako sam sumnjao da ću još nekoga zateći tamo. Vrijeme doručka ionako je već odavno bilo prošlo.

No na moje veliko iznenađenje tamo je ipak bila vlasnica hotela. Sjedila je za jednim stolom i čitala novine. Kad je začula bat mojih čizama, okrenula se i pogledala me. Nisam mogao da ne zapazim kako se trgnula kad me je ugledala.

— Oh, to ste vi! — procijedila je.

— Dobro jutro, gospodo. Ili još bolje, dobar dan.

— Dobar dan — odvratila je i kimnula.

— Jutros se baš najbolje ne osjećam, pa nisam izlazio iz sobe — nastavio sam. — No sad sam osjetio glad, pa me zanima mogu li još nešto dobiti za jelo?

— Pa naći ćemo nešto — rekla je žena.

Ustala je i izgubila se u kuhinji.

Kad se ponovo vratila, u rukama je držala veliki pladanj, a na tanjuru omlet sa šunkom i uz tanjur vrč iz kojega se još pušila kava. Kad je to stavila pred mene, tek tada sam osjetio koliko sam gladan.

– Kako to da vaš prijatelj nije sišao? – upitala me.

Odmah sam osjetio da nešto nije u redu. Iako se trudila da joj glas zvuči mirno, nije mogla prikriti sitno podrhtavanje u njemu.

U meni se probudila sumnja. Iskosa i upitno sam je pogledao.

– Zbog čega vas to zanima?

– Pa tek onako. Dosad ste neprekidno bili zajedno – brzo je odgovorila i nervozno se nasmijala.

To mi se sve manje svidalo. Prokleta babetina! Kao da je nanjušila što se dogodilo.

– Moj se prijatelj također ne osjeća najbolje, pa je odlučio ostati u krevetu – rekao sam.

Prisilio sam se da se nasmiješim. To mi je čak uspjelo, iako je to zacijelo bio vraški kiseli osmijeh.

– Sinoć smo dugo pili, pa i nije čudno da se danas tako osjećamo – dodao sam.

Smatrao sam da je pametnije da joj tako nešto kažem, umjesto da i dalje izazivam njezinu sumnju. No to mi nije davalo mira, pa sam odlučio poslužiti se lukavštinom. Nisam želio da ode prije nego što saznam neke stvari.

U šalicu sam natočio kavu i srknuo gutljaj. Namjerno sam napravio koselu grimasu, a onda sam je zamolio:

– Možete li mi donijeti šećera. Jutros vam je kava nekako odviše gorka za moj ukus.

– Svako jutro kuham istu kavu – reče žena.

– Ne znam zašto, ali jutros mi se čini nešto gorča. Zar mi nećete donijeti šećera?

Nažalost, prevario sam se da ću time vlasnicu hotela barem na kratko vrijeme zaposliti. Naime, ona je odmah uzela posudu sa šećerom s

jednog od susjednih stolova i pružila mi je.

No ja nisam odustajao. Odlučio sam po svaku cijenu saznati ono što me zanimalo. Kad lukavštine više nisu pomagale, morao sam izravno ostaviti svoju namjeru.

– Možete li mi posuditi novine da vidim što se novo dogodilo u Pueblu? – ljubazno sam je zamolio.

Njezina reakcija bila je prilično neočekivana. Prišla je stolu na kojemu je ostavila novine i žurno ih zgužvala.

– Kod nas se baš ništa ne događa. Ne vjerujem da bi vas nešto moglo zanimati – brzo je rekla.

No pogriješila je ako je pomislila da ću tako brzo odustati od svoje namjere. Slutnja koja se u meni probudila sada je već izrasla u otvorenu sumnju. Tome u prilog govorilo je i njezino neobično ponašanje.

Istrgnuo sam joj novine iz ruku i raširio ih. Na naslovnoj je stranici krupnim slovima pisalo: DRSKA PLJAČKA U BANCI. Odmah ispod toga ugledao sam Benovu sliku. Nešto me stislo u grlu dok sam očima prelijetao preko članka.

U članku je opsežno opisana sama pljačka, a zatim je navedeno da je zahvaljujući prisebnosti gospodina Buckstera i njegovih ljudi svladan jedan od napadača, dok je drugi uspio pobjeći, ali su za njim već poslane dvije potjere. Nakon toga dat je moj prilično vjeran opis. Na kraju je pisalo da su drski lopovi opljačkali pedeset tisuća dolara i da se taj novac nalazi kod odbjeglog bandita.

Članak je završavao sljedećim riječima: »I tako su uštede mnogih poštenih građana Puebla i kopača zlata, koji su odlučili svoje s mukom stečeno bogatstvo povjeriti na čuvanje našoj banci, završile u pljačka-

škim rukama. No, iako je naš šerif ranjen pri hvatanju jednog razbojnika, njegov pomoćnik Jim Connors pokazao se kao njegova dostojna zamjena, jer je u vrlo kratkom vremenu uspio organizirati potjere i povesti ih u potragu za odbjeglih zločincem. Preostaje nam jedino nadati se da će naši hrabri zaštitnici uspjeti vratiti sigurnost u naše domove.

— Prokleti lažov! — ljutito sam procijedio.

— Ako vam više nisam potrebna, ja bih otišla — zaustila je žena.

Ali sam je ja grubo zgrabio za ruku i prosiktao:

— Nećete vi nikamo otići! Samo bi mi još trebalo da mi na vrat navučete čuvare zakona.

— Ne shvaćam kako vam to uopće pada na um? Samo sam htjela...

— preplašeno je promucala.

— Dobro ja znam što ste htjeli, zbog toga ćete ostati ovdje! — viknuo sam.

— Nemate prava, gospodine...

— Imam! — grubo sam je prekinuo.

Kad sam se malo smirio, upitao sam je ono što me cijelo vrijeme mučilo:

— Zbog čega me još niste prijavili?

Zakolutala je očima, veoma preplašena i zbunjena, te plačnim glasom rekla:

— Doista ne znam o čemu govorite, gospodine.

— Vrlo dobro znate na što sam mislio kad sam vam to rekao. Zbog toga se nemojte više igrati sa mnom, inače...

Nisam završio prijetnju, jer to nije ni bilo potrebno. Izraz na mom licu vjerojatno je dovoljno govorio sâm za sebe.

Ovakav način uvjeravanja poka-

zao se uspješnim. Ona je uzdahnula i procijedila:

— Novine sam otvorila tek nekoliko trenutaka prije nego što ste vi ušli.

— Zbog toga me još niste prijavili, zar ne? — unio sam joj se u lice. Žena nije ništa rekla.

Ali što se još imalo reći? Znao sam da joj moram na neki način začepiti usta. Ubojstvo sam odmah odbacio, jer sam i inače od toga zazirao, a pogotovu kad su bile u pitanju žene. Preostala mi je još samo jedna stvar.

— Idemo! — kratko sam joj naredio.

— Nećete me valjda... — upitala me sa strepnjom.

— Neću, ne morate se bojati.

Uzdahnula je olakšano, a zatim krenula prema izlazu iz blagovaonice, pošto sam joj to kretnjom glave pokazao.

Popeli smo se uza stube i ušli u sobu koju smo Ben i ja bili unajmili. Naredio sam joj da legne na krevet, a zatim sam je čvrsto svezao, tako da se nije mogla ni pomaknuti. U usta sam joj gurnuo neku krpu i omotao ih rupcem koji sam skinuo s vrata.

Pretpostavljao sam da će proći najmanje desetak sati prije nego što je njezina posluga pronade, možda i više. A meni će to biti sasvim dovoljno da se izgubim iz grada. Nalazit ću se iza potjera, tako da će mi biti lakše izbjeći opasnost. Ionako nikome od progonitelja neće pasti na um da bi se čovjek kojega gone mogao nalaziti na njihovu tragu, iza njih.

Ispraznio sam torbu i novčanice prebacio u bisage. Bilo mi je žao što ću se morati odreći dijela namirnica, ali nisam želio da me netko prepozna čim se pojavim na ulici. Sme-

da kožnata torba ionako je postala previše poznata, pa sam je smotao i gurnuo u ranac.

– Osjećajte se kao u vlastitom krevetu – jetko sam dobacio bespomoćnoj vlasnici hotela.

Onda sam izišao iz sobe. Prije toga sam iz brave izvadio ključ i s vanjske strane zaključao vrata.

Kad sam izišao iz hotela, zaputio sam se prema konjušnici, jer sam namjeravao odmah otići iz grada. Zrak u Pueblu počeo me gušiti.

Odjednom mi je na um palo da me je nakon članka u novinama konjušar mogao prepoznati, osobito pošto je vidio Benovu sliku, pa se moglo očekivati da će povezati neke stvari. Ionako nas je u nekoliko navrata vidio zajedno. doduše, postojala je vjerojatnost da stari ne zna čitati, no za slike to ipak nije potrebno, a Benova je slika bila otišnuta preko četvrtine naslovne stranice.

Tužno sam uzdahnuo jer mi je bilo žao ostaviti kulaša, no vlastita glava ipak mi je bila draža od konja. Zastao sam i smotao cigaretu.

Mozak mi je munjevito radio, pokušavajući pronaći neko rješenje, no ništa mi pametno nije padalo na um. Jedino sam vrlo dobro znao da pješice neću daleko stići.

Upravo sam tada ugledao seoska kola na kojima je sjedio neki starčić. U kola su bila upregnuta dva teška tegleća konja, a na kolima su se nalazile neke kante. Pričekao sam dok se kola nisu dokotrljale do mene, a onda sam povikao čovjeku da zaustavi konje.

On je nešto ljutito promrmljao, ali je na kraju ipak povukao uzde i konji su stali.

– Što želite od mene? Ako mislite da imam vremena za gubljenje, ljuto ste se prevarili. Do večeri moram

stići do svog imanja, a donde me čeka priličan put – neprijateljski je progundao.

– Slažem se s vama, djedice. Zbog toga je najpametnije da požurimo.

– Kako to mislite: da požurimo? Ne namjeravate valjda i vi ići sa mnom? – zinuo je starčić.

– Baš to želim, djedice. Zato je najbolje da odmah krenemo – smijuljio sam se, uskočio u kola i sjeo kraj njega na sjedalo.

On se htio pobuniti, ali se sledio kad je ugledao revolver u mojoj ruci. Držao sam ga nisko da ga nitko od prolaznika na može opaziti. Da bih mu pokazao da se nimalo ne šalim, gurnuo sam mu cijev u bedro.

– Mislim da će vas ovo dovoljno uvjeriti da se ne šalim, djedice! – rekao sam jetko.

Starčić je još više problijedio. Čeljust mu se počela tresti, tako da mu je na kraju ispala lula koju je dotle držao u zubima.

Sagnuo sam se i podigao lulu, a zatim mu je pružio i najnedužnije se osmijehnuo.

– Gotovo ste izgubili lulu, djedice.

– Idi dovraga! Što zapravo želiš od mene? – zaškripio je stari zubima kad se malo oporavio od iznenađenja i straha.

– Pa to sam već rekao: idemo na tvoju farmu.

– Kog ćeš mi vraga ti tamo?

– To ćemo još vidjeti. A sad je najbolje da krenemo. I sam si rekao da je pred nama dalek put – prije teći sam procijedio.

Da bih potkrijepio svoje riječi, jače sam ga gurnuo revolverskom cijevi.

Napokon je shvatio da se ne šalim. Zamahnuo je bičem i potjerao konja.

VII

Na farmu smo stigli kad se već uveliko smračilo. Čovjek je zapravo imao mnogo mašte da je to neugledno imanje nazvao farmom.

Bili smo umorni kao psi i naprosto smo se stropoštali na slamarice u nevelikoj prostoriji za koju je starčić rekao da je spavaća soba.

Kad sam se ujutro probudio, nje ga više nije bilo. Protrnuo sam jer sam pomislio da me vjerojatno otišao prijaviti. U novinskom članku u kojem se govorilo o pljački banke pisalo je da je na moju glavu raspisana visoka ucjena, pa se starac vjerojatno polakomio.

Skočio sam sa slamarice i opasao remen s revolverom, a zatim izišao u dvorište. Tek tada mi je postalo jasno koliko je imanje bilo zapušteno.

Koliba koja je služila za stanovanje bila je vrlo trošna, pa mi se činilo da će se srušiti čim zapuše malo jači vjetar. Ni pomoćne zgrade nisu bile u boljem stanju, nalikovale su na najobičnije stračare.

Iz jedne od tih koliba začuo sam neki šum i odmah sam krenuo onamo, iako nisam vjerovao da ću starca ondje zateći. Iznenadio sam se kad sam ga spazio. Sjedio je na drvenom tronošcu i muzao kravu. Iz usta mu je visjela neizbježna lula.

Kad me je ugledao, nešto je promrmljao, što je trebalo zvučati kao jutarnji pozdrav. Vjerojatno nije shvatio koliko mi je odlanulo kad sam ga tu našao i ugledao u takvom bezazlenom položaju.

Ogledao sam se i spazio još nekoliko mršavih kravica. Shvatio sam da se starac na taj način prehranjuje. To mi je malo poslije i potvrdio, rekavši da obično jedanput na tjedan odlazi u Pueblo i ondje prodaje mlijeko.

— Čini mi se da bi napokon bio red da se upoznamo — rekao sam i dobrohotno se nasmijao. — Prijatelji me zovu Josh.

— A neprijatelji? — iskesio se starac.

— Oni za to nemaju prilike.

— Ja sam Sam. Sam Mitchell.

— Drago mi je, Same. Nadam se da ćemo postati prijatelji.

— Vraga ti je drago, no ništa drugo nije ti preostalo nego da mi se prilijepiš. I sâm znaš da bi te uhvatili da to nisi učinio.

Shvatio sam da starac nije tako lud kao što izgleda. Ponovo sam protrnuo sjetivši se da su nas na izlazu iz Puebla zaustavila trojica muškaraca s metalnim značkama. Baš kao što sam i pretpostavio. Samo su nas letimično pogledali, a onda je jedan od njih upitao: »A tko ti je to, Same?« Pritom je pokazao na mene. Starac se samo nasmiješio i rekao: »Moj nećak. Sestra ga je poslala k meni na oporavak jer poboljeva na plućima.« Muškarac se samo nasmijao i spomenuo da to ne može učiniti ništa na svijetu ako ne ovaj zrak, a zatim nam pokazao da možemo slobodno proći.

— Zbog čega si to učinio, Same?

— upitao sam ga sada.

— Na što to misliš? — zaškiljio je na jedno oko, iako je vrlo dobro znao na što mislim.

— Zašto si onima na izlazu iz grada rekao da sam tvoj nećak?

Slegnuo je ramenima i procijedio:

— A što mi je drugo preostalo? Vrlo se lako mogla zametnuti pucnjava u kojoj bih i ja mogao nastradati. Ovako sam bio sigurniji.

Zaključak mu i nije bio tako loš.

Zatim sam mu rekao da idem malo protegnuti noge. Izišao sam iz staje i produžio dalje. Iza nje sam ugledao ograđeni prostor u kojemu

su se nalazila četiri konja. Dvije su životinje bile iste one koje su vukle kola, no druga dva konja bila su nešto sasvim drugo. Već na prvi pogled se vidjelo da su to plemenita grla, koja zacijelo ne služe kao tegleći konji.

Za oko mi je odmah zapela crna kobila. Noge su joj bile vitke i čvrste, a prsa široka. Životinja je ponosno zabacila glavu, pa sam ostao iznenađen njezinom ljepotom. Ni u snu ne bih pomislio da Sam u svom koralu drži jedno takvo grlo.

Kao da je starac osjetio o čemu razmišljam. Iza sebe sam začuo prigušeni bat koraka. Naglo sam se okrenuo i ugledao svog domaćina.

– Sviđaju ti se moji konji? – upitao je, iako je njegovo pitanje više nalikovalo na tvrdnju.

– Ovaj pastuh i kobila nisu baš loši – rekao sam nemarno, pretvarajući se da nisam pretjerano zainteresiran za konje.

Nisam mu želio prerano otvoriti karte, no on me smjesta pročitao.

– Dokle namjeravaš ostati ovdje? – upitao me.

– Nisam još o tome razmišljao. Vjerujem da ti ne smetam.

– Mogao bi netko naići i imao bih zbog tebe nepotrebne neugodnosti – mrzovoljno je procijedio.

– Zar želiš da odem? – resko sam upitao.

– To bi bilo najbolje i za tebe i za mene.

– Dobro, kako želiš. Nadam se da nemaš ništa protiv toga da ovdje ostanem još jedan dan?

– Nisam time baš oduševljen, ali kad baš želiš...

Nije morao dovršiti rečenicu, jer sam ionako vrlo dobro znao što je htio reći. Njegov mi je strah bio potpuno razumljiv.

– Koliko to stoji? – upitao sam i

pokazao glavom kobilu.

– Što?! – gotovo je povikao.

– Ovo kljuse – nacerio sam se i još jednom pokazao kobilu.

– Kljuse si ti, a osim toga, Suzy ne prodajem! – sav se zapjenio.

– Ma hajde, Same, samo bez uzbuđivanja. Dobro znaš da bez konja ne mogu nikamo – nastojao sam ga smiriti, no moje su riječi postigle sasvim suprotan učinak, jer su ga još više uzrujale.

– Rekao sam da Suzy ne prodajem! – odlučno je ponovio.

Da bi potkrijepio svoje riječi, pljesnuo je životinju po leđima i ona je bijesno zarzala.

– Čini se, cura je prilično temperamentna i ne da se dirati – nasmiјao sam se od srca.

Starčić me ljutito pogledao i prosiktao:

– Svejedno je ne prodajem, i to zapamti!

Ništa nisam rekao već sam prišao kobilu i pomilovao je po njušci. Životinja me znatiželjno pogledala, a zatim je dopustila da je pomilujem po vratu. Šapnuo sam joj nekoliko umirujućih riječi u uho i ona je zastrigla ušima.

– Kako ti je to, dovraga, pošlo za rukom? – nije se starac prestao čuditi.

Nadmoćno sam se nasmiјešio i rekao:

– Dvije stotine dolara.

– Što dvije stotine? – zinuo je Sam.

Onda je odjednom shvatio za što nudim novac. Iz očiju su mu sjevnule iskre i zaurlao je:

– Rekao sam ti da ne prodajem Suzy i gotovo!

– Dobro, Same, kako želiš. Moja posljednja cijena je tri stotine – mirno sam dodao.

On još više raširi oči. Znao sam

da je za njega ta svota vjerojatno predstavljala pravo bogatstvo. Suzy je odista bila lijep primjerak, no ipak nije vrijedila tri stotine dolara. To smo vrlo dobro znali obojica.

– Potreban mi je konj, ti to vrlo dobro znaš, Same – nastavio sam.

On se napokon malo smekšao.

– Zašto ne uzmeš pastuha? Što njemu nedostaje?

– Ovo je ljubav na prvi pogled između mene i Suzy – nisam odustajao, uzdahnuo sam i dodao: – Kako to da ti to nije jasno?

– Jasno mi je – reče Sam – kako ini ne bi bilo jasno! Daj mi napokon taj opljačkani novac i oboje idite dovraga!

To mi nije morao dvaput reći. Požurio sam u kolibu i iz bisaga izvadio pet novčanica od stotinu dolara. Ponovo sam izišao i pružio iz starcu.

On me začuđeno pogledao.

– Ako se ne varam, dogovorili smo se za tri stotine, a ovdje je pet stotki.

– Ostatak je za prijevoz i za troškove prehrane i smještaja.

– Nešto si mi velikodušan, mlađiću. Vidi se da si na lak način došao do novca – odvratio je starac, ali je ipak brzo strpao novčanice u džep.

– Kako se uzme. Platilo sam ga prijateljstvom. Sve ovisi o tome koliko cijeniš takve stvari, Same – sumorno sam odgovorio.

Sjetio sam se Bena koji je čamio u zatvoru, čekajući da ga objese. Ne bih se baš htio nalaziti u njegovoj koži. A onda sam uzdahnuo. Ionako mu nikako nisam mogao pomoći.

VIII

S farme sam otišao već drugog jutra.

Rukovao sam se sa Samom i zahvalio mu na gostoprimstvu, iako baš nije bilo dobrovoljno, barem u početku. Najsmješnije od svega bilo je to što sam opazio da mu je doista žao što odlazim. To je vjerojatno bilo stoga što je živio sam na farmi, pa mu je odgovaralo da netko dijeli s njim samoću, a moram priznati da smo se dobro slagali.

Krenuo sam na jug, prema području Novog Meksika. Nadao sam se da ću se ondje moći napokon smiriti, jer mi je već dosadio lulački život i stalno nositi glavu u torbi. Sad sam bio bogat, pa sam mogao razmišljati o kupnji neke farmice ili čak ranča.

Izbjegavao sam stazu koja je vodila izravno na jug. Radije sam odabirao duže staze, ali zato sigurnije jer su vodile kroz divljinu. To se nakon četiri dana pokazalo vrlo mudrim, jer sam u daljini spazio oblak prašine.

Sklonio sam se iza stijene i sa sigurne udaljenosti promatrao skupinu od dvadesetak jahača kako jašu u smjeru iz kojega sam ja dolazio.

Pretpostavio sam da je to jedna od potjera što su krenule za mnom. Možda sam se i prevario, no bilo kako bilo, smatrao sam da je sigurnije kloniti se susreta s ljudima.

Putovanje se oteglo i nakon desetak dana ostao sam bez zalihe hrane. Htio to ili ne, morao sam svratiti u neko naseljeno mjesto. No kao za nesreću, baš ni na jedno nisam nailazio na svom putu. Zbog toga sam odlučio nastaviti prašnjavom stazom, jer to je bio najsigurniji način da stignem u neki gradić.

I odista, krajem tog dana na obzorju sam ugledao tamnu mrlju za koju sam pretpostavljao da je neko naselje. Potjerao sam kobilu, no čini se da bi ona i bez toga sama ubrza-

la korak, kao da je osjećala da joj uskoro predstoji kratak odmor.

Nakon jednog sata već sam bio na ulazu u gradić. Tamo je na drvenoj ploči pisalo: WILSON RUN, 454 stanovnika.

— Da vidimo što nas ovdje očekuje — glasno sam promrmljao, iako se nisam baš previše veselio susretu s ljudima.

Pueblo nije bio tako daleko i vjerojatno je već do Wilson Runa stigla vijest o velikoj pljački.

Ujahao sam u gradić te krenuo glavnom i jedinom ulicom. Zaustavio sam se pred prodavaonicom živinskih namirnica. Iz bisaga sam izvadio kovani novac, jer nisam želio privlačiti pažnju krupnim novčanicama.

Na svu sreću, žena koja je prodavala u radnji, gotovo me uopće nije ni pogledala. Vjerojatno je mislila da sam samo jedan od mnogih kauboja što traže posao. Ne bih baš mogao reći da sam se zbog toga rastužio.

Osjećao sam se malo sigurnijim, pa sam odlučio otići u salun i popiti piće. Više se nisam ni sjećao kad sam posljednji put popio neku kapljicu.

Znao sam da moram sačuvati prisebnost, no vjerovao sam da mi čašica ili dvije viskija ne mogu škoditi. Usta su mi bila suha i činilo mi se da u njima ima najmanje nekoliko kilograma prašine koju je trebalo što prije isprati.

Privezao sam kobilu za ogradu pred salunom, a zatim ušao u salun koji je ponosno nosio zvučni naziv »Eden«. Baš me zanimalo kako stanovnici Wilson Runa zamišljaju raj na zemlji.

U nevelikoj prostoriji nalazilo se samo nekoliko muškaraca.

Vjerojatno je još bilo prerano za

redovne posjetioce saluna, a osim toga, činilo mi se da je tek četvrtak, pa kauboji s okolnih rančeva vjerojatno čekaju subotu da mogu malo potrošiti koji novčić.

Potpuno sam izgubio predodžbu o vremenu, iako sam se svaki dan kad bih se probudio nastojao sjetiti koji bi dan mogao biti. Svi su mi bili isti i naličili su jedan na drugi. Tek uz krajnje napore uspio sam izračunati koliko je dana prošlo otkako sam otišao sa Samove farme.

Prišao sam šanku i naručio viski.

Kao da je barmen osjetio koliko sam žedan, pa je odmah stavio pred mene cijelu bocu. Natočio sam piće i počeo polako pijuckati. U želucu sam osjetio ugodnu toplinu.

Nedaleko od mene, naslonjena na šank, stajala su dva mladića. Napadno su me promatrali, no ja sam se pretvarao kao da to ne zapažam. Imao sam razloga za to. U ovom trenutku najmanje su mi trebale neprilike. No mladići nisu odustajali. O nečemu su šaputali i neprestano buljili u mene.

Potegao sam malo veći gutljaj, pa se zakašljao.

— Pazi da se ne ugušiš, stranče — nacerio se jedan od njih.

Ni tada im nisam ništa uzvratio. Pretvarao sam se da uopće nisam čuo njihovu primjedu. Natočio sam viski u čašu, ali sam se usput malo okrenuo nalijevo, zato da ih mogu bolje vidjeti.

Momak je očito bio ljutit što ne odgovaram na njegove izazovne riječi. Odmaknuo se od šanka i prišao mi korak bliže.

— Što misliš zbog čega nosi sa sobom bisage, Chuck? — upitao je svog prijatelja.

— Vjerojatno su mu pune zlata i boji se da ga netko ne opljačka — odgovorio je drugi mladić.

Obojica su se slatko nasmijala. Nisu ni slutili koliko su bili blizu istine. No nije mi padalo ni na kraj pameti da im to priznam.

Nadao sam se da će im dosaditi šala kad vide da ne uzvraćam na njihove izazove.

Nažalost, uveliko sam se prevario. Činilo se da ih je moja šutnja samo osokolila i da su je pogrešno protumačili.

– Mogao bi nam ipak reći što držiš u njima tako vrijedno, momče!

– grubo je zapitao prvi mladić.

Više se nisam mogao pretvarati da ih ne čujem. Uzdahnuo sam i procijedio:

– To te se baš nimalo ne tiče. Bolje bi ti bilo da me se okaniš, momče!

– Što kažeš? Čini mi se da si nešto rekao? – posprdno će isti mladić.

– Valjda ne sjediš na ušima! – grubo sam odgovorio.

– Pa on nam prijeti, Chuch! – zaurkao je mladić.

Zatim mi se približio još jedan korak. Časak me je promatrao, očito uživajući u svojoj nadmoćnosti.

– Otvori bisage ili... – započeo je.

Ali sam ja zarežao prije nego što je uspio do kraja izgovoriti svoju misao:

– Ili što?

Umjesto da bilo što reče, on je široko zamahnuo rukom nastojeći me udariti. Očekivao sam nešto takvo. Brzo sam se izmaknuo, pa je njegova desnica promašila. No nje ga to nije obeshrabrilo, već je zamahnuo i ljevicom. No prije nego što je dospio završiti zamah, pogodio sam ga jednim dobro naciljanim udarcem, tako da se zanio i skljojao poput vreće.

Njegov se ortak iznenađeno za-

buljio u mene, jer je to vjerojatno najmanje očekivao.

No to nije dugo potrajalo. Posegnuo je za revolverom na lijevom boku s drškom okrenutom prema naprijed. Ali prije nego što ga je uspio izvući, ja sam već u ruci držao svoj kolt. Naime, bio sam prilično spretn u rukovanju oružjem. No to momka očito nije iznenadilo ni obeshrabrilo. Nastavio je izvlačiti svoj revolver. Nije mi preostalo drugo nego da povučem okidač.

Namjerno sam ga gađao u podlakticu, jer sam smatrao da je sasvim dovoljno da ga onesposobim. Moj je kolt zagrmio i mladić je povikao.

Uhvatio se za ranjenu ruku iz koje je briznula krv. Na licu sam mu opazio izraz straha pomiješan s osjećajem boli.

– Nemojte me ubiti! – jedva je promucuo.

– Ne bih želio imati takvu gnjidu na savjesti. Nadam se da će te ovo malo opametiti, pa nećeš zabadati nos u stvari koje te se ne tiču – prezirno sam odgovorio.

Budući da mi od njega više nije prijetila nikakva opasnost, okrenuo sam se da vidim kako su ostali posjetioци saluna prihvatili naš mali obračun.

Ponašali su se kao da se to njih ne tiče ili su se barem tako pretvarali. I dalje su pijuckali svoje piće, nastojeći da im ruke budu daleko od revolvera.

Tako se ponašao i barmen. On je zdušno čistio čaše kao da je to jedino što ga u životu zanima.

Mrzovoljno sam pomislio kako čovjek od te glupe i obijesne mladeži ne može često na miru ni piće popiti. Izvadio sam nekoliko kovanica od jednog dolara i bacio ih na šank.

Upravo kad sam htio izići iz salu-

na, pomična vrata su se bučno otvorila i u prostoriju je ušao krupan čovjek s dugačkim ožiljkom na lijevoj polovici lica. Na lijevoj strani njegove košulje bila je pričvršćena šerifska zvijezda.

Samo mi je to još trebalo! Zastao sam i stisnuo sam usta. Znao sam, sada ne smijem otići.

– Što se ovdje događa? – zagrmio je čuvar reda u Wilson Runu.

– Ovaj nas je tip napao – gotovo plačno se oglasio Chuck, koji se u međuvremenu bio osvijestio.

– Najobičnija laž – mirno sam rekao.

– Nije laž! Neće ti pomoći što se sada izmotavaš. Svi su dobro vidjeli da si nas ti prvi napao – nastavio je momak malo ohrabren šerifovom pojavom.

Iako je drsko lagao, vjerojatno se nadao da će mještani radnije posvjedočiti u njegovu korist nego da stanu na moju stranu, na stranu stranca u prolazu. Njegov ranjeni prijatelj šutio je kao nijem. Činilo se da mu je bilo svega dosta.

Šerif je očito odlučio istjerati stvar načistac. Okrenuo se prema barmenu i upitao ga:

– Tko je od njih prvi napao?

Barem je prestao brisati čaše, mrzovoljno bacio krpu i promrmljao:

– Chuck i Rastey počeli su izazivati stranca. Zanimalo ih je što ima u bisagama. To im očito nije bilo dosta, pa su ga i napali.

Tada se u razgovor uključio i neki dugajlija, koji je bio u skupini sa trojicom muškaraca.

– Ako mene pitaš, rekao bih ti da su dobili što su i tražili, šerife.

Šerif je kimnuo.

Nekoliko je trenutaka zamišljeno šutio, vjerojatno razmišljajući što bi bilo najpametnije učiniti. Napokon

je prijeteci mahnuo prema dvojici mladića.

– Ti, Chuck, odvedi Rasteya k liječniku da ga previje, a poslije dodite obojica u moj ured.

Više na njih nije obraćao pažnju, kao da i ne postoje. Ali je mene pogledao ispitivački. Naslućivao sam da procjenjuje kakav sam čovjek. Nisam mogao da ne zapazim kako je požudno pogledao u moje bisage. I njega je vjerojatno zagolicalo što je u njima.

– Bit će najbolje da i vi krenete sa mnom – rekao je na kraju.

– Ne znam zbog čega to tražite, šerife, kad su vam ljudi potvrdili da su me ova dvojica prvi napali? – pobunio sam se.

Ali to mi nije pomoglo. Šerif me samo ljutito odmjerio i rekao:

– Zakon to propisuje.

– Kakav zakon? – pobunio sam se opet.

– Nisam tu zato da ti ga tumačim, momče.

Nezadovoljno sam slegnuo ramenima, a zatim podigao bisage. On se okrenuo, ne provjeravajući da li ga uopće slijedim. Zacijelo je bio prilično samouvjeren.

Izišao sam odmah nakon njega.

On je grabio krupnim koracima, a ja sam žurio za njim. Napokon se zaustavio pedesetak metara od saluna, pred nekom katnicom na kojoj se nalazila ploča koja je govorila da je u kući šerifov ured.

Gurnuo je vrata i ušao, a to sam nakon kraćeg oklijevanja učinio i ja. Zavalio se u stolac, a onda je i meni pokazao da sjednem.

– Sjednite, gospodine...

Shvatio sam da očekuje da mu spomenem svoje ime. Ni na kraj pameti mi nije bilo da mu kažem kako se zaista zovem. Zbog toga sam rekao ime koje mi je prvo palo na um.

— Jerry Brown.

Činilo mi se da me pročitao. Nepovjerljivo me pogledao i nasmijeo se, a onda dobacio:

— Dobro, gospodine Browne. Koliko dugo namjeravate ostati u Wilson Runu?

— Ovdje sam samo na prolazu. Zamišljeno je kimnuo, a onda se odjednom trgnuo i ispitivački se zabuljio u mene.

— A što se nalazi u tim bisagama? — upitao je naglo.

Dakle, to je i njega zanimalo. Zbog toga je i priredio cijelu tu predstavu. Osjećao sam kako ljutnja u meni raste.

— Čini mi se da vas to ne bi trebalo zanimati — odbrusio sam nimalo ljubazno.

— To vi samo mislite. Mene se i te kako tiče što se u ovom gradu događa — zarežao je šerif, a onda mirnijim glasom dodao: — Valjda vam je jasno da je to moje pravo.

— Pa nisam baš siguran. Zanima me tko bi vas mogao ovlastiti da bez razloga prekapate po tuđim stvarima? — pokušao sam prosvjedovati.

Ali to na njega očito nije ostavilo odviše jaki dojam, kamoli da bi ga pokolebalo. Obratno. Naglo se uspravio i trgnuo revolver.

— Kad to niste htjeli učiniti milom, učinit ćete silom — oštro je rekao.

Iako sam očekivao da bi on tako nešto mogao učiniti, ipak me je njegov iznenadni postupak zatekao. Nisam bio nimalo spreman na to. Baš sam bio budala što sam dopustio da me prevari kao kakvog balavca. Bijesnio sam na sebe zbog vlastite neopreznosti.

Šerif nije čekao da otvorim bisage, već se požurio da sâm to učini.

Hitro je ustao i prišao kožnatim

torbacima. Otvorio je jedan od njih, a zatim zinuo kad je vidio gomilu zelenih novčanica.

— Pa što nisi odmah rekao da je novac u pitanju? — bezobrazno se nasmijuljio, a onda otvorio i drugi torbak.

Na licu sam mu vidio da je iznenađen.

— Otkud ti samo toliki novac? — zanimalo ga je.

— Zaradio sam ga — ljutito sam promumljao.

— Zaradio toliki novac? Na pošten način?

— Zašto ne? — slegnuo sam ramenima.

— Nemoj me nasmijavati, Jerry. Toliko novca ne bi zaradio da još triput dulje živiš. Radije mi reci gdje si to digao?

Iako se baš nisam nalazio u lakoj situaciji, ipak mi je malo odlanulo. Shvatio sam da još nije čuo za pljačku u Pueblu. To mi je ostavljalo barem malo nade da ću se uspjeti izvući.

— Nije mi jasno za koga me smatrate? — ljutito sam zarogoborio.

No on se očito nije dao zavarati time. Činilo mi se da je premazan svim mastima i da ga čovjek ne može tek tako prevesti žedna preko vode.

— Okani se šale, prijatelju. U tako naivnu priču ne bi ti povjerovalo ni sedmogodišnje dijete — nasmijuljio se opet.

U njegovu glasu jasno sam osjetio prijetnju. U sebi sam proklinjao svoju slabu sreću što sam nakon svega proživljenog morao naletjeti baš na tako zadrnog čovjeka. Shvatio sam da mi preostaje još samo jedno, iako baš nisam pretjerano bio uvjeren u uspjeh.

— Dobro, kad mi ne vjerujete, onda vam moram pokazati nešto što

nerado činim – uzdahnuo sam, a onda pokazao jedan od torbaka. – U kožnatoj vrećici, na dnu, naći ćete dokument koji će vam sve objasniti.

Nepovjerljivo me je pogledao, no u njemu je ipak prevladala znatiželja. Gurnuo je ruku u torbak, ali je bio tako nabijen novčanicama da nije mogao doseći dno. Nešto je bijesno promrmljao, a onda okrenuo torbak i gomila zelenih novčanica je zalepršala naokolo po podu.

Ja sam samo to i čekao.

Dok je šerif tražio tobožnju vrećicu, iskoristio sam priliku što njegova pažnja više nije bila usmjerena na mene. Trgnuo sam kolt i zarežao:

– Kolo sreće se okreće. Sad je na vama red da bacite revolver.

Napeo samo kokot i prijeteci uperio oružje u njega. Shvatio je da nema nikakvih izgleda. Iako je u desnoj ruci još držao revolver, njegova je cijev bila okrenuta u pod.

– Požalit ćeš zbog ovoga, momče. Prokleta ćeš požaliti! – ljutito je procijedio kroz zube.

Njegove riječi, baš kao ni od bijesa izobličeno lice, nimalo nisu ostavile na mene snažan dojam. Slavodobino sam se nasmijao.

– Trenutno niste u položaju da mi možete prijetiti. Ne vjerujem da ćete to moći učiniti i u dogledno vrijeme.

– Samo se ti nadaš u svoju sreću. Još su neki poput tebe isto mislili, ali su na kraju završili tamo gdje im je i mjesto – gnjevio se šerif, no njegove su me riječi sada podsjećale na lavež ostarjeloga psa, koji samo laje, ali ne može ugristi.

– Hvala na upozorenju – kratko sam rekao, a onda mu naredio: – Okrenite se!

Iz korica sam izvadio i drugi revolver i zatakao ga za pojas, a istov-

remeno sam nogom daleko u kut sobe odgurnuo revolver koji je ispustio.

– Kreći! – naredio sam mu.

– Kamo?

– Naprijed!

Prislio sam ga da ode u dio zgrade u kojoj su se nalazile dvije željeznim rešetkama ograđene ćelije. Uživao sam dok je morao otključati jednu od njih, a zatim sam ga zaključao, ključ stavio u džep i zadovoljno pucnuo jezikom kao nakon dobro obavljenog posla.

Po svemu sudeći, nisam bio jedini koji je u svemu tome uživao. Činilo mi se da je neki odrpanac, koji se nalazio u drugoj ćeliji bio još zadovoljniji od mene. Kreveljio se kao da je iznenada otkrio bogatu zlatnu žilu.

– Osjećaj se kao u vlastitom domu – podrugljivao sam se nasmijao.

Onda sam izašao iz kuće. Kroz zatvorena vrata čuo sam prigušene šerifove povike, no pretpostavljao sam da ih nitko od stanovnika gradića neće čuti. Oni su već ionako svi spavali dubokim snom.

Ako je kojim slučajem šerif i imao pomoćnika, ovaj se vjerojatno u njegovu uredu neće pojaviti do jutra, a ja ću dotle već biti daleko od Wilson Runa.

Uzjahao sam Suzy i ne žureći krenuo u noć.

IX

Staza je vodila na jug, vijugajući na neravnom terenu poput kakve goleme zmije. Suzy je bila odmorna i radosno je kaskala, a da je nisam morao tjerati.

Iako se nisam plašio da bi šerif tako brzo mogao organizirati potjeru, činilo mi se razboritijim da se

što više udaljim od Wilson Runa.

Nisam bio svjestan toga koliko je vremena prošlo jer sam zadrijemao u sedlu, a onda sam se iznanađa trgnuo začuvši neki zvuk. Izvukao sam kolt i pažljivo promotrio okolicu, ali ništa sumnjivo nisam opazio.

Kad sam već pomislio da mi se to samo pričinilo, zvuk se ponovio.

Sada je bio glasniji, pa sam mogo ustanoviti da dolazi s desne strane. Bio je treperav i visok, podsjećao me na krik ranjene ptice. No dobro sam znao da nije posrijedi nikakva ptica.

Brzo sam sjahao i privezao kobilu za neku osušenu granu, a zatim se popeo na liticu koja se gotovo strmo uzdizala tridesetak metara dalje.

Za to mi je bilo potrebno dobrih petnaestak minuta. Glatka je stijena bila gotovo bez udubina, pa sam s mukom nalazio uporišta za noge pri uspinjanju. Kad sam napokon stigao do vrha, sav sam protrnuo. Ispred sebe sam ugledao neveliku udoljicu, u kojoj je gorjela vatra. Oko vatre se okupilo desetak Indijanaca. Svi su bili premazani ratnim bojama, po čemu sam mogao zaključiti da su u ratnom stanju.

A onda sam ugledao nešto od čega mi se sledila krv u žilama.

Za deblo crnogoričnog drveta bio je svezan plavokosi muškarac. Put mu je bila svijetla, pa su se još jasnije na njemu opazale crvene pruge od krvi. Čovjekova je glava beživotno klonula na lijevo rame. Odmah mi je postalo jasno otkuda zvukovi koje sam čuo.

Očito su to bili indijanski odmetnici od plemena.

Iz skupine Indijanaca izdvojio se jedan odmetnik i prišao zarobljeniku. Grubo ga je pljusnuo, no nesretnik se nije ni pomakao, jer je, po svemu sudeći, bio u nesvijesti. Od-

metnik ga je još jednom bijesno udario, a zatim je izvukao dugi nož i u tri vješta poteza skinuo mu s glave kožu s kosom.

Noć je proparao jeziv krik.

Od silne boli zarobljenik se osvjestio. Kad je ugledao svoju okrvavljenu kosu u Indijančevim rukama, oči su mu gotovo ispale iz šupljina. Skičao je kao pas kad ugleda nož.

Odmetnik je nešto rekao, no nisam to mogao čuti jer su bili daleko, ali sam zato vidio preziran izraz na njegovu licu. Zamahnuo je rukom i nožem prerezao grlo svojoj žrtvi. Pomislio sam da je vjerojatno bio razočaran držanjem bijelca, koji nije hrabro podnosio muke kojima ga je podvrgao, te mu time uskratio zadovoljstvo.

Upravo kad sam se htio spustiti niz liticu i što prije se udaljiti s tog opasnog mjesta, nedaleko od skupine indijanskih odmetnika opazio sam neku ženu. Dotle je nisam vidio jer je bila okružena Indijancima, no nakon što su ubili zarobljenika, nezadovoljno su poustajali.

Žena je bila bjelkinja, barem sudeći po njezinoj širokoj crvenoj haljini. Ruke su joj bile zavezane, iako je ta mjera opreza bila suvišna. Da je slučajno i uspjela pobjeći ne bi mogla daleko stići. Bez konja i zaliha vode i hrane bila bi osuđena na dugo umiranje, ako ne bi postala plijenom neke divlje zvijeri.

Bilo mi ju je žao, ali sam vrlo dobro znao da joj ne mogu pomoći. Kad bih i napao ove divlje odmetnike, oni bi me vjerojatno vrlo brzo svladali.

Sjetio sam se priča o tome da se Indijanci nerado bore noću, jer su vrlo sujevjerni. Prema njihovom vjervanju, duh onoga koji pogine u noćnom sukobu osuđen je na luta-

nje i nikad se ne može smiriti u vječnim lovištima.

U glavi mi se iznenada rodila luda zamisao. Pomislio sam da bih mogao odmetnike preplašiti i natjerati ih u bijeg kad bih se prerušio u sablast.

Ako su priče o njihovom sujeverju odista točne, morali bi se bezglavo razbježati. No ako to nije točno, tada bi i ja završio poput nesretnika koji je prije nekoliko trenutaka umro u strašnim mukama.

Nisam htio umrijeti, osobito sada kad sam bio na pragu ostvarenja davnašnjeg sna. Imao sam gomilu novca i mogao sam postići što sam htio. Zbog toga sam smatrao da bi bilo ludo s moje strane izlagati se nepotrebnoj opasnosti zbog nepoznate žene.

Ali sam se iznenada predomislio.

Dvojica odmetnika prišla su ženi i grubo je povukli. Ona im se nastojala suprotstaviti, no činilo se da je to samo još više raspirilo njihovu strast. Jedan od dvojice strgnuo je haljinu s nje, a drugi ju je privukao k sebi. Ona se još opirala, iako je i sama vjerojatno bila svjesna toga da nema nikakvih izgleda da se oslobodi čeličnog zagrljaja.

Zinuo sam od iznenađenja.

U ženi, zapravo djevojci, prepoznao sam Lillian Shonnors, čiji je otac imao farmu odmah pokraj farme mogeg oca. Bilo je to davno, u dobrom starom Ohiou i otkako sam je posljednji put vidio prošlo je sigurno deset godina, no ona se nije osobito promijenila. Još je bila vitka kao u djetinjstvu, s time što je sad bila prava žena. Ispod rastrgane haljine nazirale su se na odbljesku vatre dvije čvrste dojke.

Oduvijek sam znao da će Lillian biti ljepotica. I nisam se nimalo prevario. S divljenjem sam sada gledao

njezino skladno tijelo.

Više se nisam ni trenutka predomišljao. Znao sam da joj moram pomoći.

S litice sam sišao mnogo brže nego što sam se na nju popeo. Skočio sam prilično nezgodno, no osim što sam se malo natukao, sve je sretno završilo.

Odvezao sam kobilu i poveo je prema uskom ulazu u udoljicu. Sa stijene sam vidio da se ulaz nalazi s desne strane, gotovo nasuprot mjestu na kojemu sam ostavio konja.

Iako nigdje nisam vidio stražara, bio sam više nego siguran da se on pritajio blizu ulaza u kotlinu. Zbog toga sam zaključio da je pametnije da ponovo privežem Suzy i da ostatak puta prevalim bez nje. Kad mi bude zatrebala, lako ću dotrčati do nje.

Noć je bila tamna i još nije bilo mjesečine, pa će mi to, zaključio sam, uvelike olakšati bijeg, naravno, ako uspijem u svojoj ludoj nakan.

Pouzdao sam se u sreću koja me je u posljednje vrijeme, za divno čudo, vjerno pratila i nadao sam se da će još neko vrijeme potrajati.

Šuljao sam se vješto poput pravog Indijanca. Pod mojim nogama nije čak ni grančica zapucketala.

Napredovao sam polako, iako mi se prokleta žurilo. Pri pomisli što ti odmetnici u tom trenutku čine s Lilly krv mi je uzavrela, no prisilio sam se da ostanem miran. I najmanja pogreška bila bi kobna, a time ne bih njoj nimalo olakšao položaj.

Kad sam se već gotovo približio ulazu u kotlinu, odjednom sam ispred sebe ugledao neku sjenu.

Zastao mi je dah jer sam shvatio da je preda mnom odmetnik koji je bio zadužen da pazi kako njegovu družinu ne bi iznenadio neki nepo-

zvani došljak. No on je svoju dužnost prilično loše obavljao, jer je, čini se, u njemu prevagnula znatiželja. Izdigao se iza stijene iza koje se sakrio, da bi bolje mogao promatrati kako se njegova družina zabavlja.

To mi je, dakako, uveliko olakšalo posao.

Oprezno sam se došuljao do njega i tek onda se uspravio. Iako me nije mogao čuti, ipak se okrenuo, jer ga je vjerojatno opomenulo njegovo šesto čulo. No malo prekasno: svom snagom udario sam ga drškom revolvera po glavi i on se srušio kao oboreno deblo.

Hitro sam ga preskočio i ušao u kotlinu.

Zabava je upravo bila u punom jeku, pa nitko od indijanskih odmetnika nije ni gledao prema mjestu gdje sam ja stajao. Lillian je, potpuno razgolićena, nepomično ležala na zemlji, no čini se da to nikoga uz nju nije nimalo smetalo. Vještom kretnjom jedan je skinuo sa sebe kožnatu pregaču što mu je sezala od pasa do koljena. Na odbljescima vatre ukazalo se njegovo potpuno golo tijelo, tamno i koščato. Svi oko njega uzbuđeno su zagrajali, očekujući da na njih dođe red.

Na trenutak sam se dvoumio da li da upotrijebim oružje, a onda sam ipak od toga odustao. Shvatio sam da bih zacijelo ubio trojicu ili četvoricu, ali bi se ostali smjesta trgnuli od iznenađenja, a bilo ih je toliko da bih ja na kraju izvukao kraći kraj. Zbog toga sam odlučio poslužiti se lukavštinom, to jest zaigrati na kartu njihovog velikog sujevjerja; naime, u tome sam već imao prilično iskustva.

Još sam se dublje ušuljao u dolinu. Onda sam stao. Prvo sam zagraktao poput gavrana, znajući ko-

liko se Indijanci boje toga glasa. Odmah zatim povikao sam jedan gromoglasni uzvik.

Uspjelo je. Odmetnici su se ukočili. Obuzeti sujevjerjem, razbježali su se zatim na sve strane.

Za svaki slučaj, još sam jednom zaurlao, tako jako da se i meni samome činilo da mi glas dolazi s drugog svijeta, a onda sam se podigao, u tri skoka skočio do posude s vodom, zgrabio je i izlio iz nje vodu na vatru. Plamen se ugasio, a žar je silovito zapištala povećavajući stravi.

Iako se u tamnoj noći više ništa nije vidjelo, to me nije previše zabrinjavalo. Točno sam znao gdje leži Lillian i odmah sam otrčao onamo. Gotovo sam se spotakao preko nje. Sagnuo sam se i nožem koji sam držao u drugoj ruci presjekao konopac kojim su joj bile svezane ruke. Ona je uzdahnula, ali nije se ni pomakla.

– Lillian, to sam ja, Joshua. Joshua Harding – šaptao sam joj.

Činilo se da su moje riječi djelovale na nju kao da ju je netko polio vedrom hladne vode. Trgnula se i ne vjerujući prošaptala:

– Otkud ti ovdje, Josh?

– Poslije ću ti sve objasniti. Sada nemamo vremena za to.

– Nećemo se spasiti iz njihovih ruku, Josh - zajecala je ona.

– Hoćemo, Lilly. Moramo se što prije izgubiti, prije nego što se odmetnici oporave od iznenađenja što sam im ga priredio. Mogli bi ubrzo otkriti da je to prijevara.

– Spasi me, Josh! Spasi me! – dalje je ona jecala.

– Podimo, Lilly!

Ona je kimnula i pokušala ustati, ali je opet klonula. Volja joj je očito bila jača od tjelesne snage. To i nije bilo čudno nakon svih onih užasa

kroz koje je morala proći. No Lillian je bila hrabra djevojka i nije se tako lako predavala. Takva je, uostalom, bila dok smo još bili djeca.

Pomogao sam joj da ustane, a zatim je doslovno povukao za sobom.

Ona je zateturala, i da je nisam pridržavao, zacijelo bi se srušila. Nisam imao vremena da se na to obazirem. Žurno sam krenuo prema izlazu iz kotline.

Indijanski stražar još je ležao onesviješten. Za svaki slučaj još sam ga jedanput udario revolverskom drškom, pa šapnuo djevojci:

— Pričekaj me ovdje, Lilly, odmah ću se vratiti.

Kimnula je dajući mi znak da me je razumjela. Dok sam se maločas nalazio na litici, vidio sam da su indijanski odmetnici ostavili konje nedaleko od ulaza. To mi je sad uvelike pomoglo. Otrčao sam do mjesta na kojem sam pretpostavljao da ću naći konje.

I odista, otprve sam ih pronašao.

No nisam naišao samo na njih. Gotovo sam naletio na jednog odmetnika koji s skutrio na zemlji. Kad je začuo šum mojih koraka, shvatio je da je u svu onu pometnju napravilo ovozemaljsko biće. Uspravio se i bacio prema meni, ali je naletio na moj nož. Oštrica mu se zabola duboko u prsa. Začuo sam samrtni hropac i odmetnikovo je tijelo bespomoćno klonulo.

Prišao sam životinjama.

Koji su se uskomešali osjetivši blizinu nepoznatoga ljudskog bića, no ja se na to nisam obazirao. Napipao sam konopac kojim su bili zajedno privezani i jednom ga hitrom kretanjem prerezao.

Osjetivši da su slobodni, konji su se uskomešali i ja sam ih potjerao prema izlazu iz kotline. Pojurili su

kao da ih gone divlje zvijeri. Potrčao sam za njima.

Kad sam došao do mjesta na kojem sam ostavio Lillian, nigdje je nisam vidio. To nije bilo ni tako čudno, jer je bilo mračno kao u ponoru.

Tiho sam je zovnuo:

— Lilly.

Odgovorilo mi je muklo stenjanje. Krenuo sam prema mjestu odakle se čulo ječanje i pred sobom ugledao neku tamnu spodobu. Za svaki slučaj jače sam stegnuo dršku noža, a onda koraknuo naprijed. To je ipak bila ona. U međuvremenu je ustala.

Bio sam iznenađen snagom te djevojke. Činilo se da je baš ništa ne može slomiti.

— Idemo, Lilly. Odmetnici su vjerojatno shvatili da sam im grdno podmetnuo — prošaptao sam i povukao je za sobom.

Suzy se nalazila tamo gdje sam je bio ostavio. Brzo sam odvezao uzde, pa skočio na sedlo. Pružio sam djevojci ruku, no ona što je još bila preslaba da se sama popne na konja. Sagnuo sam se i dohvatio je oko pasa. Pod rukama sam osjetio njezino razgolićeno tijelo. Prošli su mi ugodni trnci, no sada nije bilo pravo vrijeme za takve misli i osjećaje.

Prebacio sam je ispred sebe, a onda potjerao konja. Krenuo sam na jug, nadajući se da u bjesomučnom trku i u mrkloj noći bez trunke svjetla Suzy neće nagaziti u neku rupu i slomiti nogu. Tada bi naše sudbine bile zapečaćene.

Na svu sreću, ništa tako se nije dogodilo.

Uskoro sam shvatio da se nalazimo na stazi što vodi na jug.

Ne štedeći kobilu, natjerao sam je u galop, sve dok nisam osjetio da životinja više ne može trčati. To i nije bilo čudno jer je bila dvostruko op-

terećena. Zbog toga sam joj dopustio da malo predahne. Indijanski odmetnici i onako su se nalazili kilometrima iza nas i od njih nam barem zasad nije prijetila nikakva opasnost. Dok skupe odbjegle konje, proteći će dobar dio prijedpodneva, a Lilly i ja tada ćemo se već nalaziti na sigurnom.

Zaključio sam da je najpametnije da se ulogorimo i da do zore pokušamo prikupiti snagu za nove napore koji nas očekuju sljedećeg dana. Činilo mi se da je djevojci tako nešto bilo nužno potrebno. Bila je na izmaku snaga i malo sna dobro će joj doći nakon svega što je proteklog dana proživjela.

Udaljio sam se od staze i zastao na nekom proplanku. Sjahao sam, a onda podigao Lillian. Bila je u dubokoj nesvijesti.

Iako bi mi malo kave dobro došlo, nisam se usuđivao paliti vatru. Bojao sam se da se u blizini ne nalazi još koja skupina indijanskih odmetnika. Teško je bilo očekivati da bih u susretu s njima tako dobro prošao kao s onim prvim odmetnicima.

Rasprostro sam vreću za spavanje, pa u nju jednostavno ugurao Lillian. Ona još nije bila svjesna što se oko nje događa. Zatim sam se i sâm uvukao kraj nje, osjećajući na prsima njezine čvrste grudi.

Sjetio sam se kako smo kao djeca odlazili u ribolov na obližnji potok. Vrijeme u ribolovu sporo nam je prolazilo i mi smo često potpuno zaboravili zbog čega smo zapravo došli na tako skrovito mjesto. Znači, želja je u nama sve više rasla i mi bismo tada započinjali igru. Zapravo ju je Lilly uvijek počinjala, iako je bila nekoliko godina mlađa od mene. Raskopčala mi se košulja, a zatim bi ispod nje zavukla ruku.

Najčešće se nije zadovoljavala sa-

mo time. Ruka bi joj kliznula naniže, jer ju je živo zanimalo što se nalazi u mojim hlačama. Nikakvi moji prosvjedi tada nisu pomagali i ja sam se na kraju prepuštao njezinim milovanjima, a moram priznati da nisu bila nimalo neugodna.

Jedva sam odagnao takve misli i pokušao dokučiti kako se Lilly našla u toj divljini. I to s nekim muškarcem. Još u djetinjstvu je pokazivala skromnosti pustolovinama, ali ni u snu nisam mogao pomisliti da ću je jednog dana zateći u logoru indijanskih odmetnika i spašavati je iz njega.

Kako bilo da bilo, najvažnije je da sam je izvukao iz pandži odmetnika. Ostalo ću ionako saznati ujutro. Pa i tko je onaj bijelac.

Onda sam se okrenuo na drugu stranu i zaspao.

X

Probudio sam se prije svitanja, tek što su se na istoku pojavile prve zrake svjetla.

Izvukao sam se iz vreće pazeći da ne probudim Lilly. Doduše, ionako sam se uskoro morao probuditi, ali sam joj htio omogućiti još nekoliko minuta sna.

Zapalio sam vatru i skuhao kavu. Nezadovoljno sam ustanovio da nam zalihe vode i hrane mogu dostajati najviše za dva dana. Daljnja sudbina bila nam je nesigurna, jer se teško moglo očekivati da ćemo usput naći na neku farmu ili naseljeno mjesto. Prethodnog dana već sam duboko zašao u polupustinjsko područje s oskudnim raslinjem.

Na svu sreću, nedaleko od mjesta na kojemu smo se ulogorili, među stijenama sam opazio lokvu. Voda je bila mutna, pa sam sumnjao da je za piće, zato sam najprije odveo

onamo kobilu da vidim da li će životinja htjeti piti. No Suzy nimalo nije smetalo što je voda bila zamućena. Požudno je stala piti, pa sam odlučio napuniti ispražnjene čuturice.

U međuvremenu sam opazio da se Lilly promeškola, a zatim se iskobeljala iz vreće za spavanje. Iako su se na njoj još vidjeli tragovi zlostavljanja, ipak je već sasvim pristojno izgledala.

Očio su joj opet sjale, a držanje joj je bilo ponosno.

Ipak je skupila ostatke haljine na grudima.

– Dobro jutro, Lillian. Jesi li dobro spavala? – upitao sam je.

– Nije bilo ni tako loše. U svakom slučaju neusporedivo bolje nego prethodne noći – gotovo veselo je odgovorila.

Ta djevojka je odista čvrsta kad je ni divlji indijanski odmetnici nisu mogli slomiti. Priznajem da sam joj se divio. Ali sam se divio, moram reći, i njenom napola razgolićenom tijelu. No to sam pred njom sakrivao koliko sam najviše mogao, iako mi je pogled svaki čas bježao prema njenim bedrima i grudima.

– Kako si, dovraga, dospjela u njihovo zarobljeništvo?

Uzdahnula je i namrštila se.

– To je prilično duga priča. Nisam baš osobito sigurna da će te zanimati...

– A ti je skrati – nestrpljivo sam odvratio.

Bio sam zabrinut, jer samo s jednim konjem nećemo daleko stići. Jedino me tješilo to što će proći prilično vremena prije nego što indijanski odmetnici ponovo pohvataju svoje konje. Uz to me tješilo i to što je Lillian bila čvrsta djevojka.

O šerifu iz Wilson Runa više nisam ni razmišljao. Ako je slučajno i

krenuo u potjeru za mnom, bio sam siguran da će mu to ubrzo prisjesti kad naleti na skupinu ljutih apaičkih odmetnika.

Djevojka me čudno pogledala, a onda je počela pričati:

– Otkako smo se posljednji put vidjeli, mnogo toga se promijenilo, Josh. Ostala sam u drugom stanju s jednim kaubojem, no kad je to doznao, jednostavno je nestao. Moji su roditelji gotovo poludjeli, kako su to oni rekli, od sramote koju sam im nanijela. Ništa drugo mi nije preostalo nego da krenem na Zapad. Tako sam dospjela u Novi Meksiko. U Amalillu sam upoznala nekoga postarijeg čovjeka koji mi je nakon večeri provedene sa mnom ponudio brak. Možeš zamisliti u kakvom sam se nemogućem položaju nalazila, pa mi ništa drugo nije preostalo već da prihvatim njegovu ponudu. Rekao je da ga ne smeta moje dijete, i to je prevagnulo.

Zastala je i ispitivački me pogledala kao da će na mom licu otkriti o čemu razmišljam.

Budući da ništa nisam govorio, ona je nastavila:

– Ubrzo sam ustanovila da je Percy Vance bio jedan od najbogatijih ljudi u oblasti. Imao je veliki ranč, na kojemu je uzgajao rasne konje.

– Zar ga više nema? – nisam mogao da je ne upitam.

– Više mu ne trebam, jer je mrtav. Poginuo je odmah čim su nas napali indijanski odmetnici.

– A tko je onaj momak kojega su onako iznakazili i onda ubili? – zanimalo me je i konačno sam postavio to pitanje?

– On je bio jedan od naših kaubojica. Jadni Frank, nije zaslužio takvu sudbinu.

– Što ste, dovraga, radili u ovom divljem području?

– Percy je dobio narudžbu od nekog veletrgovca iz Denvera za četiri stotine konja. To je gotovo dvije trećine naše ergele, pa je odlučio sam krenuti s momcima. Kad sam izrazila želju da i ja krenem s njima, nije htio ni čuti o tome. Tvrdio je da žene na takvom putu donose nesreću.

– Pa ipak si pošla.

– Na kraju je pristao, jer sam ja bila uporna, a on slab prema meni.

– Ipak je imao pravo – nasmijljio sam se.

– Na što misliš? – iznenađeno me upitala.

– Na onu izreku o ženama.

Ljutito me je pogledala.

– Nije mi ni najmanje do šale, osobito tako neumjesne, Josh – odvratila je muklim glasom.

– Nije ni meni – brzo sam je nastojao uvjeriti u to. – Zabrinut sam kako ćemo nastaviti putovanje samo s jednim konjem. Životinja sigurno neće dugo izdržati dvostruki teret. Da stvar bude još gore, čak ne znam gdje se nalazimo.

– Ovuda sam već prolazila, pa se prilično dobro snalazim na ovom terenu.

Njezin odgovor ulio mi je malo nade. Sa zahvalnošću sam je pogledao. Živnuo sam i upitao:

– Koliko je udaljeno najbliže mjesto?

– Do Amalilla ima oko sedamdesetak kilometara, možda nešto više.

Moje oduševljenje je naglo splasnulo. Znao sam da onamo nećemo nikad stići. No činilo se da je ona mislila drukčije, u svakom slučaju s više nade.

– Tu udaljenost možemo prijeći za dva ili najduže tri dana – mirno je rekla.

Nisam dijelio njezino vedro raspoloženje, no nisam o tome htio govoriti.

Nije imalo smisla da je već na početku puta dotučem svojim mračnim mislima.

– Jahat ćemo naizmjenice – odjednom se oglasi Lillian odlučno – tako će se kobilu manje umarati. Bilo bi najbolje da je ipak rasteretimo i odbacimo iz tvoje opreme sve što nam nije nužno potrebno.

Ljutito sam je pogledao, jer mi u tom trenutku nije bilo potrebno da mi netko zapovijeda što ću učiniti. A onda sam opzaio da ona ispitivački promatra moje bisage.

– Što, dovraga, imaš u tim torbetinama kad su tako nabijene, Josh?

– Zanima te?

– Zar te nisam smjela pitati. Stvarno su čudno nabijene! – gotovo se osmijehne.

– Moja stvar – odrezao sam nimalo raspoložen za razgovore te vrste.

Iznenađeno me pogledala kao da ne shvaća zbog čega se ljutim, no više ništa nije rekla. Nakon kratkog vremena sam priznao sam sebi da ipak ima pravo. Prišao sam gomili opreme i počeo odbacivati stvari za koje sam smatrao da nam neće trebati. Osim lopatice, tako su završili i lončić za kavu i limeno posuđe.

Lilly je opazila da torbake nisam ni taknuo, no shvatila je da imam posebnih razloga što to nisam učinio. Bacio sam i svu 'odjeću, iako ona nije bila toliko teška.

Na kraju sam uzeo jednu svoju košulju i pružio joj.

– Vjerojatno nije tvoj broj, ali je i to bolje nego ništa.

Šutke ju je uzela i prinijela k nosu. Po grimasi na njezinu licu bilo mi je jasno da košulja baš ne miriše,

no zbog toga se nisam ni najmanje zabrinjavao.

Zatim je prišla gomili odbačenog rublja i uzela jedne hlače. Nije ih odmah obukla, kako sam očekivao, već je strgnula sa sebe ostatke haljine. To je učinila tako mirno kao da je nimalo ne smeta što sam ja kraj nje.

– Prije nego što ovo odjenem – rekla je – pokušat ću isprati sa sebe prljavštinu onih crvenih odmetnika.

Tek tada je zapazila kako je promatram. Naprosto sam pogledom proždirao njezino skladno tijelo. No odjednom mi je palo na pamet da je Lillian zapravo vrlo bestidna žena.

– Ima vremena za to, Josh. Vjerojatno ti je jasno da nakon svega što sam u posljednje vrijeme proživjela nimalo ne marim za te stvari.

Posramljeno sam kimnuo, a zatim sam iz džepa izvadio kožnu vrećicu s duhanom. Smotao sam cigaretu i pripalio je, netremice promatrajući Lilly.

Gipkim korakom otišla je, onako gola golcata, do lokve. No stijena mi je uskoro zaklanjala pogled, pa je više nisam mogao vidjeti, ali sam čuo pljuskanje vode.

Zaboravio sam na to da sam još maločas mislio o njoj kao o bestidnoj ženi. Naprotiv, zamišljao sam kako bi bilo slatko zagnjuriti glavu među njezine čvrste grudi s velikim ružičastim bradavicama. Dapače sam joj dobacio:

– Nadam se da na to vrijeme koje si spomenula nećeš morati preduge čekati i da ćeš ponovo početi mariti za one stvari koje su te privlačile dok smo bili djeca.

– Zar se toga sjećaš, Josh? – vedro se nasmijala uz pljuskanje vode.

– A ti, Lilly?

– O da, sjećam se svega, Josh!

XI

Taj je trenutak odista brzo došao, čak prije nego što sam se nadao.

Još istoga dana, točnije rečeno, navečer, kad sam se uvukao u vreću za spavanje koju smo zajednički dijelili, odmah sam otkrio da Lilly nema na sebi nikakve odjeće. Pomislio sam da se razodjenula vjerojatno samo stoga da može lakše spavati, a i košulja koju sam joj dao vjerojatno joj je zaudarala, pa je zaključila da je bolje spavati bez nje.

Ugodno sam se iznenadio kad sam na svojim prsima osjetio njezine prste.

Vještima kretnjama otkopčala mi je košulju, a zatim su joj prsti kliznuli naniže. Strastveno i željno sam je zagrlio, zaboravljajući sve tegobe napornog putovanja. Predala mi se svim svojim bićem, sa strašću. Činilo mi se da to nije učinila samo iz zahvalnosti što sam joj spasio život.

Ujutro sam se probudio prije nje. Oprezno sam se iskobeljao iz vreće, pazeći pritom da je ne probudim. Do toga mi je bilo osobito stalo, jer sam želio sakriti novac koji se još nalazio u bisagama. Zbog njega sam dotad već imao priličnih neprilika, a to mi je i ubuduće moglo samo zadati dodatnih glavobolja. Nisam mogao da ne opazim kako je Lilly ponekad krišom pogledavala kožnate torbake kad je mislila da je ne promatram. Vjerojatno ju je zanimalo što u njima tako ljubomorno čuvam.

Kad sam se uvjerio da spava dubokim snom, tiho sam se udaljio.

Da ne bih stvarao buku, nisam

čak ni obuo čizme. Pošto sam se udaljio pedesetak koraka, opazio sam humak četvrtasta oblika.

Područje u kojem smo se nalazili bilo je ravno, bez uzvišica, pa se humak još više isticao. Znao sam da je to mjesto kao stvoreno da blizu nje ga zakopam novac. Kad ga jednog dana potražim, neće mi biti nimalo teško da ga pronađem.

Izvadio sam kožnatu torbu koju smo još u banci Ben i ja napunili novcem, te u nju iz bisaga prebacio gotovo sve što je bilo u njima. Zadržao sam nešto više od desetak tisuća dolara, a torbu s ostatkom novca zakopao.

Bio je to naporan posao, jer nisam imao nikakvog alata. Proklinjao sam svoju brzopletost kad sam se dao od Lilly nagovoriti, te odbacio lopaticu koja bi mi sada vrlo dobro došla.

No nakon dvadesetak minuta iskopao sam dovoljno veliku rupu i zakopao torbu.

Na svu sreću, zemljište je bilo pješćano, pa sam prilično brzo mogao kopati. Zadihano sam se uspravio i u rupu odložio kožnatu torbu s novčanicama.

Pretpostavljao sam da zemlja neće novčanice nagristi, čak ako ih ostavim duže vrijeme zakopane. Pijesak je bio suh, a u tim krajevima kiša je ionako rijetko padala.

Kad sam se vratio do mjesta na kojemu smo prenoćili, Lilly je već bila budna. Začudeno me pogledala jer je vidjela gotovo prazne bisage u mojim rukama, no ništa nije pitala. Zbog toga sam joj bio neobično zahvalan.

Pošto smo pojeli posljednje ostatke dvopeka i osušene govedine, nastavili smo put. Rekao sam joj da zajaše kobilu, no ona nije htjela ni čuti.

— Sad je na meni red da pješćim. Ti si to ionako jučer cijeli dan radio — odlučno se usprotivila.

No poslije samo nekoliko časaka okrenula se odjednom prema meni i veselo povikala:

— Čini se da više ni jedno od nas dvoje neće morati pješćiti.

Preneraženo sam je pogledao jer sam pomislio da joj je vrućina udarila u glavu, pa više ne zna što govoriti. Međutim, ona se nasmijala i rukom pokazala nešto iza mojih leđa.

Kad sam se okrenuo, u daljini sam ugledao oblačić prašine.

U grlu me nešto stisnulo, jer sam pomislio da su nam apaški razbojnici za petama. No ako to i nisu bili oni, onda je vjerojatno za mnom jurio onaj prokleti šerif iz Wilson Runa sa svojim ljudima. Po svemu sudeći, napokon je saznao za pljačku u Pueblu.

Područje je bilo ravno i nigdje se nismo mogli sakriti. Preostalo nam je samo da pričekamo i da vidimo o čemu je riječ.

Izvukao sam vinčesterku iz navlake na sedlu i ubacio metak u cijev.

— Barem ću pokušati što skuplje prodati život — promrmľjao sam.

Ali me Lilly ipak čula, iako sam to rekao gotovo za sebe. Čudno me pogledala i iznenađeno upitala:

— O čemu ti to trabunjaš, Josh?

— Pa valjda ti je jasno da ćemo se ponovo morati boriti.

— Nisam baš uvjerena u to. Čini mi se da prema nama dolaze neka kola. Koliko mi je poznato, indijanski se odmetnici nisu počeli služiti tim prijevoznim sredstvom — podrugljivo je primijetila.

— Imaš zaista dobro oko, Lilly — pohvalio sam je, iako mi nije bilo do šale.

– Vidjet ćeš da se nisam prevarila.

Malo bolje sam pogledao oblak, koji je postajao sve veći, te shvatio da Lilly ima pravo. Odlanulo mi je, a to se vjerojatno na meni i vidjelo. Nisam se čak ljutio na nju zbog zajedljivih i bockavih riječi.

Spustio sam vinčesterku i sjeo na zemlju. To je učinila i Lillian.

Nakon dvadesetak minuta kola su se dokoturala do nas. Bila su to velika teretna kola natkrivena platnom.

Na vozačkom mjestu sjedio je neki suhonjavi muškarac. Lice mu je bilo obraslo gustom bradom, pa nisam mogao ni približno odrediti njegove godine. Kraj njega je sjedila krupna žena i u ruci držala prastaru mušketu. Žena mu je nešto tiho govorila, a on bi ponekad kimnuo glavom.

Kad su se kola približila samo nekoliko metara do nas, muškarac je snažno povukao uzde i povikao. Dva upregnuta vola nerado su zastala.

Iz stražnjeg dijela kola prokuljalo je četvero bosonoge djece. Bili su jedan drugom do ramena i svi su bili musavi. Doduše, ni njihovi roditelji nisu ništa bolje izgledali. Bili su odjeveni u dronjke i činilo mi se kao da će se svakog trenutka njihova odjeća potpuno raspasti.

– Što hoćete? – dubokim glasom povikala je žena, koja je, čini se, bila glava ove mnogobrojne obitelji.

– Biste li nas htjeli prevesti dio puta? – upitao sam.

– Isključeno! Kola su nam ionako puna – neljubazno je odbrusila.

Prvo je mene dobro pogledala, a onda joj se pogled zaustavio na Lilly. Odmjeravala ju je sumnjičavo i s očitom odbojnošću, kakva se obično javlja kod žena.

– Gdje vam je drugi konj? – napokon je progovorila.

Očito nije mogla shvatiti kako smo Lilly i ja dospjeli u tu divljinu samo na jednom konju.

– Slomio je nogu, pa sam ga morao ubiti – kratko sam joj objasnio.

No činilo se da time nisam uspio raspršiti sve njezine sumnje, jer nas je i dalje prodorno i gotovo neprijateljski promatrala.

– Kamo želite ići?

– Do Amalilla. Vi ionako morate onuda proći – sad se u razgovor umiješala i Lilly.

– Ali to ne znači da i vas moramo tegliti sa sobom – zagrmila je žena.

Stavio sam ruku na dršku kolta.

Lilly je shvatila što namjeravam, uhvatila me za ruku i blago je odgurnula.

– Zašto ne bismo pomogli ljudima, Martha? Zar ne vidiš da se nikamo ne mogu maknuti. Propast će prije nego što prijeđu tridesetak kilometara – bojažljivo se oglasio muškarac.

Žena ga je ošinula bijesnim pogledom, tako da mu je, čini se, odmah prisjelo što nam je pokušao pomoći. Naglo je zašutio i sav se pokunjio.

– A kad bismo vam platili? – tiho je rekla Lilly.

Marthino se lice odmah razvedrilo kad je čula da se spominje novac. Ali to nije dugo trajalo, jer se u njoj ponovo probudila sumnja.

Ispitivački je odmjerila naše dronjke, pomislivši da takvi bijednici kao mi zasigurno nemaju novca. No ipak je za svaki slučaj upitala:

– Koliko možete platiti?

– Recite cijenu! – dobacio sam.

– Koliko dajete? – nije popuštala žena.

– Da li će pedeset dolara biti do-

voljno? – ubaci se Lillian, prije nego što sam ja uspio išta izgovoriti.

Čovječuljak se zagrcnuo pri spomenu te svote; očito je za njega predstavljala pravo malo bogatstvo. No Martha se nije dala zbuniti.

– Plaćanje unaprijed! – rekla je poslovnim tonom.

Uzavrela mi je krv, ali ne zbog njezinoga lihvarskog ponašanja već zbog Lillyne ponude. Vjerovao sam da je na neki način saznala što se nalazi u bisagama kad je tako sigurno nastupila. To je značilo nove poteškoće, jer će i ona vjerojatno pokušati doći do novca. Još dok je bila djevojčica, bila je prilično nezajzljiva, a dosad je zacijelo postala još i više. O tome najbolje svjedoči to što se bez razmišljanja udala za znatno starijeg muškarca, dakako, samo zbog njegova novca. A možda se i meni podala tako brzo i zdušno samo zato što je naslutila da vučem sa sobom neku izuzetnu vrijednost.

– Platit ćemo vam kad stignemo u Amalillo. Donde se vjerojatno možete strpjeti – hladnokrvno je rekla Lilly.

Nisam bio siguran da li govori istinu ili se pokušava poslužiti varkom, no malo mi je odlanulo jer mi se ipak učinilo da ne računa na moj novac.

Opet sam promijenio svoje mišljenje o njoj i to mi je bilo drago. Da je sve znala, sigurno bi odmah ponudila novac i time bi teškoće bile riješene.

– Tko nam može jamčiti da nas nećete izigrati? – sada se iznenada i u ocu mnogobrojne obitelji probudio poslovni duh.

No njegova bračna družica je zarežala na njega tako da se odmah pokunjo:

– Ti se u ovo ne miješaj.

Zatim se opet obratila prema me-

ni i Lillian i odmjerila nas ispitivačkim pogledom.

– A odakle vama pedeset dolara? – zlobno se nasmijala.

– Kad stignemo u Amalillo, brzo ćete promijeniti mišljenje. Moj je ranč najveći u cijeloj oblasti – ponosno je rekla Lilly i dodala. – Budem li zadovoljna s vama, možda ću vam omogućiti da se zaposlite na mom imanju.

– A ne, to nam nije potrebno, jer mi ionako putujemo u Kaliforniju. Tamo ćemo, znate... – živnuo je čovječuljak.

Ali je Martha opet zauriala na njega osorno:

– Zar ti danas ne znaš držati jezik za zubima? Koliko sam ti puta rekla da se naše osobne stvari nikoga ne tiču!

– Samo bez bračnih razmirica, to nas ionako ne zanima. Što se mene tiče, možete putovati i u Kinu, samo nas najprije dovezite do grada – nestrpljivo se Lilly umiješala u svad.

Po svemu sudeći, njoj se također očito žurilo da što prije dođemo do Amalilla.

Čovječuljak se skutrio na sjedalu i od njega više nisam čuo ni riječi.

Martha nam je konačno pokazala da se popnemo u stražnji dio kola, što smo odmah i učinili. Kobilu sam privezao za rudo, ali sam prije toga s nje skinuo bisage od kojih se ni trenutka nisam želio odvajati.

Putovanje nije bilo osobito ugodno, no bio sam sretan kao da putujemo u kraljevskoj kočiji.

Lilly se također nije tužila; iako nam je svaki čas nešto palo na glavu ili je po nama skakala dječurlija ili kokoši koje su doseljenici vozili sa sobom, vjerojatno kao osnovno jato na budućoj farmi koju su namjeravali osnovati u Kaliforniji.

XII

U Amalillo smo stigli tek nakon četiri dana napornog drmusanja. Činilo mi se da na meni više nije cijela nijedna koščica.

Ni Lilly se nije mnogo bolje osjećala. Bila je zelena u licu kao da ju je netko premazao bojom. Imala je sve znakove morske bolesti, no hrabro je šutjela i nije se tužila. Tek kad bi stanje postalo neizdrživo, izišla bi iz kola i neko vrijeme pješačila.

Kad smo stigli u grad, ona kao da je naglo ozdravila. Živnula je i čak su joj se i obrazi zarumenjeli. Naredila je muškarcu da zaustavi kola, a onda je hitro iskočila. Nemarnom je kretnjom poravnala kosu, a zatim se sigurnim korakom zaputila prema velikoj dvokatnici, na kojoj je pisalo PRVA BANKA AMALILLA.

Slijedio sam je u stopu. Gurnula je vrata i oboje smo ušli u neveliku prostoriju.

Ugledao sam drvene pultove na kojima se izdizala ograda od žice i nešto me steglo u želucu. Sjetio sam se slične, samo veće prostorije banke u Pueblu, koju smo Ben i ja opljačkali. Činilo mi se kao da mi na licu piše da sam pljačkaš banana.

No nitko me nije ni pogledao. Troje službenika odmah je pozdravila Lillian, a neki je mladić dodvorno priskočio i rekao:

– Dobar dan, gospodo Vance. U posljednje vrijeme rijetko navraćate k nama.

Ona je samo nehajno kimula, a onda je odrješitim glasom upitala:

– Je li negdje blizu gospodin Herzog?

– Odmah ću vas odvesti k njemu – uslužno je otcvrkutao momak.

Krupnim se koracima zaputio do nekih vrata u dnu prostorije. Lilly

ga je slijedila, a ja sam cupkao nekoliko koraka iza njih.

Mladić je pokucao, a zatim otvorio vrata. Kavalirski ju je propustio da uđe prva. Kad sam to i ja htio učiniti, na njegovu licu više nije bilo smiješka. Prijeteći me pogledao, podsjećajući me na psa čuvara.

– Ti ne možeš – zarežao je.

Lilly se okrenula i rekla:

– Gospodin je sa mnom. Pusti ga da prođe, Vincente.

Mladić je nešto promrmljao, a zatim se odmakao ustranu. Nisam mogao odoljeti da mu ne uputim slavodobitan osmijeh.

Soba u koju smo ušli nije bila velika, ali je bila ukusno namještena. Za velikim pisaćim stolom sjedio je prosijedi muškarac u tamnom odijelu i bijeloj košulji. Oko vrata mu je bila svezana velika vrpca od crne svile.

Pred njim se nalazila gomila papira.

Iako je čuo kad smo ušli u sobu, tek nakon nekoliko trenutaka odvojio je pogled s dokumenata i oštro nas pogledao. No čim je ugledao Lilly, na njegovu je licu zasjao smiješak.

Ustao je i pružio joj obje ruke.

– Što to znači da si me se udostojila posjetiti, Lillian?

Začudoeno ju je odmjerio, jer vjerojatno nije navikao da je vidi u muškoj odjeći, i to još najmanje dva broja prevelikoj.

– Kako to izgledaš? Što ti se dogodilo, Lillian? – nastavio je.

Lilly se, po svemu sudeći, nije baš žurio da mu objasni što ga zanima. Sjela je na stolac i prekrížila noge.

– Napali su nas apaški odmetnici. Ja sam jedina preživjela napad, i to samo zahvaljujući ovom gospodinu – rekla je pokazavši na mene.

– Uostalom, mogli biste se i upo-

znati. Gospodin Herzog, a ovo je gospodin Harding. Joshua Harding.

Pružio mi je ruku i mlako se rukovao, a da me pritom nije ni pogledao. Lukavog bankara zanimalo je nešto drugo, a ne neki odrpani kauboj.

— Što se dogodilo s Percyem? — upitao je.

— Odmetnici su ga ubili već na početku napada. Naši ljudi hrabro su se borili, no napadača je bilo više i to je odlučilo o ishodu sukoba. Pritom ih je poginulo najmanje dvadesetak.

— Znači, konji su pali u njihove ruke? — bez daha je upitao Herzog, pa mi je odmah bilo jasno što ga zapravo zanima.

Ona je samo kimnula.

— Zbog toga su nas i napali. Većina odmetnika odmah je otjerala konje, a njih desetak je ostalo da bi se malo zabavili.

— S tobom? — jedva čujno ju je upitao.

— Da! I još s nekoliko momaka koje su žive uhvatili. Na svu sreću, mene su ostavili za kraj.

— Pa ne bi valjda i tebe ubili? Čuo sam da zarobljene bjelkinje odvođe sa sobom.

— Draža bi mi bila čak smrt nego život s tim prljavim odmetnicima — rekla je s gnušanjem.

— Najbolje je da sve zaboraviš, Lillian. Znam da će to ići malo teže, ali život se nastavlja. Ako budeš o tome razmišljala, još ćeš na kraju poludjeti — nastojao ju je ohrabriti.

Pritom ju je privinuo uza sebe, ali malo prejako, tako da mi to baš nije izgledalo kao prijateljska utjeha. Vjerojatno je to i sam shvatio, jer se odmah odmaknuo od nje i upitao:

— Mogu li ti pomoći?

— Možeš. Posudi mi stotinu dolara.

— Pa to se samo po sebi razumije, draga — zagugutao je bankar.

Onda je nešto nadrijao na komadiću papira i dao joj da potpiše. Čini se, ona je, baš kao i ja, mislila samo sve lijepo o bankarima i njihovim prijateljima. Zato nije ništa rekla, već je potpisala priznanicu a da je nije ni pročitala.

Herzog nas je otpratio do izlaza iz banke. No Lilly na njega više nije obraćala pažnju. Kratko ga je pozdravila, pa me uhvatila ispod ruke.

Kad smo prišli kolima, Martha i njezin muž gledali su nas s velikim poštovanjem. Vjerojatno su u tom kratkom vremenu, dok smo nas dvoje bili u banci, saznali da je Lillian ipak jedna od najuglednijih osoba u cijelom kraju. Pružila im je pet novčanica od deset dolara. Čovjek je ispružio ruku, no novac je neobičnom brzinom nestao u njedrima njegove žene.

— Bila nam je čast voziti se s vama — točeći se od nježnosti zacvrkutala je Martha.

— I nama također — nisam mogao odoljeti da ne kažem.

— Neobično bih se veselila kad bismo se ponovo sreli — brzo je dodala krupna žena.

S čudesnom spretnošću, dapače, sišla je s kola i pokušala zagrliti Lilly, no ona se vješto izmakla.

— Nisam opazila da je bilo baš tako — reče Lilly otvoreno — no u svakom slučaju, želim vam sretan put do Kalifornije. Možda ćete se jednog dana odista i obogatiti. Koši su sve traženije na tržištu.

Nije se ni potrudila da prikrije prezir u glasu. Opet me uhvatila pod ruku i rekla:

— Hajdemo odavde, Josh, prije nego što mi ponovo ne pozli.

— Zašto? — pogledao sam je.

— Nisam ti ni rekla da sam aler-

gična na perje – odgovorila je.

– Glavno da nisi na muškarce – osmjehnuo sam se.

– Vidi ti njega! – obijesno me pogleda Lilly.

XIII

Kad me Lilly pozvala na svoj ranč, učinilo mi se sasvim prirodno da prihvatim njezin poziv. Bio mi je potreban odmor više nego išta na svijetu, pa se nisam dugo premišljao.

Ranč je bio udaljen petnaestak kilometara od Amalilla.

Iako mi je Lilly već prije rekla da je to najveće imanje u cijeloj oblasti, ostao sam iznenađen njegovom veličinom.

Zgrada u kojoj su stanovali rančer i njegova žena bila je tako luksuzno uređena da me podsjećala na palaču iz dječjih priča. Da bi ugodio svojoj mladoj i lijepoj ženi, stari Vance očito nije žalio novca i truda da joj život na ranču učini što ljepšim. U parkiću iza kuće čak se nalazilo jezero s labudima.

Kad smo stigli na ranč, kauboji i pomoćno osoblje na ranču već su znali sve pojedinosti o pogibiji svoga gazde i ljudi koji su ga pratili.

Nitko nije ništa govorio o tome, no na licima sam im jasno mogao pročitati sućut i naklonost koje su osjećali za svoju lijepu gazdaricu.

Lilly je doista bila na visini. Na njoj se vidjelo da je utučena iznenadnom nesrećom koja ju je pogodila, ali je dostojanstveno podnosila svoju bol, što je samo još više povećavalo njihovu naklonost i privrženost.

Vrlo sam dobro znao da je sve to bila samo dobra gluma, no nije mi bilo u interesu da o tome glasno pričam. Pravo njezino lice otkrio

sam kad smo ostali sami. Ona se tada potpuno promijenila.

S njezina je lica nestajalo izraza ukočenosti i zamijenila ga požuda. Bacila se na mene kao zvijerka na plijen koji je dugo vremena vrebala. Jednom riječi, bila je naprosto nezasićena u svojim prohtjevima. Kad bismo se našli u krevetu, Lilly me doslovce nije puštala iz zagrljaja.

Lagao bih kad bih tvrdio da mi takvo njezino ponašanje u početku nije odgovaralo. Bila je stopostotna žena, i to vrlo lijepa.

No uskoro me počela zamarati, čak mi dosadivati. I to joj je vjerojatno postalo jasno. No umjesto da nađe u ljubavi pravu mjeru, barem snošljivu, njezina strast nije popuštala.

Počeo sam razmišljati kako da se iz svega toga izvučem.

Znao sam da Lilly očekuje da je zaprosim, na to su vjerojatno pomišljali i ljudi s ranča. Čak me i njezina petogodišnja djevojčica zavoljela. Dijete je bilo dražesno, no kad god sam je vidio, sjetio bih se njezinih prvih riječi kad smo Lilly i ja dojahali na ranč. Zagledala se u mene svojim velikim plavim očima, a onda je upitala:

– Je li to moj novi tata, mama?

Ne moram ni naglašavati da mi je sve prisjelo. Dijete se, po svemu sudeći, već bilo naviklo na to da njezina majka često mijenja ljubavnike. Ali meni takva žena nije trebala, makar imala još deset takvih rančeva.

Možda je Ben doista imao pravo kad mi je govorio da sam budala što stvari promatram na taj način, jer je novac najvažniji u životu, no ja u tome nisam mogao biti drukčiji.

Sve češće sam počeo razmišljati kako da se iz svega toga izvučem.

Imao sam nešto više od šest tisu-

ča dolara i mogao sam za taj novac kupiti prilično veliko imanje, te se napokon smiriti na jednom mjestu. Znao sam da bi mi bilo najpametnije da odem u neki kraj gdje me nitko ne poznaje i gdje mogu započeti novi život, no područje oko Amalilla mi se vrlo svidjelo.

Bila je to prava mala oaza u polupustinjskom i suhom području koje ga je okruživalo. Podneblje je bilo blago, a nekoliko rječica davalo je dovoljno vode za napajanje mnogo više stoke nego što je živjelo na ovdašnjim pašnjacima sa sočnom travom.

Jednog mi se dana napokon pružila prilika da ostvarim svoj san. Saznao sam da neki čovjek prodaje imanje. Doduše, svašta se šušalo o razlozima zbog kojih to čini, no ja sam to slušao samo jednim uhom. Pričalo se, naprimjer, da je Bert Page – tako se zvao taj čovjek – prisiljen napustiti posjed zato što su se na njegovu ranču počele događati čudne stvari. Iznenada bi izbio požar na nekoj od pomoćnih zgrada ili bi preko noći s pašnjaka na tajanstveni način nestalo pedesetak goveda. To se tako nastavljalo mjesecima, dok on napokon nije odlučio napustiti ovu oblast.

Navodno je u svemu tome Lilly imala svoje prste, no u to nisam vjerovao.

Činjenica je, doduše, da je Pageov ranč graničio s njezinim imanjem i da je na njemu izvirao potok na kojemu se napajala i njezina stoka, ali to samo po sebi nije bio nikakav čvrst dokaz za tako krupnu optužbu. Ona je čak u nekoliko navrata nudila Pageu da će otkupiti njegov ranč po vrlo povoljnoj cijeni, no tvrdoglavi Irac nije htio ni čuti za to.

Kad sam malo bolje razmislio o svemu tome, morao sam priznati da

u glasinama ima barem malo istine, a gdje ima dima tamo ima i vatre.

Lilly se u međuvremenu promijenila i postala je nezasitna i u sasvim materijalnim stvarima. Okružila se gomilom sumnjivih tipova koji su nosili nisko obješene revolvare. Činilo mi se da osim pucanja ne znaju ništa drugo raditi. Kad sam je upitao zašto joj trebaju svi ti ljudi, odgovorila mi je:

– Ja sam nezaštićena udovica, Josh.

– Zar samo zato?

– Tako je. Ja se moram sama brinuti za svoju sigurnost.

– I to je jedini razlog? – pogledao sam je bolje.

– Kad mi nitko drugi neće pomoći – na kraju je dodala i dobacila mi zavodnički pogled.

Bilo mi je jasno na što se odnose njezine riječi, no pretvarao sam se da to ne shvaćam.

Shvaćao sam da je nakon pogibije gotovo dvije trećine radnika na ranču morala unajmiti nove ljude, no to ipak nisu morali biti samo revolveraši. Neki od njih su bili prilično ozloglašeni i poznati po svojoj vještini u rukovanju oružjem, ali i po okrutnosti.

Bilo mi je sumnjivo kad bi ponekad noću odjahali nekamo, pogotovu što sam znao da se na pašnjacima već nalaze ljudi koji nadziru stoku. U takvim slučajevima vraćali su se pred zoru, pa od njih nije bilo nikakve koristi jer su zatim spavali po cijeli dan.

Namjeravao sam od Lilly zatražiti objašnjenje i upitati je o čemu je riječ, no ipak sam uvijek od toga odustajao. Dobro sam osjetio da joj se nije svidjelo ako sam se uplitao u njezine poslove.

I tako, kako bilo da bilo, taj Bert Page na kraju je ipak odlučio pro-

dati posjed. Vjerojatno su mu dozlogrdile učestale krađe stoke, protiv čega nije mogao ništa učiniti.

Učinilo mi se da je to prilika koju sam odavno čekao. Kad se razglasilu da prodaje ranč, nisam ni trenutka oklijevao. Osedlao sam Suzy i uzeo sav novac koji sam imao. Pomalo sam se pribojavao da ću zakašniti, da me Lilly već preduhitrila, ali to se, na moju sreću, nije dogodilo.

Pagea sam zatekao u alatnici. Popravljao je slomljeni kotač na kolima, no po njegovu smrknutom licu zaključio sam da to nije jedino što ga zabrinjava.

Kad sam ga pozdravio, jedva mi je odgovorio. Ukratko sam mu objasnio koji je razlog mojeg posjeta. Prestao je raditi i uspravio se. Prije teći me je pogledao i zarežao:

– Zbog čega nije došla ona sama, već šalje posrednika?

Njegove riječi nisu me pretjerano iznenadile. Bilo mi je jasno na koga se odnosila njegova primjedba, no ja sam se svejedno pretvarao kao da ne shvaćam.

– Nije mi jasno što ste time željeli reći. Nisam ničiji posrednik, želio bih sam kupiti vaše imanje.

– Znam da vas je poslala ona vještica. Koliko sam čuo o vama, vi ste njezin ljubavnik.

Nimalo mi se nisu svidjele njegove riječi, no nisam se želio prepirati o nevažnim stvarima. Došao sam da kupim ranč, i to mi je bilo najvažnije.

– Dobro, Page, možete misliti što hoćete, ali mislim da to nije predmet našeg razgovora. Recite mi da li želite prodati ranč ili ne? – upitao sam polako gubeći strpljenje.

– A što mi drugo preostaje? Zar da čekam da mi jednog dana zapale krov nad glavom?

– Zar mislite da je već dotle došlo s tim neprilikama?

– Potpuno sam siguran.

Bilo mi ga je žao, ali mu nisam mogao pomoći. Zbog toga sam radnije prešao na stvar.

– Koliko tražite? – upitao sam.

Zamišljeno me promatrao, ne žureći s odgovorom. Zapalio je lulu, a onda promrmljao:

– Sedam tisuća.

Dok sam dolazio na ranč, shvatio sam da vrijedi najmanje deset tisuća, čak ne računajući više od tisuću grla koja su pasla na njegovim pašnjacima. No ja sam imao samo šest tisuća i to sam mu rekao.

– Ni dolara više? – promrmljao je.

– Ne! Više vam, nažalost, ne mogu ponuditi.

– Prokleti lihvari! – zaurlao je.

– Sad mi je jasno zbog čega je poslala vas umjesto da je sama došla! Na ovaj se način želi gotovo badava dočepati mog imanja!

– Možete misliti što hoćete, ali rekao sam vam istinu. Ranč kupujem za sebe, i to svojim novcima! – sada sam i ja povikao, jer više nisam mogao mirno otrpjeti njegove uvrede.

On me iznenadeno pogledao. Činilo se kao da je njegov bijes naglo splasnulo.

– Zar odista tako stoje stvari, mladiću? – zamišljeno me upitao.

– Upravo tako kao što sam vam rekao, iako mi, naravno, ne vjerujete ni trunke – odbrusio sam povišenim tonom, jer me starac potpuno izbacio iz kolotečine.

On neko vrijeme nije govorio ništa, samo je otpuhivao dimove iz lule.

Kad sam već pomislio da sam uzalud dolazio, kimnuo je glavom i

polako rekao, naglašavajući svaku riječ.

— Gdje je novac?

Zabuljio sam se u njega, ništa ne shvaćajući. Činilo mi se nemogućim da se iznenada predomislio, no to se ipak dogodilo. Brzo sam istresao novac iz torbe, bojeći se da se ne predomisli, no moj je strah bio bezrazložan.

Page je skupio novčanice, a da ih nije ni prebrojio. Pružio mi je ruku i zagledao mi se u oči:

— Ako je zbilja istina to što ste mi rekli, a čini mi se da jest, želim vam mnogo sreće, mladiću.

Nakon toga otišli smo u Amalillo, gdje smo ovjerili kupoprodajni ugovor i u zemljišnim knjigama prenijeli posjed na moje ime, a onda smo se vratili na ranč koji je nosio pomalo neobično ime »Trobojnica«. Page mi je objasnio da se to odnosi na boje njegove domovine.

Kad su trojica od petorice kaubojja saznali da je njihov ranč promijenio vlasnika, odlučili su i oni otići. Vjerojatno im je prisjelo neprekidno strepjeti za vlastiti život, pa im to nisam ni zamjerio. Preostala su dvojica nakon kraćeg razmišljanja pristala raditi za mene.

Jedan od njih bio je čvrsti muškarac, koji je već zakoračio u peto desetljeće života. Ime mu je bilo Jesse Brandon, a koliko sam o njemu čuo, bio je najbolji kauboj u cijeloj oblasti. Drugi je još bio golobradi momčić po imenu Charlie Black, no unatoč njegovoj mladosti već je bio prilično iskusan jahač.

Ta dvojica su pristala tek kad sam im obećao da mogu prezimiti na ranču. Iako je bio tek početak ljeta, znali su da će sada teže dobiti posao na nekom drugom ranču. Bilo im je stoga draže da i dalje budu izvrgnuti opasnostima kakve su ih

očekivale na »Trobojnici« nego da strahuju kako će preživjeti sljedeću zimu. Osim toga, činilo mi se da su imali u vidu moje prijateljstvo s Lilly, te su pretpostavljali da nas ljudi s njezina ranča neće više uznemiravati.

XIV

Strahovao sam od pomisli kako će Lilly primiti novost o mojoj kupnji ranča »Trobojnica«. Utoliko je veće bilo moje iznenađenje kad sam je istog dana posjetio da joj saopćim o onome što sam bio učinio.

Dočekala me nasmiješena i dobro raspoložena. Zamuckujući, pokušao sam joj saopćiti novost, no ona me prekinula.

— Već sam o svemu tome čula, Josh.

— I što kažeš? — nisam mogao da je ne upitam.

— Da nisi ti to učinio, najvjerojatnije bih to ja učinila. Ionako je to sad svejedno. Najvažnije je da sve ostane u obitelji.

Preneraženo sam je gledao dobrih pola minute prije nego što mi je do mozga doprlo što je time htjela reći.

— Kako to misliš, Lilly? — oprezno sam je upitao.

— Pa valjda ti isto tako misliš. Ionako svi već o tome pričaju — nasmijala se bezbrižno, iako sam vrlo dobro znao da nije baš tako bezbrižna.

Uzdahnuo sam jer sam znao da ću je razočarati. Zbog toga nisam ništa rekao.

Promatrao sam je kako joj osmijeh blijedi na licu, a umjesto njega pojavio se izraz bijesa, pomiješan s osjećajem povrijeđenog ponosa.

— Tako, dakle, ti mali gade! To mi je neka zahvalnost za sve što sam

za tebe učinila – prosiktala je.

– Pa valjda i ti meni nešto duguješ – podsjetio sam je.

To sam nerado činio. Bilo mi je ispod časti podsjećati je da sam je spasio iz ruku indijanskih odmetnika, no na kraju sama je to sada tražila.

– Van! Napolje iz moje kuće! – zaurlikala je i u lice joj je navrla krv. – Još ćeš ti zažaliti što si me pokušao prevariti!

Nije mi to morala dvaput ponoviti. Izjurio sam iz kuće kao izbačen nečijim snažnim udarcem. Jednom kretnjom odvezao sam uzde kojima je Suzy bila privezana za ogradu i bacio se u sedlo.

Kobila je pojurila kao da je naslutila da što prije želim pobjeći s tog mjesta.

Jesse i Charlie nisu bili u kući. Vjerojatno su bili na pašnjaku i čuvali stoku.

Znao sam da će se noćni napadi na ranč i ubuduće nastaviti. Štoviše, bio sam siguran da će se tek sada rasplamsati borbe. Ako je to dotad bio sukob, sada je prerastao u pravi rat. Lilly zacijelo neće mirovati dok me ne uništi.

– E pa vidjet ćemo, draga moja, tko će izvući kraći kraj – bijesno sam mrmljao u sebi hodajući po sobi.

Da bih se malo smirio, uzeo sam stare novine koje je prijašnji vlasnik ili netko od kauboja bacio u zapećak.

Raširio sam ih, no više sam buljio u njih nego što sam ih čitao.

Odjednom sam ostao bez daha.

U gornjem desnom kutu na posljednjoj stranici ugledao sam Benovu sliku. Bio je odjeven u neku smiješnu odjeću, najvjerojatnije zatvoreničko odijelo, a na glavi je

imao kapu sa šiltom. Ispod slike su bili ispisani neki brojevi.

Brzo sam preletio očima tekst članka.

U njemu je pisalo da je ozloglašeni pljačkaš pobjegao iz državnog zatvora u Denveru. Za njim je raspisana ucjena i onome tko ga uhvati živog ili mrtvoga bit će isplaćena nagrada od dvije tisuće dolara.

Iznenadeno sam zazviždao, jer nisam očekivao da će se Ben tako brzo izvući iza rešetaka. Bilo mi je drago što je uspio pobjeći. Ali sam istodobno pomalo osjetio grižnju savjesti. Na kraju krajeva, zar se njegov novac nije nalazio kod mene.

A onda sam uvidio da nije baš tako jer je novac bio još zakopan. Da sam i htio, nisam mu ga mogao predati, jer nisam znao gdje se Ben skriva.

Moje daljnje razmišljanje prekinuo je dolazak momaka. Začuo sam kako su se zaustavili ispred trijema, a odmah zatim čuo sam teški bat njihovih čizama.

– Ovako više ne ide, gazda – ljutito je prosjedovao Charlie kad su banuli u prostoriju gdje sam se nalazio.

Jesse nije ništa rekao, ali sam na njegovu smrknutom licu vidio da ni njemu nešto nije po volji.

– O čemu je riječ, momci? – upitao sam ih nastojeći da mi glas zvuči smireno.

– Slomili smo se od posla i ovako više ne ide. Ne možemo stići na sve strane! – praskao je Charlie.

– Jutros smo ponovo opazili da su nestala goveda. Srećom, ovaj put smo ih našli u nekoj uvalici. Očito su ih kradljivci sklonili tamo da bi ih noću mogli lakše otjerati – rekao je Jesse.

To me je već malo više zabrinulo.

– Jasno mi je da sami ne možemo na sve stići. Već sam o tome ionako razmišljao. Sutra ću otići u grad i potražiti nove radnike.

– Potrebna su nam najmanje desetorica – uvjeravao me Charlie.

Znao sam da pretjeruje, jer mi je to bilo u naravi. Zato sam se nasmi-
jao na tu njegovu tvrdnju i rekao
njemu i Jesseu:

– Bit ću sretan, momci, ako ne-
dem petoricu. Danas sam bio u
Amalillu i raspitivao se za slobodne
radnike. Ostavio sam oglas, pa će se
možda netko javiti.

Moj ih je odgovor malo umirio.
Pošto su pojeli, ponovo su se vratili
na pašnjake, no ovaj put sam im se i
ja pridružio.

Iako sam planirao da ću sutra-
dan otići u grad, to ipak nisam uči-
nio. Te se noći zametnuo prvi veći
otvoreni sukob. Na svu sreću, ostao
sam s momcima i sa stokom cijelu
noć, pa smo ipak bili trojica.

Negdje oko tri sata ujutro Jesse
me naglo prodrmao i prošaptao:

– Nešto se čudno događa, gazda.
Stoka se uznemirila.

– Možda su samo kojoti – bu-
novno sam promrmljao, trljajući
oči.

– Nisam baš siguran. Čini mi se
da je nešto krupnije – izrazio je Je-
sse svoju sumnju.

Shvatio sam da iskusni kauboj
ima pravo. Čak da je i bila riječ o
kojotima, najpametnije je bilo uvje-
riti se što je uznemirilo stoku.

Charlie je već bio budan. Obuo
sam čizme, a zatim uzjahao Suzy,
koju prethodne noći nisam ni rase-
dlao. Krenuli smo prema mjestu
odakle se čulo mukanje goveda.

Odjednom su iz mraka izronile
neke sjene, odjevene u tamnu odje-
ću, tako da sam ih teško raspozna-
vao. Nepoznati konjanici nisu, čini

se, bili svjesni toga da ih vidimo.
Kad su se još više približili stadu,
začuo sam neku odrešitu zapovijed,
a onda su zapucali.

Pucali su u zrak, nastojeći zapla-
šiti goveda i natjerati ih u stampe-
do.

Podbo sam konja i životinja je po-
jurila. Kad sam se okrenuo, vidio
sam da Jesse i Charlie jašu za
mnom.

Napadačima smo zašli iza leđa;
kada smo im se približili na samo
desetak metara, otvorili smo paljbu.
Sva trojica bili smo naoružani vin-
česterkama. Gađali smo nasumce,
jer je u mrkloj noći bilo nemoguće
precizno ciljati. Ispaljivali smo met-
ke, nadajući se da će barem neki od
naših metaka pogoditi cilj.

To se odista i dogodilo, jer smo
začuli nekoliko bolnih uzvika.

Učinilo mi se da se ispred mene
srušio jedan konjanik, no u to sam
se uvjerio tek kada je moj konj na-
gazio na neko nepomično tijelo i
spotakao se o njega. Krajnjim napo-
rom uspio sam zadržati Suzy da se
ne stropošta na zemlju i ne poklopi
me svojim tijelom.

Jesse i Charlie bili su podjednako
uspješni kao i ja, pa su napadači
ostali sasvim zatečeni. Tek poneki
od njih uzvratio je na našu žestoku
paljbu, a zatim je pojurio za svojim
ortacima koji su potražili spas u bi-
jegu.

Još smo ih neko vrijeme gonili, a
onda sam povikao momcima da za-
stanu, jer bismo se daljom potjerom
izvrgnuli prevelikoj opasnosti.

Napadači su nestali u šumici koja
se ispriječila ispred nas, pa bi se on-
dje lako mogle promijeniti uloge i
postati nepovoljne za nas. Šumica
im je pružila kakav-takav zaklon iz
kojega su nas mogli zasuti kišom

metaka. Osim toga, brinuo sam što je sa stokom.

Kad smo se vratili na pašnjak, odahnuo sam jer je stado još bilo tamo. Iako su goveda bila uznemirena, napadači ih nisu uspjeli natjerati u stampedo. Za svaki slučaj rekao sam Jesseu i Charlieu da pojašu s lijeve strane stada, a ja sam jahao s desne strane.

Nisam im morao mnogo objašnjavati zbog čega sam to tražio, jer su oni doista biliiskusni momci. Namjeravao sam dotjerati natrag goveda koja su se odvojila od stada i oni su to savršeno dobro znali. Bez ijedne riječi ponovo su se izložili životnoj opasnosti, jer da ih je slučajno neko govedo napalo, sigurno bi završili pod mnogobrojnim govedim papcima.

Srećom, to se nije dogodilo. Stoka se umirila, pa smo napokon mogli odahnuti.

Kad smo se opet okupili, Jesse je zamišljeno rekao:

– Tko zna odakle su bili napadači?

– Kladio bih se u posljednji cent da ih je na nas nahuckala ona vještica! – žustro je povikao Charlie.

Nije nam morao objašnjavati na koga pritom misli, jer smo ionako vrlo dobro znali da se njegove riječi odnose na Lillyne ljude. Iako sam se slagao s njegovim mišljenjem, smatrao sam da je pametnije ne istrčavati se preranim zaključcima. Zbog toga sam samo rekao:

– Sada to možemo samo nagadati. Ujutro ćemo sve saznati.

XV

I odista, kad smo ujutro pregledali tijela četvorice poginulih napadača, Jesse i Charlie su u njima prepoznali ljude s Lillynog ranča. I ja sam

dvojicu od njih poznavao, pa više nije bilo nikakve sumnje.

– Što ćete sad učiniti, gazda? – zanimalo je Jessea.

– Otići ću da vidim što je s pojačanom radnom snagom koju sam vam obećao – mirno sam odgovorio.

Nakon doručka otišao sam u Amalillo.

Najprije sam posjetio brijačnicu i u njoj ostavio oglas. Kad sam se ponovo vratio, tamo su me već čekala četvorica muškaraca.

Nisam se nadao takvom odzivu i bio sam ugodno iznenađen. Vjerojatno ih je privukla mogućnost dobre zarade, jer sam plaćao više nego drugi rančeri u oblasti, a osim toga, zima se približavala, pa im je to bila vjerojatno posljednja prilika da pronađu trajniji posao.

Kad smo se vratili na ranč, Jesse i Charlie su se obradovali novim radnicima. Vjerojatno im je odlanulo ne samo stoga jer će ubuduće morati obavljati manje poslova, nego prije svega zato što ćemo se uspješnije moći oduprijeti napadačima.

Iako su novi kauboji, svi bez iznimke, bili naoružani puškama i revolverima, sumnjao sam da ću od njih imati neke velike koristi, jer mi je bilo jasno da su se rijetko služili oružjem. Na kraju, ipak nas je bilo više za obranu ranča, a to mi je bilo najvažnije.

Sljedećih nekoliko mjeseci ništa se nije dogodilo. Više nije bilo noćnih napada ni krađe stoke.

Ponadao sa se da je Lilly napokon odustala od osvete. Njezin povrijeđeni ponos vjerojatno je malo zacijelio i ona je, čini se, odlučila da me ostavi na miru.

A onda je došla zima i ja sam potpuno zaboravio na neprilike koje

mi je Lilly zadala. Posla je na ranču bilo preko glave, jer je trebalo neprestano seliti stoku s jednog pašnjaka na drugi. Sasušeni busenovi bili su mršavi izvor hrane za mnogobrojna grla, pa smo stoku morali dohranjivati sijenom, no unatoč tome goveda su bila sve mršavija.

S prvim proljetnim suncem sve se izmijenilo. Niknula je nova trava i dio mojih briga bio je riješen, iako to nije značilo da se opseg posla smanjio. Dapače, iako su dani bili sve duži, poslova je bilo toliko da nismo sve stizali obaviti.

Jessea sam postavio za predradnika na ranču, jer je bio najstariji i najiskusniji od svih momaka.

Činilo mi se da su izvori njegove izdržljivosti bili nepresušni. Prvi je ustajao, a posljednji odlazio na počinak. Dospijevao je svuda gdje su njegova pomoć ili savjet bili potrebni.

Taj momak mi je, mogu reći, bio vredniji od zlata. To se osobito odnosilo na brigu oko stoke, a oko nje je ionako bilo najviše posla. Kad su se krave otelile, znao je što treba učiniti da telići prežive najkritičnijih prvih nekoliko dana. Svoje iskustvo nesebično je prenosio drugim momcima. Radili su složno i bio je pravi užitak gledati ih. Činilo mi se da ne rade tako zdušno samo zbog novca već i stoga što naprosto vole taj posao, iako naporan. Jahali su vješto poput Indijanaca, a lasom su se izvrsno služili.

Većina momaka živjela je u privremenom logoru, pa su stalno bili sa stokom.

Usljedili su naporni dani ispunjeni žigosanjem telića. Ništa nisam želio prepustiti slučaju, pa sam rekao Jesseu neka što prije označe mojim žigom prinovu, jer nisam želio da zbog nekoliko nežigosanih

grla ponovo izbiје sukob s Lilly i njezinim revolverašima.

Momci su mi zabrinutim glasom saopćili da je s pojavom ljepših dana učestao posjet jahača s njezina ranča. Zasad su se zadovoljavali samo time da izdaleka promatraju što se na mom posjedu događa, no nitko nije mogao sigurno tvrditi da neprijateljstva i sukobi neće opet buknuti. Dovoljan će biti samo kakav beznačajan povod, pa da se zametne otvoreni sukob.

Shvatio sam da Lilly baš nešto takvo i očekuje. Vjerojatno još nije zaboravila kako sam je ponizio, a osim toga, moj se ranč poput klina usjekao u njezin golemi posjed, pa ju je vjerojatno i to počelo smetati, osobito zato što je potok na kojemu se napajala njezina stoka izvirao posred mog imanja.

No na svu sreću, još nije bilo nikakvih znakova neprijateljstva i ja sam se ponadao da će tako i ostati. Pojava osamljenih jahača koji su motrili što se događa na mom ranču sama po sebi nije ništa govorila, i ja sam se ponadao da će tako i ostati.

XVI

A onda su se stvari iznenada veoma zamrsile, gore nego što sam očekivao.

Sve je započelo prilično bezazleno, kad sam jednog dana bio prisiljen otići u Amalillo. Zalihe namirnica su se smanjile i trebalo ih je obnoviti. Nakon doručka rekao sam Jesseu da ću se vratiti najkasnije do večeri. Dogovorili smo se koje poslove toga dana treba obaviti, a zatim sam rekao Charlieu neka upregne konje u kola.

Nakon izvjesnog vremena ušli smo u Amalillo. Naredio sam Char-

lieu da zaustavi kola kad smo se našli u glavnoj ulici.

– Pričekaj me ovdje, brzo ću se vratiti – rekao sam mu i skočio s kola.

On je samo kimnuo glavom i promrmljao:

– Dobro, gazda.

Privezao je uzde za ukrasnu šipku i iz džepa izvadio kožnatu vrećicu s duhanom.

Prešao sam ulicu i popeo se na nogostup. Prevalio sam onih nekoliko metara što su me dijelili od McLarrenova dućana mješovite robe.

Kad sam ušao u prostranu prodavaonicu, koja je bila gotovo zatrpana raznolikom robom, začuo sam veseli glas:

– O, to ste vi, gospodine Harding! Već sam se pobojavao da vam se nije nešto dogodilo kad vas tako dugo nema kod mene.

Ogledao sam se u čudu, jer nisam mogao odgonetnuti otkud dolazi glas. A onda sam se nasmijao spazivši debelog prodavača kako izviruje ispod gomile bala neke čvrste tkanine.

– Kako ti je nešto takvo moglo pasti na um, Billy, kad vrlo dobro znaš da sam čvrsta korjenika – našalio sam se.

– To je, doduše, točno, ali čovjek u ova nesigurna vremena nikad ne zna što mu se može dogoditi – uzdahnuo je prodavač i jedva se iskobeljao ispod gomile tkanine koja se zacijelo bila obrušila na njega.

Namrštio sam se jer mi se njegove riječi nisu svidjele, ali sam nakon kraćeg razmišljanja zaključio da vjerojatno iza te njegove izjave ne stoje nikakve loše primisli. Ponovo sam se nasmiješio i rekao:

– Rekao bih da se ti baš ne moraš previše tužiti na ova vremena.

Koliko čujem, posao ti ide da bolje ne može.

Debeljko je pokucao o drvenu tezgu, kao da se bojavao da ga svojim riječima ne bih urekao. Obrisao je znoj s čelave glave i zadovoljno promrmljao:

– Zasad se odista ne mogu potužiti, ali nikad se ne zna što se već sutra može dogoditi.

Pomalo nestrpljivo kimnuo sam glavom jer nisam želio gubiti vrijeme na isprazne razgovore. On je odmah shvatio da me to zamara, pa je uslužnim glasom upitao:

– Pretpostavljam da moram prirediti uobičajenu pošiljku raznih proizvoda koje uzimate za ranč, gospodine Harding?

– Jest, Billy. Došao sam obaviti neki posao u gradu, pa bih usput želio obnoviti zalihe namirnica.

Pružio sam mu papirić na kojemu se nalazio poduži spisak raznih proizvoda. Nije mogao sakriti zadovoljan izraz na licu, jer bi se nakon svakog mog posjeta zalihe u njegovoj prodavaonici naglo smanjile.

U tom trenutku iza sebe sam začuo nečije korake. Pomislio sam da je to neka mušterija, pa se nisam ni okrenuo. To sam učinio tek kad sam na Billyevu licu ugledao izraz iznenađenja. Gledao je nekamo iza mog ramena, pa me naglo zainteresiralo što je to moglo privući njegovu pažnju.

Pred sobom sam ugledao čovjeka kojega dotad nisam vidio u gradu.

Iako nisam često dolazio u Amalillo, barem sam iz viđenja poznao gotovo sve stanovnike. Amalillo je bio nevelik gradić, pa je to bilo sasvim prirodno.

Najvjerojatnije je zbog toga trgovac zastao u poslu. Stranci nisu često dolazili u Amalillo i dolazak

svakog neznanca bio je prava mala senzacija.

Muškarac je bio odjeven u svijetlosmeđe putno odijelo. Na glavi je imao široki stetson od finog pusta, a ispod nogavica hlača virile su čizme izrađene od meke kože. Ispod kratkoga kaputića nosio je bijelu košulju, oko čijeg je ovratnika bila svezana tamnosmeđa vrpca.

Stranac je imao tamnosmeđe oči i isto takve brčice. Djelovao je umorno, što je još više postaralo njegovo lice, no unatoč tome odmah sam ga prepoznao.

– Preda mnom je stajao Ben!

– Zdravo, Josh – suho je rekao.

Činilo mi se da nije bio nimalo iznenađen kad me je opazio, što se za mene baš ne bi moglo reći. Nisam mogao da ne opazim koliko je Billy ostao iznenađen kad je shvatio da me stranac poznaje. Širom je rastvorio usta, pa me je podsjećao na lososa koji se iznenada našao na suhom. U svakoj drugoj prilici od srca bih se tome nasmijao, ali mi sada ni najmanje nije bilo do smijeha. To se vjerojatno lako moglo zapaziti na mojem licu.

– Otkud ti ovdje? – jedva sam promucao.

Činilo mi se kao da mi glas dolazi iz podzemlja.

Ben je, čini se, uživao u mojoj muči. Pustio me još neko vrijeme da se preznojavam prije nego što će progovoriti:

– Misliš, kako sam te pronašao?

– blago je rekao, a na licu mu se pojavio pobjedonosni osmijeh.

– Nikad ne bih pomislio da ćeš navratiti u Amalillo – procijedio sam kroz zube.

U tom sam trenutku sâm sebi izgledao više nego bijedan. To me naljutilo.

– Dobar se glas daleko čuje, Josh

– nacerio se kao da je rekao osobito uspješnu šalu.

– Mislio sam da si još u... – započeo sam, ali nisam završio rečenicu.

Sjetio sam se da nas Billy sluša, pa ne bi bilo dobro da sazna nešto iz moje prošlosti. To ga se na kraju ionako nije ticalo.

No Ben Rastey je, po svemu sudeći, drukčije mislio. Za njega se ionako nikad nije moglo tvrditi da pati od prevelike uvidavnosti. Zbog toga je sâm nastavio moju misao:

– U zatvoru?

Ponovo se nasmijao i dodao:

– Možeš li zamisliti mene kako trunem u zatvoru? Vjerojatno ne možeš, jer je za to potrebno prilično mašte, a ti njome nisi osobito obilovao.

Ugrizao sam se za usnicu jer sam opazio da me debeljko promatra s nekom novom znatiželjom.

Dovraga, samo mi je još trebalo da se po gradu priča kako prijateljujem s odbjeglom kažnjenicima! Ali nisam mogao ništa učiniti, barem ne u taj čas.

– Godinu dana izgubio sam među onim smrdljivim zidovima. Doživio sam svakakva poniženja, Josh. Čak me jednom htio iskoristiti neki čuvar za koga se naveliko pričalo da je homoseksualac.

– Vrag u sili i muhe ždere – nisam mogao odoljeti da se zlobno ne nacerim, ali sam odmah požalio zbog toga.

Ben me ljutito pogledao i kratko rekao:

– Dobro znaš zbog čega sam dojahao u ovu jazbinu, Josh?

Brzo sam nekoliko puta kimnuo glavom, jer sam se pobojavao da se ne izlane pred prodavačem, a tada bi moja daljnja sudbina u ovoj oblasti bila zapečaćena.

– Najbolje je da negdje nasamo porazgovaramo o svemu – rekao sam gotovo molećivim tonom.

– Oho, znači, ipak si voljan za razgovor sa zatvorenikom?

– Zašto ne bih bio! – brzo sam odvratio. – To bi u svakom pogledu bilo najpametnije.

Nakon kratkog razmišljanja Ben se osmjehnuo i procijedio kroz zube:

– Kako želiš, samo te upozoravam da ovdje ne želim gubiti vrijeme. Zaželio sam se malo zabave, pa ću najprije skoknuti do Santa Fea, a poslije ću još vidjeti kamo ću dalje.

– Tvoji me planovi ne zanimaju, Bene – mrzovoljno sam odbrusio i zaputio se prema izlazu.

– Zar nećete završiti kupovanje, gospodine Harding? – začuo sam iza sebe prijetvorno ponizni Billyev glas.

Dobro sam znao da ovaj mali i debeli gad uživa u svemu tome.

– Brzo ću se vratiti, Billy. Kupnja ionako može malo pričekati. Ne događa se baš svaki dan da čovjek sretno prijatelja iz mladosti.

Ben me slijedio u stopu. Kad smo izašli iz prodavaonice, tiho je rekao:

– Dobro znaš da sam došao po svoj dio novca. Prokleta mi se žuri da ga što prije počnem trošiti. Dosta sam dugo bez dolara u džepu.

– Mogao bi se neko vrijeme na mom ranču odmoriti od napornog puta, Bene – pokušao sam ga nagovoriti, no odmah sam shvatio da od toga neće biti ništa.

– Isplati mi moj dio ako ne želiš imati neprilika, Josh – prijeteci je zarežao.

– Dakako da hoću, ali ne mogu odmah.

– Što? – zastane Ben i prostrijeli me oštrim pogledom.

– Novac se nalazi na skrovitom

mjestu. Zakopao sam ga u polupustinjskom predjelu i potrebna su nam dva dana jahanja da stignemo donde.

– Što se mene tiče, možemo krenuti odmah. Vjerujem da ni ti nemaš ništa protiv toga.

Shvatio sam da mi ne preostaje ništa drugo nego da ga poslušam. Dobro sam znao da Ben Rastey misli da sam ga prevario, pa mi se zbog toga želi osvetiti. Isto mi je tako bilo jasno da nema nikakvog smisla da ga pokušam uvjeriti kako pri napadu na banku nisam mogao učiniti ništa da ga spasim. Samo bih uzalud trošio riječi.

Kad smo stigli do kola, Charlie me začuđeno pogledao, a odmah zatim brzim pogledom odmjerio Bena. Nikad dotad nije ga vidio u mom društvu, pa je pokušavao dokučiti kamo bi ga smjestio.

– Nepredviđeno mi je iskrsnuo neki hitan posao, koji moram obaviti s ovim gospodinom. Najbolje je da ostaneš u gradu dok se ja ne vratim, Charlie.

Činilo mu se da mu ta moja odluka nije teško pala. Slegnuo je ramenima i rekao:

– Kako vi želite, gazda.

Iako je na lice navukao ravnodušnu masku, vrlo dobro sam znao da se veseli što će neplanirano produžiti boravak u gradu.

– Potrebna su mi kola, Charlie. Nisam mu morao dva puta to reći.

Hitro je skočio s kola, pa se opet zabuljio u Bena. Bilo mi je jasno da nikako ne može dokučiti otkuda se poznajemo nas dvojica.

Popeo sam se na kola, a odmah zatim popeo se i Ben i sjeo kraj mene. Odvezao sam uzde i potjerao konje. Šutjeli smo sve dok nismo izašli iz grada. Kad se iza nas više nisu vi-

djele kuće, Ben je odgurnuo kraj kaputića i izvukao revolver.

– Ne bih želio da ti usput padne na pamet neka glupost, gospodine Harding. Zbog toga je najbolje da te oslobodim ove stvarčice.

Sagnuo se prema meni i otkopčao kožni konopčić kojim je moj kolt bio pričvršćen za korice, a onda izvukao revolver i stavio ga u desni džep svog kaputića.

Posebno je naglasio ono »gospodine Harding«, nimalo ne skrivajući podrugljivost u glasu.

Pretpostavio sam da mu je ono malo vremena što smo bili zajedno u prodavaonici bilo dovoljno da shvati da sam prilično uvaženi građanin u Amalillu.

Ugrizao sam se za usnicu, ali ništa nisam rekao. Opet sam počeo razmišljati kako da mu objasnim da ga nisam prevario pri napadu na banku. Neko sam vrijeme oklijevo, a onda sam nesigurnim glasom rekao:

– Sad ti mogu na miru objasniti što se dogodilo onoga nesretnog dana, Bene.

Nisam ni dovršio rečenicu, a on se već sav zapjenio. Činilo se da sam ga pogodio u najosjetljivije mjesto. Pocrvenio je u licu i zalajao:

– Ti si svoje rekao, Josh!

XVII

Vrijeme je prolazilo, kola su se polako kotrljala prašnjavim putem.

Uglavnom smo Ben i ja šutjeli u toku putovanja. On bi me tek ponekad upitao je li još daleko od mjesta gdje sam zakopao novac, a ja bih mu neodređeno rekao da nije ni tako blizu.

Kao za inat, sunce je pržilo kao nijednog dana dotle, no činilo se da Bena to nije previše smetalo. Iako

sam bio samo u košulji, s mene je znoj tekao u potocima. Najvjerojatnije je tome pridonosilo to što sam bio veoma nervozan.

Ben uopće nije skidao svoj kaputić, doduše, ponekad bi rupčićem obrisao znoj s čela, ali to je bilo sve.

Jedva sam dočekao večer. Pretpostavljao sam da će Ben pristati da se negdje ulogorimo. Nije imalo smisla putovati noću, jer smo lako mogli skrenuti sa staze, a onda bismo u toj pustoši bili potpuno izgubljeni. Kad sam mu to rekao, on je samo šutke kimnuo glavom u znak pristanka.

Zaustavili smo se tek kad je sunce nestalo iza obzorja.

Na svu sreću, u kolima se nalazilo nešto hrane i skromna zaliha vode, koja nam je uz brižljivu štednju mogla dostajati do povratka u Amalillo.

Zapalio sam vatru i skuhao vodu u lončiću, pa smo mogli popiti kavu, a onda smo podijelili komad sušene govedine i dvopek. S užitkom sam pijuckao kavu. Osjećao sam kako mi se topla tekućina razlijevala po želucu. To je donekle pridonijelo da se moja nervoza smanjila.

Pošto smo popušili, Ben mi je dao znak da donesem ceradu s kola. Kad sam to učinio, on ju je rasparao na dva dijela. On je za sebe uzeo jedan dio, a meni je dobacio drugi.

Omotali smo se u debelo platno i pokušali zaspiti.

To se zapravo odnosilo samo ne mene, jer sam uskoro čuo Benovo ravnomjerno disanje.

Odjednom mi je pala na um misao da bih ga mogao zaskočiti na spavanju. Ta mi se pomisao sve više sviđala, jer bih se tako najlakše mogao otarasiti svih neprilika u koje sam upao. Na to sam se odlučio prvenstveno zato što sam stekao do-

jam da Ben neće biti previše obziran prema meni kad mu predam novac.

Strpljivo sam pričekao još otprilike pola sata, a onda sam se pomaknuo.

Iskobeljao sam se ispod svojeg privremenog omotača za spavanje, trudeći se da stvaram što manju buku. No tek što sam to učinio, Ben se naglo trgnuo. Noć je bila vedra i sjao je pun mjesec, pa sam odmah u njegovoj ruci spazio revolver.

Srebrnasto svjetlo odbijalo se od čelične cijevi i prizor je djelovao još strašnije. Osjetio sam kako su mi niz kralješnicu prošli hladni srsi.

– Samo bez gluposti, Josh, inače bi se lako moglo dogoditi da ostaneš bez svoga dragocjenog života, a ja bez svojeg novca – prijeteći je procijedio kroz zube.

Ništa nisam rekao, samo sam se ponovo zavukao u omotač od grube tkanine.

Prokletstvo, još ima laki san!

Zaključio sam da je najpametnije dobro se naspavati i prikupiti snagu, pa drugog dana pokušati učiniti nešto da ga nadmudrim.

Nažalost, nisam imao vremena da se naspavam, jer me je probudio još prije svitanja, na nimalo obazriv način. Bubnuo me čizmom u rebra, pa sam zajaukao od boli, a on se samo zlorado nasmijuljio i promrm-ljao:

– Ako se ne varam, vi ste naručili buđenje, gospodine Harding.

– Ne sjećam se da sam to učinio, a čak da i jesam, sigurno sam poželio da to učiniš na neki drugi način – zastenjaio sam i uhvatio se za rebra.

– Možda bi gospodinu više odgovaralo da smo ga probudili poljupcem. Ne sumnjam da je na tako nešto navikao u posljednje vrijeme.

Protegnuo sam se ne osvrćući se više na njegovo podrugivanje. Činilo mi se da sam se probudio umorniji nego što sam zaspao. Ben je zacijelo bio vraški nestrpljiv da što prije dođe do svojeg novca.

No kad sam bolje promislio, shvatio sam da je bolje da smo se ranije probudili. Do mjesta na kojemu sam zakopao veći dio novca dijelilo nas je još nešto više od petnaestak kilometara. Pomalo sam se bojao da li će konji izdržati tako naporan put.

Doduše, imali smo sreću što smo sinoć naišli na potočić, samo sumnjam da će konjima to biti dovoljno za tako naporanput.

Upregnuo sam konje, a zatim smo nastavili putovanje. Uskoro je opet postalo paklenski vruće, no Ben je to poput guštera neobično izdržljivo podnosio. Tek bi me ponekad kratko upitao:

– Koliko još ima, dovraga?

– Uskoro smo na cilju – odvrćao sam.

Napokon smo oko podneva stigli do mjesta na kojemu sam zakopao novac.

Odmah sam prepoznao to mjesto, jer se tamo nalazio humak koji me podsjećao na starorimske lijesove koje sam negdje vidio na crtežu. Mislim da su ih zvali sarkofazima. Ne daleko odavde nije bilo nijednog humka sličnog oblika, tako da sam pouzdano znao da smo naposljetku stigli na odredište.

Za divno čudo, na nebu su se počeli gomilati oblaci. To je bilo prilično neobično za to doba godine, no ja sam to radosno pozdravio kao dobar znak. U svakom slučaju, bit će mi lakše kopati po oblačnom vremenu nego po suncu, čak da kiša i ne padne.

– Stigli smo – rekao sam olak-

šano i potegao uzde.

Konji su zastali kao ukopani.

Skočio sam s kola, a odmah zatim to je učinio i Ben. Uzeo sam lopatu pričvršćenu s desne strane kola, a zatim krenuo do humka i odbrojio petnaestak koraka. Ben Rastey me je znatiželjno, ali i sumnjičavo promatrao, ništa ne govoreći.

Zabio sam svom snagom lopatu u pješčano tlo, pogledao Bena i rekao:

– Ovdje je zakopana tvoja polovica novca, a i nešto mojega dijela.

Ben se, međutim, nacerioi promrmlija:

– Ipak sam se prevario u tebi kad sam mislio da nemaš mašte. Nešto si uznapredovao otkako te nisam posljednji put vidio.

Nisam ništa rekao na njegovo podrugivanje. Nije imalo smisla započinjati prepirku, jer time ne bih ništa dobio. Samo bih ga još mogao razljutiti.

Zabio sam lopatu još dublje u zemlju i tako počeo kopati. Gornji je sloj bio tvrd, no ispod njega se nalazila mekša podloga.

Kako je vrijeme prolazilo, a jama postajala sve dublja, ja sam postajao sve zabrinutiji. Polako sam počeo sumnjati da kopam na pogrešnom mjestu.

Dovraga, pa dobro sam se sjećao da sam novac sakrio ovdje. Nije mogao jednostavno nestati!

A onda mi je na um pala pomisao da me je možda Lilly ipak vidjela dok sam zakopavao torbu s novcem. Poslije je došla i otkopala plijen.

Od te pomisli prošla me hladna jeza, iako se baš nije moglo reći da je bilo hladno.

Nastavio sam ubrzano kopati, a Ben me je samo začuđeno gledao. Vjerojatno se čudio zbog čega mi se odjednom toliko žuri.

Moj strah da neću naći novac postajao je sve veći, pa me je već gotovo hvatao užas, a onda sam osjetio da je lopata udarila u neki tvrdi predmet. Odbacio sam je u stranu, bacio se na zemlju i poput krtice počeo otkopavati rukama.

Ben još ni sada nije ništa govorio, samo mi se primakao malo bliže.

Pod prstima sam osjetio torbu. U tom sam trenutku bio najsretniji čovjek na svijetu. Žurno sam razgrtao pijesak.

Uskoro sam ugledao tamnosmeđu kožu koja je od dugog stajanja u zemlji potamnjela. Žurno sam oko nje uklonio pijesak, pa je podigao visoko u zrak i pobjedonosno pogledao Bena.

No umjesto da na njegovom licu ugledam ushićečnost, on me je i dalje smrknuto promatrao, a oko usta mu je zatitrao podrugljiv izraz. Onda je lijevom rukom napeo kokot na revolveru i procijedio kroz zube:

– Baci torbu prema meni.

Uznevjereno sam ga pogledao.

– Ali zaboga, Bene, zar ti nisam rekao da se u njoj nalazi i moj dio novca.

– Neće ti više biti potreban novac, Josh – zlorado se nasmijuljio.

– što time želiš reći?

– Učini onako kako sam ti naredio – izgovorio je ledeno.

Moja najcrnija strahovanja su se obistinila. On me je, dakle, doista odlučio ubiti. Nesigurno sam primio torbu i bojažljivo rekao:

– Bojim se otvoriti je. Lako bi se moglo dogoditi da se u nju zavukla čegrtuša. Čuo sam da one rado prave legla u zakopanim predmetima.

Iako je to bila čista laž, moja je izjava ipak doživjela pun pogodak. On me prestrašeno pogledao, a onda je prosiktao:

– Ne moraš mi baciti torbu.

Ostavi je kraj otvora i kopaj dalje.

– Zašto da kopam dalje kad više ništa neću otkopati?

Pretvarao sam se da sam iznenađen njegovim riječima, iako mi je bilo potpuno jasno što je namjeravao.

– Rekao sam ti da kopaš dalje – glasnije je zarežao.

Budući da mi ništa drugo nije preostalo, morao sam ga poslušati. Opet sam prionuo na mukotrpan posao. Samo ponekad sam podigao glavu i kratko ga upitao:

– Je li već dosta duboka?

– Kopaj u širinu – naredio mi je.

Ja sam kopao dalje. Jama je postajala sve dublja i šira, pa je već nalikovala na pravi grob.

– Dosta si kopao za danas – konačno me iz razmišljanja prenuo njegov glas.

Prestao sam kopati, uspravio se nad jamom i upitno ga iskosa pogledao, pokušavši odgonetnuti kakve mu se misli zapravo pletu po glavi.

– Vjerujem da si zadovoljan sa svojim vječnim prebivalištem – nacetio se Ben. – Činjenica je da je odista malo skućeno, ali vjeruj mi, veći ti neće ni trebati.

Preklinjući sam ga pogledao, zagrizao usnicu, gotovo do krvi, te zaskvičao:

– Ne misliš me valjda ubiti, Bene?

– Pogodio si moje namjere, Josh – nadmeno se nasmijao.

Činilo mi se da uživa u toj situaciji. Gotovo ga nisam mogao prepoznati sjećajući se naše zajedničke prošlosti.

– Pa sad si dobio svoj novac i uvjerio si se da te nisam prevario – promucao sam.

– Jednom sam čuo izreku da je kasno poslije podne ići na misu. Na-

dam se da shvaćaš što sam time htio reći?

– Nikad nije kasno, Bene – zajauckao sam. – Mojom smrću nećeš baš ništa dobiti.

– Varaš se, prijatelju, time će naši računi biti sređeni.

Htio sam još nešto reći, ali me on nervoznom kretnjom ruke preduhitrio.

– Zakleo sam se da ću ti se osvetiti. I eto tek sada, nakon skoro dvije godine, za to mi se pružila prilika.

Revolverom je pokazao torbu koja se nalazila nedaleko od otvora jame koju sam bio iskopao.

– Prije nego što te ucmekam – rekao je – pružit ću ti zadovoljstvo da se još jednom nasladiš pogledom na gomilu novca. Vjerujem da će ti to olakšati posljednje trenutke.

Dobro sam znao zbog čega je to rekao. Sjetio sam se paničnog straha koji ga je obuzimao kad bi netko čak pričao o zmijama. Vjerojatno mu je to ostalo još od djetinjstva.

Iskobeljao sam se iz rake koju mi je namijenio za vječno počivalište i oprezno prišao torbi. Ogledavao sam je sa svih strana, kao mačak vruće mlijeko.

Pružio sam ruku prema torbi, no odmah sam je povukao kao da se bojim da će me opeći.

Ben se nasmijao, naslađujući se mojim mukama, te mi podrugljivo dobacio:

– Samo hrabro, Josh. Ionako ti mora biti svejedno da li ćeš umrijeti od metka ili od zmijskog otrova.

U tom trenutku mrzio sam ga više nego ikad ikoga u životu. Ako sam se dotad predomišljao u svojoj namjeri, sad sam znao što moram učiniti.

Pažljivo sam otkopčao remen kojim je torba bila svezana. Činio sam to kao da diram žeravicu. Prizor je

zacijelo odista bio smiješan, jer se Ben grohotom nasmijao. Spustio je revolver i približio mi se na nekoliko koraka, no udaljenost između nas dvojice još je bila dovoljno velika da ga iznenadna pojava zmije ne bi mogla zateći nespremnoga.

Odmakao sam remen, a onda sam posegnuo rukom u torbu. Učinio sam to sasvim polako, kao da se bojim da ne uznemirim zmiju ako se stvarno nastanila u torbi.

— Požuri, Josh. Ne misliš valjda da ću zbog toga tvog smiješnog straha izgubiti cijeli dan.

Prsti su mi napokon napipali dršku revolvera koji sam ostavio u torbi. Da sam slučajno bio pobožan, sigurno bih se tada molio da se barut ne navlaži od dugotrajnog boravka u zemlji.

Napeo sam kokot, ali da bih prigušio metalni zvuk, gotovo sam povikao:

— Zbog čega sve to činiš? Zašto me mučiš?

— Na to si prije morao misliti. Sada je za to malo prekasno! — osorno je odbrusio.

— Nikad ni za što nije kasno, Bena, osim za tebe da uvidiš svoju pogrešku — nacerio sam se.

Istodobno sam izvukao revolver.

Ben je bio blizu, tako blizu, da nisam morao ni ciljati. Brzo se snašao, ali više nije imao vremena da poduzme bilo što.

Pokušao je podići revolver i nacijliti u mene, ali ja sam već povukao okidač.

Metak ga je pogodio posred prsa. Zateturao je, no ja sam ponovo povukao okidač, pa još jedanput. Ben se srušio na zemlju i potpuno umirio.

Oprezno sam mu prišao i gurnuo ga vrhom čizme. Njegovo se tijelo okrenulo na leđa, a u mene su se

beživotno zagledale njegove smeđe oči.

— Sâm si kriv što si umro na tako glup način — promrmljao sam i obrisao znoj s čela.

Spremio sam revolver u prazne korice, a onda se opet prihvatio posla.

S mukom sam podigao nepomično tijelo i spustio ga u jamu koju sam bio iskopao. Uzeo sam lopatu i počeo nabacivati zemlju u rupu.

Nakon dvadesetak minuta zemlja je bila potpuno poravnana, pa se nije ni opazalo da je na tom mjestu nekad nešto bilo iskopano.

Više se nisam želio zadržavati na tom pustom mjestu. Uzeo sam torbu i otvorio je. Razmotao sam impregniranu tkaninu i ugledao novčanice. Bile su potpuno neoštećene, izgledale su kao da sam ih tek jučer zakopao, a ne čak prije jedne godine.

Odvezao sam konje i upregnuo ih u kola. Životinje su izgledale prilično malaksale, ali su ipak krenule kad sam ih potjerao.

No nije dugo potrajalo i jedan od dvaju konja počeo se zanositi. Znao sam da neće dugo izdržati. Povukao sam uzde i ispregnuo konja, a zatim izvadio revolver i prislonio metalnu cijev na glavu životinje.

Činilo se da je konj naslućivao što ga očekuje. Naglo je živnuo, nastojeći se istrgnuti, no ja sam već povukao okidač.

No začuo se samo prigušeni metalni zvuk i ništa više.

Tiho sam prokleo i pomislio da mi se to lako moglo dogoditi kad sam oružje usmjerio na Bena. U tom slučaju umjesto da ja zakopam njega, on bi zakopao mene.

Posegnuo sam u kola i izvadio revolver koji mi je Ben Rastey bio oduzeo odmah čim smo se udaljili

iz grada. Ponovo sam prislonio cijev na glavu konja. Oružje je ovoga puta opalilo i životinja se stresla, pokušavajući se uspraviti, a zatim se stropoštala na zemlju.

Ispregnuo sam drugoga konja, a zatim sam iz kola uzeo čuturu s vodom. Hrane ionako više nije bilo.

Prebacio sam torbu s novcem preko ramena i uzjahao konja. Iako nisam imao sedla, to me nije previše uznemiravalo. Ionako sam često u djetinjstvu jahao bez sedla.

Ne gubeći više ni trenutka, potjerao sam životinju prema Amalillu. Nadao sam se da ću uspjeti pronaći izvor na koji smo naišli dok smo putovali prema mjestu sa zakopanim novcem.

Iako me je to prilično mučilo, nisam bio pretjerano neraspoložen. Na kraju, zar nisam ubio jedinoga preostalog svjedoka koji je nešto znao o mojoj ne baš tako čistoj prošlosti? Svidjela mi se uloga uglednog rančera i nisam bio raspoložen da je promijenim za neki manje ugodan položaj.

XVIII

U Amalillo sam stigao već drugog dana podvečer. Putovao sam brže jer nije bilo zaprege koja bi usporavala kretanje. Imao sam sreću što sam ponovo naišao na izvor, pa je životinja mogla ugasi žed do mile volje. Odmah je živnula.

Znao sam da je najbolje da Charliea potražim u nekom salunu. Vrlo sam dobro znao za njegovu slabost prema ženama i viskiju, a to su bila mjesta gdje je jedno i drugo mogao pronaći i gdje se snalazio kao riba u vodi.

Pošto sam posjetio nekoliko saluna i sličnih mjesta za razonodu, napokon sam ga pronašao u salunu

»Samantha«. Iako je još bilo prilično rano, salun je već bio prilično popunjen.

To je vjerojatno bilo zbog toga što su u njemu posluživale najljepše djevojke u Amalillu. Čuo sam da se nisu zadovoljavale da gostima samo donose piće, već su udovoljavale i drugim njihovim prohtjevima.

Charliea sam zatekao u društvu dviju ljepotica. Djevojke su se kikitale, a on se šepurio kao pjetlić. Iako se služio rukama da bi im dokazao koliko su mu poželjne, stekao sam dojam da ih to ni najmanje ne smeta.

Kad me ugledao, sav se nekako snuždio, jer je zaključio da je došao kraj njegovoj zabavi.

— Vidim da ti ni najmanje nisam nedostajao — našalio sam se i namignuo djevojkama.

Jedna od njih bila je prava ljepotica. Imala je dugačku crnu kosu, pravilne crte lica i zelene oči. Srce mi je odmah jače zakucalo. Uputila mi je zavodnički osmijeh, od kojega mi se zavrtjelo u glavi.

Charlie je nešto promućao o tome da se brinuo za mene zbog mogatajanstvenog odlaska, no ja ga nisam ni slušao jer mi je pažnju potpuno zaokupila zelenooka ljepotica.

— Mogao bi me upoznati sa svojim prijateljicama — predbacio sam Charlieu.

On se zbunjeno nasmiješio, a onda mu je u očima zaiskrio lukavi izraz, jer je vjerojatno shvatio zbog čega sam to rekao.

— Ovo je moj gazda Joshua Harding — rekao je pokazavši na mene, a zatim se naklonio djevojkama i dodao: — A ovo su Margareth i Linda.

Margareth je također bila lijepa, ali nije bila moj tip žene. Linda je bi-

la nešto sasvim drugo. Svidjela mi se već na prvi pogled.

Charlie je to, čini se, naslutio, jer je namignuo djevojkama i potišteno rekao:

– Bilo bi najbolje kad bismo se povukli na neko mirno mjesto, no ja sam ostao bez novca i...

– Ako je problem samo u tome, onda ćemo ga jednostavno riješiti – brzo sam ga prekinuo.

Pomalo nesmotreno izvadio sam iz torbe gomilu novčanica.

Odmah sam požalio zbog toga. U naravi mi inače nije da se namećem i šepurim i ne znam koji mi je vrug bio došao. To je najvjerojatnije bilo zbog zelenooke ljepotice, zbog koje sam potpuno izgubio smisao za trezveno razmišljanje. U sebi sam osjećao neku čudnu napetost i činilo mi se da ću svakog trenutka prasnuti.

Ako je to Charlie i opazio, ničim nije pokazao. I dalje je vodio glavnu riječ kao da je on gazda, a ne ja. Na neki način bio sam mu čak zahvalan, jer je moj mozak naprosto bio oduzet. Zbog toga sam vjerojatno odmah pristao kad je predložio da odemo na neko, kako je rekao, »pristojno« mjesto i da nešto pojedemo.

Budući da nisam imao ništa protiv toga, otišli smo u McDovellow restoran, koji je slovio kao mjesto u gradu u kojem se najbolje može jesti.

Večer je dobro započela, a još bolje završila. Kad smo se rastali, negdje poslije ponoći, Margareth i Charlie otišli su na još jednu čašicu prije spavanja, a Linda i ja smo odmah otišli u hotelsku sobu koju sam bio unajmio.

Čovjeku na recepciji dao sam bogatu napojnicu i on je zažmirio na jedno oko kad sam ga tražio dvokrevetnu sobu. Time je vjerojatno prekršio nepisano pravilo da u istoj

sobi ne mogu spavati muškarac i žena ako nisu u braku. Znao sam da me u gradskoj četvrti u kojoj su se nalazile dvije javne kuće i nekoliko sumnjivih hotela nitko ne bi tako nešto pitao, no tamo namjerno nisam želio otići. Linda mi se svidjela i želio sam ostaviti na nju dubok dojam. To mi je u priličnoj mjeri uspjelo.

No moram iskreno priznati da je sve to bio mačji kašalj prema onome kakav je dojam ona ostavila na mene. U krevetu je bila prava umjetnica. Iz mene je znala izvući posljednju kap snage. A kad sam potpuno posustao, tek onda je pokazala što umije. Iako nisam bio neiskusni u tim stvarima, nisam ni slutio da nešto tako lijepo može postojati. Kad sam se ujutro probudio, osjećao sam se sav izmožden i iscijeden.

Linda je već bila odjevena.

Sjedila je na stolčiću pred komodom i češljala se. Izgledala je svježa i odmorena kao da je cijelu noć mirno spavala.

Kad je opazila da sam se probudio, prišla mi je i strastveno me poljubila. Valjda u znak zahvalnosti.

– Kako se jutros osjeća moj strasni ljubavnik? – upitala me maznim glasom.

Uzvratio sam joj poljubac, a onda joj predložio da sidemo na doručak.

Činilo mi se da joj to baš nije bilo po volji, jer je bila željna milovanja, no ipak se suzdržala i ništa nije rekla.

Pošto sam se odjenuo, sišli smo u prostranu blagovaonicu. Zinuo sam od čuda kad sam za jednim stolom ugledao Charliea kako naprosto tamani pun tanjur pečenih jaja sa šunkom. Njegove pratilje od prošle noći nigdje nije bilo. Dovraga, kako je samo nanjušio da se nalazimo ovdje!

Kad nas je spazio, mirno je nastavio jesti kao da je tako nešto i očekivao.

Linda mu je uputila takav smjeshak da sam osjetio žalac ljubomore. Ali ona je, na kraju, ipak bila djevojka za jednu noć.

Krajnjim naporom uspio sam zadržati kontrolu nad sobom i nisam pokazao da me muči ljubomora. Bilo mi je jasno da bih tako samo izgubio u njezinim očima, a o Charlieu bolje da i ne govorim. On bi se time sigurno pohvalio momcima na ranču i ugled bi mi bio poljuljan.

No činilo se da njemu vrug nije dao mira. Lukavo se nasmijuljio i kao usput rekao:

– Nakon dugog vremena djelujete mi smireno, gazda. Pitam se koliko je Linda utjecala na to.

Promrmljao sam nešto što je trebalo da zvuči kako bi bilo pametnije da me pusti na miru, no on nije odustajao od peckanja.

– Možda bi bilo dobro kad bismo Lindu povel i sa sobom. Na ranču ionako nedostaju ženske ruke, a da o promjeni jelovnika i ne govorim.

Umjesto mene, koji sam bio zatečen tim Charlievim prijedlogom, smjesta se javila Linda, zacvrkutavši svojim umilnim glasom:

– Moram ti, nažalost, reći da nisam neka osobita kuharica.

No unatoč njezinim riječima, shvatio sam da joj se ta Charlieva zamisao svidjela. Čini se da se zasilila napornog života zabavljajući pijanih kauboja u salunima i poželjela je malo odmora.

– Čak da je to i istina, ne možeš kuhati gore splačine nego što to čini Billy – dodao je Charlie i prasnulo u grohotan smijeh.

To je zaista bilo točno. Billy, jedan od mojih momaka, kojega sam zadužio da pripravlja hranu, kuhao je

tako loše da sam se čudio što još nitko nije dobio otrovanje želuca.

Iako nisam shvaćao zbog čega je Charlie baš toliko navaljivao, meni se također svidjela njegova zamisao. Napokon bih riješio jedan od gorućih problema na ranču zbog kojega su kauboji neprekidno nešto rogoborili, a osim toga, Linda bi mi uljepšala noći. Često sam se prevrtao po krevetu pokušavajući zaspati, ali san mi nije dolazio na oči. Muškarac u mojim godinama ne smije biti sam u krevetu. To se događalo čak i kad sam bio premoren od napornog posla. Kad bi se Linda nalazila kraj mene, tako nešto sigurno se ne bi događalo.

To je odlučilo da sam joj na kraju i sâm ponudio tako nešto.

Nije se ni trenutka dvoumila. Upitala me samo koliko će joj biti plaća, a zatim i ne saslušavši dokraja moj odgovor, hitro je ustala i rekla da ide samo po svoje stvari i da će se odmah vratiti.

I odista, nije prošlo ni deset minuta, a ona se već vratila. U svakoj je ruci držala po jednu veliku putnu torbu. Stvari je vjerojatno na brzinu ugurala u torbe, pa je iz njih virilo rublje.

Ustali smo i izišli iz restorana. Zaputili smo se u gradsku konjušnicu. Charlie je tek tada opazio da nigdje nema kola kojima smo se dovezli u Amalillo. Iznenadeno me upitao kamo su nestala, a ja sam promrmljao da su pukle osobine i da sam ih morao ostaviti.

To nije zvučalo previše uvjerljivo, no na kraju to se njega nije ni ticalo. Kola su bila moja i nikome nisam zbog njihova nestanka morao polagati račune.

Linda nije imala konja, pa sam za nju kupio jednoga ostarjelog sivca. Nisam želio riskirati, pa sam se

zbog toga odlučio za stariju i mirniju životinju. No kad smo pojahali konje, shvatio sam da sam se u Lindi još jednom prevario kad sam pomislio da nije vična jahanju. To je činila tako dobro kao da je rođena u sedlu.

Ukratko, bila je prava jahačica!

Baš kao što sam i pretpostavljao, Lindin je dolazak unio promjene na mom račnu.

Momci su živnuli, i to ne samo zbog bolje hrane. U svakodnevni posao koji su obavljali ulagali su još više žara, kao da se međusobno natječu tko će steći više Lindinih pohvala.

No najviše me iznenadilo kad sam opazio da su se momci počeli redovnije prati. Takvu promjenu kod njih ni u snu ne bih očekivao. Dotad su to činili jedanput na mjesec, a ako bi to kojim slučajem učinili češće, to je bilo samo onda kad bi se subotom spremali u grad. No sada su to činili gotovo svakoga trećeg dana.

Kao što kovanica od jednog dolara ima i svoje naličje, tako je i Lindin dolazak izazvao neke manje ugodne stvari. Ljudi s Lillynog ranča sve češće su promatrali što se kod nas događa.

U nekoliko navrata čak su natjeerali stoku na moje pašnjake, no rekao sam svojim kaubojima da na to ne obraćaju pažnju, pa se nismo otvoreno sukobljavali. Bilo mi je jasno da to neću još dugo moći trpjeti, no želio sam taj trenutak što više odgoditi.

Nekako u to vrijeme počele su kolati glasine da je Lilly naprosto podivljala od bijesa kad je čula da sam na svoj ranč doveo Lindu i da s njom živim. Bilo je sasvim prirodno što je to na kraju doprlo i do mojih ušiju. Po njima je vlasnicu Lilly na-

vodno najviše smetalo to što sam odabrao laku djevojku, no nisam shvaćao zbog čega ju je to smetalo kad je i sama nešto slično radila, i to ne baš tako davno.

Da je bila riječ o nekoj drugoj ženi, takve bi glasine sigurno godile mojoj taštini, no kad je Lilly bila u pitanju, bio sam previše zabrinut da bih se mogao tako osjećati. Predobro sam poznavao njezinu naglu i osvetoljubivu narav da ne bih pomislio da će to nezgodno završiti.

Na to, nažalost, nisam morao dugo čekati. Otprilike dva mjeseca nakon Lindina dolaska na moj ranč izbio je prvi otvoreni sukob. Lillyni revolveraši napali su četiri moja čovjeka dok su čuvali stoku. Oni su se branili, no napadači su bili premoćniji, pa su na kraju kauboji ostavili stoku i pobjegli. Pritom su dvojica od njih bila ranjena, a Jesse je poginuo. Vijest o njegovoj smrti naprosto me oborila s nogu. Osim što mi je bio desna ruka, taj smireni kauboj postao mi je prijateljem. Za nešto više od godine dana, koliko smo proveli zajedno, shvatio sam da se u njega mogu potpuno pouzdati.

Osjećao sam se kao da mi je netko odrezao ruku. Osedlao sam konja, pojurio prema pašnjaku na kojem se zbio nemili događaj. Kad sam se okrenuo, vidio sam da me prate Charlie i još dvojica kauboj. Jedan od njih bio je ranjen pri sukobu s napadačima, no unatoč tome odlučio je da me ne ostavi na cjeditlu. Vjerojatno se posramio zbog svoga ne odviše hrabrog držanja, te je odlučio da to na neki način popravi.

Malo mi je odlanulo kad sam vidio da stoka još mirno pase.

No to je potrajalo samo kratko vrijeme, jer sam uskoro ustanovio da nemam posla s običnim kradljiv-

cima. Iza toga podlog napada skrivala se Lillyna namjera da me po svaku cijenu istjera s ranča.

Bijes koji je kiptio u meni napokon je uzavrio. Pomislio sam da je ipak došlo vrijeme da raščistim neke stvari. Ionako sam već predugo čekao i svako daljnje odgađanje ne bi imalo smisla.

Jednog dana naredio sam momcima da ostanu sa stokom, a ja sam odjahao do Lillyna ranča. Osjećao sam se kao da ulazim u ralje podivljale nemani, ali drugog rješenja nisam imao. Provjerio sam vinčesterku i oba revolvera, a zatim odlučno potjerao konja. Znao sam da svakog trenutka s nekoga skrivenog mjesta može dozujati metak koji će im okončati život, no to se ipak nije dogodilo.

Kad sam dojahao u prostrano dvorište, oko mene se okupilo desetak ljudi. Svi su nosili nisko obješene revolvere i bilo mi je jasno kakva je to vrsta ljudi.

Skupio sam svu hrabrost koja mi je još preostala, pa kad sam sjahao, prisilio sam se da mirnim korakom odem do glavne zgrade u kojoj je stanovala Lilly. Nisam se ogledavao ni lijevo ni desno, iako mi je do ušiju dopiralo prijeteće mrmljanje revolveraša.

Kad sam kročio na trijem, ulazna vrata kuće su se otvorila i na njima se pojavila Lilly. Kosa joj je bila svezana u pundu, pa se vidio njezin dugi bijeli vrat. Na sebi je imala jahaće odijelo, no to nije nimalo umanjivalo njezinu draž.

Kraj nje je stajao neki grdosija, kojega nisam poznavao, ali sam čuo da Lilly u posljednje vrijeme živi sa svojim predradnikom koji se zvao Jeff Morgan. To je vjerojatno bio bio taj Morgan.

Pošto je zastala na trijemu, Lilly me suho pozdravila:

– Zdravo, Josh. Koje te dobro dovelo k meni?

Prokleta vještica! Kako samo dobro glumi!

Nisam skidao pogleda s njenog lica, upirao sam ga u njene oči, a onda sam zarežao:

– Dobro znaš zbog čega sam došao i ne moram na to trošiti riječi.

– Napokon si shvatio da je došlo vrijeme da podmirimo stare dugove. Rekla sam ti da neću mirovati dok te ne otjeram iz ovoga kraja. Čini mi se da na to neću morati dugo čekati.

– Varaš se ako se tome nadaš. Jedino mi je postalo jasno da mi ništa drugo ne preostaje nego da primijenim tvoju taktiku – prijeteći sam prosiktao.

Ona se iznenađeno trgnula, skupila je obrve, ali se savladala i mirno prošaptala:

– A to je?

– Okružiću se kao i ti gomilom revolveraša. Klin se klinom izbija, Lilly.

– Za to ti je potrebna gomila novca – upozorila me je nimalo ljubaznim glasom.

Tada se prvi put oglasio orijaš koji je stajao uz nju i rekao:

– Zašto uopće gubiš vrijeme s ovim zvekanom, Lillian?

– Ne miješaj se u naše stvari, jer te se to ne tiče, Jeffe – neljubazno ga je prekinula.

Morgan se sav zacrvenio, ali ništa nije rekao. Shvatio sam da Lilly ima nad njim neobjašnjivu moć i da je se div pomalo boji. A onda sam učinio grešku. Kad sam to shvatio, već je bilo prekasno. No krv mi je navrla u glavu i nisam se više mogao kontrolirati.

– Možda ga se tiče. Vjerojatno mi

on najbolje može reći kako je poginuo moj predradnik – zlobno sam primijetio.

Morganova desna ruka munjevitom je kliznula prema dršci revolvera, no ja sam bio brži. Trgnuo sam kolt i dvaput zapucao. Prvi ga je metak pogodio u rame, no drugi je bio precizniji i završio je u njegovu čelu. Morgan se zanjihao, pa se poput oborenog drveta srušio na zemlju.

Izvadio sam i drugi revolver i hitro se okrenuo. Ljudi su ostali zatečeni iznenadnim razvojem događaja, pa većina nije uspjela izvući oružje. No dvojica nisu bili iznenađena poput svojih prijatelja. Kad sam se okrenuo, u njihovim rukama već su se nalazili revolveri.

Povukao sam okidače na obadva kolta. Budući da sam gađao s boka, jedan od metaka je zazujao i zabio se u kola koja su se nalazila pred kućom, a drugi je ipak pogodio jednoga od dvojice revolveraša. Međutim, njegov je partner već uperio cijev u moja prsa i znao sam da mi nema spasa.

A onda se dogodilo nešto što ni u snu ne bih očekivao.

Lilly je nešto prestrašeno povikala i bacila se ispred mene. Revolveraš je upravo u tom trenutku zapucao; metak koji je bio namijenjen meni, pogodio je Lilly. Ona se zanjela i posrnula, a ja sam tada opet zapucao iz oba kolta. Ovaj put sam imao više vremena za gađanje i oba su metka pogodila mog protivnika. On je bio odbačen gotovo dva metra unatrag, a onda se srušio i potpuno umirio.

Ne obraćajući pažnju na opasnost koja mi je prijetila od preostalih revolveraša, spremio sam koltove u korice i sagnuo se k Lilly. Odmah mi je bilo jasno da umire.

Metak ju je pogodio u grudi, njezina bluza od plavog materijala bila je natopljena krvlju.

Vjerojatno su joj pluća bila prostrijeljena, jer se iz njezinih usta čulo samo krkljanje. Sagnuo sam se i nježno joj podigao glavu. Ona kao da je to osjetila jer je otvorila oči i zagledala se u mene. Shvatio sam da se trudi da mi nešto reče, ali se osim krkljanja iz njezinih usta nije čuo drugi zvuk.

– Nemoj se naprezati, Lilly – šapnuo sam slomljenim glasom.

Još mi je u glavi vladala prava pometnja. Ova neobična žena uspjela me još jednom potpuno zbuniti. Prvo je na mene poput čopora pasa nahuškala svoje revolveraše, a onda mi po cijenu vlastitog života spasila život.

Odmahnula je glavom, a onda je s mukom prošaptala:

– Tako smo lijepo mogli zajedno živjeti...

– Ne govori, Lilly. Smeta ti.

– Sudbina nam nije dopustila da se volimo.

– Slažem se s tobom, Lilly.

– Volim te, Josh. Poljubi me posljednji put.

Prinio sam svoje usne na njezine, a onda sam osjetio nešto vlažno i slano. Kad sam se odmaknuo, iz njezinih je usta prokuljao mlaz krvi. Još se jednom njezino krhko tijelo u mojim rukama streslo, a onda se potpuno umirilo. U njezinim očima ugasilo se svjetlo.

Zatvorio sam joj kapke, a zatim sam odnio beživotno tijelo u kuću i položio ga na dvosjed.

Kad sam izišao iz kuće, ljudi su još nepomično stajali. Djelovali su mi izgubljeno kao grupa djece kad ostanu bez roditelja.

Prošao sam kraj njih i uzjahao konja. Očekivao sam da ću svakog

trena začuti pucanj, no to se ipak nije dogodilo.

XX

Kad sam se vratio na svoj ranč, tamo me čekalo još jedno iznenađenje.

Charliea i Linde više nije bilo, iako sam ih tamo ostavio. Pomislio sam da su najvjerojatnije odjahali k stoci, a onda sam na stolu opazio neki papirić na kojemu je nevještim rukopisom bilo nadrljano:

»ZASITILI SMO SE NEPRESTANOG NOŠENJA GLAVE U TORBI. ZRAK NA TVOM RANČU POSTAO JE OPASAN I PUN OLOVA. ODLUČILI SMO DA ODEMO NA NEKO MIRNIJE MJESTO I ZAPOČNEMO NOV ŽIVOT. U TOME ĆE NAM SVAKAKO POMOĆI TVOJ NOVAC.«

Umjesto potpisa samo je pisalo Č i L«. Znao sam da su to početna slova za Charliea i Lindu, kao što sam znao i to da su me opljačkali.

Kao bez glave odjurio sam u svoju sobu. Daska ispod koje sam sakrio torbu s novcem bila je razvaljena.

— Tako, dakle, taj mali prljavi gad i ta prokleta drolja, u koje sam imao toliko povjerenja, znali su za moju tajnu i samo su čekali pogodnu priliku da me opljačkaju — bije-

sno sam mrmljao udarajući šakama po podu.

Pomislio sam da krenem za njima u potjeru. Već sam došao do izlaznih vrata, a tada sam se sjetio da ipak postoji četiri strane svijeta, a ja nisam znao na koju se stranu to dvoje zaputilo.

Isto sam tako odbacio pomisao da o svemu tome obavijestim šerifa. Njega bi sigurno zanimalo otkud mi tolika gomila novca.

Prokleti novac! Samo mi je donio nesreću! Koliko sam zbog njega propatio! I koliko je krvi proliveno!

Tako sam se opet nalazio na samom početku. A onda sam se sjetio da mi je ipak ostao ranč. Zbog toga mi se raspoloženje malo popravilo.

Na kraju krajeva, ne bi se baš moglo reći da mi je život bio jednoličan. Najvažnije je da sam sačuvao glavu na ramenima.

Čak sam zazviždukao neku veselu pjesmicu.

Izišao sam na trijem i sjeo na stolicu za njihanje. Zagledao sam se u sunce koje je upravo nestajalo iza plavičastih planinskih vrhunaca u daljini.

Večer je bila prekrasna. Činilo mi se da su sunčeve crvene zrake na zalasku označavale kraj jednoga mog krvavog razdoblja, no možda su bile i predznak novih događaja koji su me očekivali.

U pripremi:

John Gray
Banditi Missouriia

PRETPLATA U SFRJ: Sve informacije o pretplati u tu-
zemstvu na telefon 041/341-277

Uplate se šalju na žiro račun NIŠPRO VJESNIK ZA-
GREB, 30101-833-2052 sa naznakom »za pretplatu na list
LASO«. U slučaju poskupljenja lista u toku pretplatnog
perioda pretplatniku se priznaje stara cijena do isteka
pretplate:

Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DEM 33,00,
ATS 234,00, SHF 27,00, HLG 37,00, SEK 116,00, FRF 109,00,
USD 17,00, (avionom USD 20,20), CAD 24,00 (avionom
CAD 28,30), Australia AUD 12,00, (avionom AUD 15,00).
Uplata na devizni račun 30101-620-16-25731-3296911 kod
Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka banka, Zagreb
(za »Laso«, izdanje OOUR-a IRI).

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marke-
ting, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 1/1 4,000.000 d, c/b stranica 1/1
3,000.000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Re-
publičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku
kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 16. XI. 1973.

Rukopisi se ne vraćaju.

LASO idućeg petka

